

**UCHWAŁA NR 163/XXV/2016
RADY GMINY MIEDŹNO**

z dnia 22 listopada 2016 r.

w sprawie przyjęcia Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Miedźno na lata 2016-2021

Na podstawie art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. (Dz. U. z 2016 r. poz. 446 z późn. zm.) oraz art. 17 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2016 r. poz. 930 z późn. zm.), **Rada Gminy Miedźno**

uchwala, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Miedźno na lata 2016-2021, która stanowi załącznik do uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierz się Wójtowi.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Gminy
Miedźno

Leszek Idasz

Załącznik do Uchwały Nr 163/XXV/2016
Rady Gminy Miedźno
z dnia 22 listopada 2016 r.

**Strategia
Rozwiązywania Problemów Społecznych
Gminy Miedźno
na lata 2016-2021**

SPIS TREŚCI

I. CZĘŚĆ WPROWADZAJĄCA.....	4
1. STRUKTURA STRATEGII.....	4
2. UWARUNKOWANIA ZEWNĘTRZNE TWORZENIA STRATEGII.....	6
II. CZĘŚĆ ANALITYCZNO-DIAGNOSTYCZNA.....	17
1. CHARAKTERYSTYKA GMINY	17
2. DEMOGRAFIA	18
3. INFRASTRUKTURA TECHNICZNA.....	20
4. KOMUNIKACJA I TRANSPORT	21
5. GOSPODARKA.....	21
6. ZASOBY I WARUNKI MIESZKANIOWE.....	22
7. EDUKACJA I KULTURA.....	24
8. OCHRONA ZDROWIA.....	26
9. SPORT, REKREACJA I TURYSTYKA.....	30
10. BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE	33
11. POMOC SPOŁECZNA.....	35
12. SEKTOR POZARZĄDOWY.....	45
13. PROBLEMY SPOŁECZNE W OPINII ŚRODOWISKA LOKALNEGO.....	47
14. BEZROBOCIE	50
15. BEZDOMNOŚĆ	53
16. PROBLEMY UZALEŻNIEŃ I PRZEMOCY W RODZINIE	54
17. PROBLEMY RÓWNOŚCI PŁCI.....	57
18. SYTUACJA DZIECKA	62
19. SYTUACJA OSÓB STARSZYCH.....	67
20. SYTUACJA OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH.....	69
21. ANALIZA SWOT	72
22. PODSUMOWANIE	79
III. CZĘŚĆ PROGRAMOWA.....	80
1. MISJA, CELE STRATEGICZNE I OPERACYJNE, KIERUNKI DZIAŁAŃ	80
2. WDROŻENIE STRATEGII, MONITOROWANIE JEJ REALIZACJI	92
3. RAMY FINANSOWE.....	93
4. PROGRAMY I PROJEKTY	94
IV. UWAGI KOŃCOWE	96

WSTĘP

Strategia rozwiązywania problemów społecznych pozwala na racjonalizację lokalnej polityki społecznej. Dokument, w którym sformułowano społeczną misję samorządu, wyznacza cele i działania, których realizacja powinna w znaczny sposób przyczynić się do złagodzenia bądź rozwiązania problemów zidentyfikowanych w trakcie procesu tworzenia strategii. Realizacja założeń strategicznych ma szansę przyczynić się do poprawy warunków życia mieszkańców gminy, w szczególności zaś tych, którzy są zagrożeni marginalizacją i wykluczeniem społecznym. Ma również doprowadzić do integracji społecznej.

Dokument został przygotowany na lata 2016-2021. Jest zgodny z założeniami do polityki społecznej dokumentów strategicznych przygotowanych na poziomie europejskim, ogólnopolskim i samorządowym i umożliwia ubieganie się o środki zewnętrzne, m.in. z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej.

Strategia stanowi materiał wyjściowy do opracowania szczegółowych programów i projektów w obszarze szeroko rozumianej pomocy społecznej. Skuteczność wyznaczonych w niej działań pomocowych będzie jednak zależała od posiadanych i pozyskanych przez gminę środków finansowych, jak i szerokiej, aktywnej i skoordynowanej współpracy przedstawicieli administracji samorządowej i partnerów społecznych, w tym organizacji pozarządowych.

Strategia jest dokumentem uspołecznionym. W pracach nad nim uczestniczyli przedstawiciele samorządu lokalnego, środowisk pomocy społecznej, rynku pracy, oświaty, kultury, ochrony zdrowia, Policji i sądownictwa, przedstawiciele organizacji pozarządowych, kościoła, mieszkańcy gminy oraz eksperci. Na potrzeby opracowania niniejszego dokumentu przeprowadzono również badania ankietowe wśród mieszkańców.

W ankiecie „Problemy społeczne w opinii środowiska lokalnego”, mającej na celu zbadanie opinii mieszkańców na temat wybranych zagadnień dotyczących sytuacji społecznej w gminie, wzięło udział 53 respondentów. Z kolei w ankiecie „Równość szans kobiet i mężczyzn”, badającej problem dyskryminacji ze względu na płeć, udział wzięło 43 respondentów.

Osobna ankieta, która pomogła w dokonaniu pogłębionej analizy sytuacji dziecka w środowisku szkolnym i rodzinnym, została rozesłana do placówek oświatowych. Analizę tę przeprowadzono na podstawie 5 ankiet wypełnionych przez dyrektorów i pedagogów z placówek oświatowych funkcjonujących na terenie gminy.

I. CZĘŚĆ WPROWADZAJĄCA

1. STRUKTURA STRATEGII

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Miedźno składa się z trzech zasadniczych części, tj. części wprowadzającej, analityczno-diagnostycznej i programowej.

Część wprowadzająca zawiera informacje na temat organizacji strategii oraz uwarunkowań zewnętrznych (prawnych i strategiczno-programowych) tworzenia dokumentu.

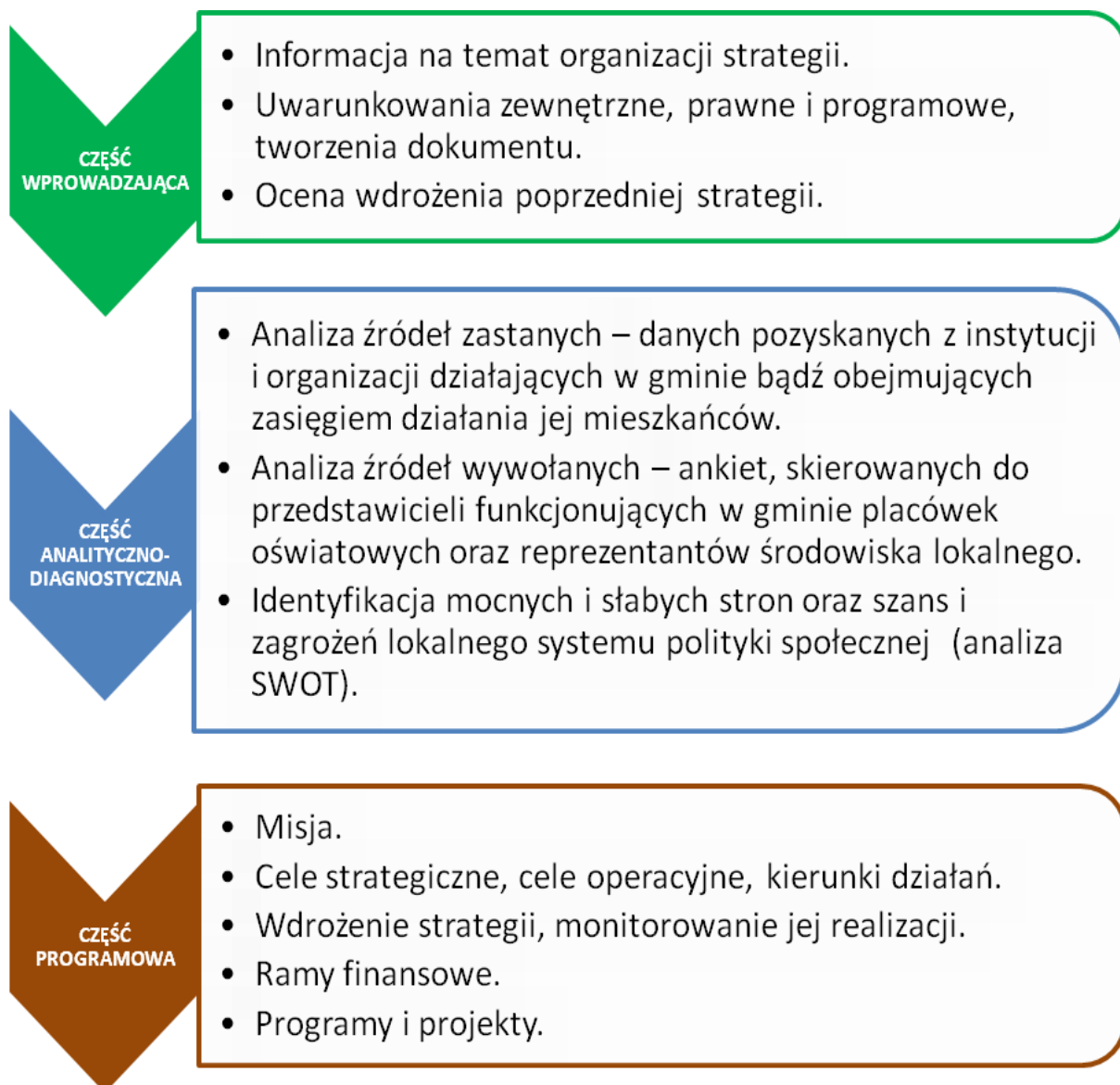
Część analityczno-diagnostyczna zawiera informacje ogólne dotyczące gminy oraz diagnozę sytuacji społeczno-gospodarczej w gminie, która została oparta na badaniu źródeł zastanych, tj. danych pozyskanych z instytucji i organizacji działających w gminie bądź obejmujących zasięgiem działania jej mieszkańców, identyfikacji mocnych i słabych stron oraz szans i zagrożeń lokalnego systemu polityki społecznej (SWOT), a także analizie ankiet skierowanych do przedstawicieli funkcjonujących w gminie placówek oświatowych oraz reprezentantów środowiska lokalnego (liderzy lokalni, mieszkańcy). Diagnoza została przeprowadzona w następujących obszarach:

- **Demografia;**
- **Infrastruktura techniczna;**
- **Komunikacja i transport;**
- **Gospodarka;**
- **Zasoby i warunki mieszkaniowe;**
- **Edukacja i kultura;**
- **Ochrona zdrowia;**
- **Sport, rekreacja i turystyka;**
- **Bezpieczeństwo publiczne;**
- **Pomoc społeczna;**
- **Sektor pozarządowy;**
- **Bezrobocie;**
- **Bezdomność;**
- **Problemy uzależnień i przemocy w rodzinie;**
- **Problemy równości płci;**
- **Sytuacja dziecka;**
- **Sytuacja osób starszych;**
- **Sytuacja osób niepełnosprawnych.**

Część programowa zawiera najistotniejsze założenia polityki społecznej gminy na najbliższe lata. Są one ujęte w formie misji, celów strategicznych, celów operacyjnych i kierunków działań. W części programowej są również wskazane podmioty realizujące strategię i współdziałające w jej realizacji, źródła finansowania i czas realizacji wyznaczonych w dokumencie działań. Ponadto przedstawione są ramy finansowe strategii, prognoza zmian oraz informacja na temat sposobu wdrożenia dokumentu oraz prowadzenia monitoringu jego realizacji. Dla realnej oceny stopnia wdrożenia dokumentu jest przygotowany wykaz wskaźników monitoringowych.

Poniższy diagram prezentuje strukturę Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Miedźno.

Diagram 1. Struktura dokumentu strategii

2. UWARUNKOWANIA ZEWNĘTRZNE TWORZENIA STRATEGII

2.1. PODSTAWY PRAWNE

Gminna strategia rozwiązywania problemów społecznych, podobnie jak inne dokumenty strategiczne przygotowywane na różnych szczeblach administracji publicznej, jest dokumentem uwarunkowanym prawnie. Obowiązek jej opracowania wynika wprost z art. 17 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2015 r., poz. 163 z późn. zm.), który w ramach zadań własnych gminy przewiduje „opracowanie i realizację gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka”.

Na treść i realizację gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych mają również wpływ inne akty prawne. Należą do nich:

- ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2016 r. poz. 446),
- ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz. U. z 2015 r., poz. 1286),
- ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. z 2015 r., poz. 332 z późn. zm.),
- ustawa z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (t.j. Dz. U. z 2015 r., poz. 114 z późn. zm.),
- ustawa z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (t.j. Dz. U. z 2016 r., poz. 169),
- ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (t.j. Dz. U. z 2015 r., poz. 1390),
- ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (t.j. Dz. U. z 2016 r., poz. 224),
- ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (t.j. Dz. U. z 2015 r., poz. 149 z późn. zm.),
- ustawa z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym (t.j. Dz. U. z 2011 r. Nr 43, poz. 225 z późn. zm.),
- ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (t.j. Dz. U. z 2011 r. Nr 127, poz. 721 z późn. zm.),
- ustawa z dnia 21 czerwca 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych (t.j. Dz. U. z 2013 r., poz. 966 z późn. zm.),
- ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (t.j. Dz. U. z 2016 r., poz. 239),

- ustawa z dnia 4 lutego 2011 r. o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3 (t.j. Dz. U. z 2016 r., poz. 157),
- ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (t.j. Dz. U. z 2011 r. Nr 231, poz. 1375),
- ustawa z dnia 10 kwietnia 1997 r. – Prawo energetyczne (t.j. Dz. U. z 2012 r., poz. 1059 z późn. zm.),
- ustawa z dnia 4 kwietnia 2014 r. o ustalaniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów (Dz. U. z 2016 r., poz. 162).

Podczas realizacji strategii zajdzie również potrzeba odwołania się do innych aktów prawnych, m.in. z zakresu edukacji, kultury, ochrony zdrowia i budownictwa socjalnego.

2.2. PODSTAWY STRATEGICZNO-PROGRAMOWE

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Miedźno jest dokumentem zgodnym z dokumentami strategicznymi i programowymi, które funkcjonują na poziomie europejskim, ogólnopolskim, wojewódzkim, powiatowym i gminnym. Dokumenty te tworzą warunki do podejmowania działań opartych na zasadzie pomocniczości państwa przy wykorzystaniu zasobów tkwiących w środowiskach lokalnych i aktywności środowisk zagrożonych marginalizacją i wykluczeniem społecznym.

2.2.1. DOKUMENTY EUROPEJSKIE I KRAJOWE

Europa 2020 – Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu

Europa 2020 – Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu jest dokumentem, którego głównym celem jest wyjście z kryzysu, w jakim w ostatnich latach znalazła się gospodarka europejska, powrót na ścieżkę rozwoju, a następnie na niej pozostanie. Strategia, której założeniem jest stworzenie większej liczby miejsc pracy i podniesienie standardu życia, obejmuje trzy wzajemnie ze sobą powiązane priorytety:

1. Rozwój inteligentny – rozwój gospodarki opartej na wiedzy i innowacji;
2. Rozwój zrównoważony – wspieranie gospodarki efektywniej korzystającej z zasobów, bardziej przyjaznej środowisku i bardziej konkurencyjnej;
3. Rozwój sprzyjający włączeniu społecznemu – wspieranie gospodarki o wysokim poziomie zatrudnienia, zapewniającej spójność społeczną i terytorialną.

Dokument zawiera również kilka nadrzędnych celów Unii Europejskiej do 2020 roku:

- ograniczenie liczby osób przedwcześnie kończących naukę szkolną do 10% z obecnych 15% oraz zwiększenie odsetka osób w wieku 30-34 lata posiadających wyższe wykształcenie z 31% do co najmniej 40%,
- ograniczenie liczby Europejczyków żyjących poniżej krajowej granicy ubóstwa o 25% poprzez wydobycie z ubóstwa 20 mln osób.

W ramach trzech priorytetów tematycznych w omawianym dokumencie przygotowano siedem projektów przewodnich. Projekt **„Unia innowacji”** ma na celu poprawę warunków ramowych i dostępu do finansowania badań i innowacji, co powinno wzmocnić rolę łańcucha innowacji i zwiększyć poziom inwestycji w całej Unii. Z kolei projekt **„Młodzież w drodze”** służy poprawie wyników systemów kształcenia oraz podniesieniu atrakcyjności europejskiego szkolnictwa wyższego na arenie międzynarodowej, a projekt **„Europejska agenda cyfrowa”** zakłada upowszechnienie szybkiego Internetu oraz umożliwienie gospodarstw domowym i przedsiębiorstwom czerpanie korzyści z jednolitego rynku cyfrowego.

Projekt **„Europa efektywnie korzystająca z zasobów”** ma na celu uniezależnienie wzrostu gospodarczego od wykorzystania zasobów poprzez zmniejszenie udziału emisji węgla w europejskiej gospodarce, większe wykorzystanie odnawialnych źródeł energii, modernizację transportu i propagowanie efektywności energetycznej, natomiast projekt **„Polityka przemysłowa w erze globalizacji”** służy poprawie otoczenia biznesu, szczególnie w odniesieniu do MŚP, oraz wspieraniu rozwoju silnej i zrównoważonej bazy przemysłowej, przygotowanej do konkurowania na rynkach światowych.

Celem projektu **„Program na rzecz nowych umiejętności i zatrudnienia”** jest modernizacja rynków pracy poprzez zwiększanie mobilności siły roboczej oraz rozwijanie kwalifikacji przez całe życie, co powinno podnieść współczynnik aktywności zawodowej i lepiej dopasować do siebie popyt i podaż na rynku pracy, a projekt **„Europejski program walki z ubóstwem”** zakłada zapewnienie spójności społecznej i terytorialnej, tak aby korzyści płynące ze wzrostu gospodarczego i zatrudnienia były szeroko dostępne, a osoby ubogie i wykluczone społecznie mogły żyć godnie i aktywnie uczestniczyć w życiu społecznym.

Wieloletnie Ramy Finansowe na lata 2014-2020 (WRF)

Wieloletnie Ramy Finansowe (WRF) na lata 2014-2020 określają priorytety Unii Europejskiej na najbliższe lata, stanowiąc ramy zarówno polityczne, jak i budżetowe (odpowiadając na pytanie, w jakich obszarach UE powinna inwestować mniej lub więcej w przyszłości”).

Na wniosek Komisji Europejskiej objęto Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego, Europejski Fundusz Społeczny oraz Fundusz Spójności wspólnymi ramami strategicznymi, które obejmują również Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Europejski Fundusz Morski i Rybacki. Na podstawie przyjętych założeń w okresie

programowania 2014-2020 Europejski Fundusz Społeczny zapewni finansowanie działań strukturalnych na rzecz spójności gospodarczej, społecznej i terytorialnej w ramach czterech głównych obszarów inwestycji: zatrudnienia, edukacji, włączenia społecznego i usprawniania administracji publicznej. Natomiast Europejski Fundusz Dostosowania do Globalizacji posłuży do finansowania pomocy na rzecz pracowników zwolnionych w następstwie poważnej zmiany strukturalnej oraz łagodzenia skutków, jakie dla rolników pociągają nowe umowy handlowe.

W dziedzinie wzrostu zatrudnienia i spójności wprowadzono nowy instrument, jakim jest zarządzany centralnie program „Łącząc Europę”, który ma na celu finansowanie priorytetowych przedsięwzięć infrastrukturalnych w dziedzinie energii, transportu oraz technologii informacyjno-komunikacyjnych, których realizacja leży w interesie całej Unii Europejskiej.

Nowy program „Zdrowie na rzecz wzrostu” będzie ukierunkowany na działania o wyraźnej unijnej wartości dodanej, zgodnie z celami Strategii „Europa 2020”. Głównym celem programu jest współpraca z państwami członkowskimi UE w celu ochrony obywateli przed transgranicznymi zagrożeniami zdrowotnymi, osiągnięcia większej stabilności usług opieki zdrowotnej oraz poprawy stanu zdrowia społeczeństwa, przy jednoczesnym zachęcaniu do innowacji w dziedzinie ochrony zdrowia.

Narodowa Strategia Integracji Społecznej

Narodowa Strategia Integracji Społecznej jest dokumentem, którego celem jest pomoc w procesie włączania się Polski w realizację drugiego z celów Strategii Lizbońskiej stawiającego na **modernizację europejskiego modelu socjalnego, inwestowanie w ludzi oraz zwalczanie wykluczenia społecznego.**

Działania w tym zakresie mają przyczynić się do:

- dostosowania edukacji i szkolenia do wymogów życia i pracy w społeczeństwie opartym na wiedzy,
- rozwijania aktywnej polityki zatrudnienia przyczyniającej się do tworzenia większej liczby lepszych miejsc pracy,
- modernizacji systemu ochrony socjalnej, w tym systemów emerytalnych i ochrony zdrowia, m.in. w celu zapewnienia ich finansowej stabilności oraz odpowiedniej koordynacji z celami polityki edukacyjnej i polityki zatrudnienia,
- wspierania integracji społecznej, aby uniknąć pojawienia się trwale zmarginalizowanej klasy ludzi niezdolnych do funkcjonowania w społeczeństwie opartym na wiedzy.

W ramach kilkunastu obszarów życia społecznego wyznaczonych w Narodowej Strategii Integracji Społecznej sformułowano następujące priorytety:

- wzrost uczestnictwa dzieci w wychowaniu przedszkolnym,
- poprawa jakości kształcenia na poziomie gimnazjalnym i średnim,

- upowszechnienie kształcenia wyższego i jego lepsze dostosowanie do potrzeb rynku pracy,
- rekompensowanie deficytów rozwoju intelektualnego i sprawnościowego dzieci,
- radykalne ograniczenie ubóstwa skrajnego,
- ograniczenie tendencji do wzrostu różnic dochodowych,
- ograniczenie bezrobocia długookresowego,
- zmniejszenie bezrobocia młodzieży,
- zwiększenie poziomu zatrudnienia wśród osób niepełnosprawnych,
- zwiększenie liczby uczestników w aktywnej polityce rynku pracy – ALMP,
- upowszechnienie kształcenia ustawicznego,
- wydłużenie przeciętnego dalszego trwania życia w sprawności,
- powszechne ubezpieczenie zdrowotne,
- kobiety i dzieci objęte programami zdrowia publicznego,
- wzrost dostępu do lokali (mieszkań) dla grup najbardziej zagrożonych bezdomnością,
- dostęp do pracowników socjalnych,
- rozwój pomocy środowiskowej – zwiększenie liczby osób objętych usługami pomocy środowiskowej,
- zaangażowanie obywateli w działalność społeczną,
- realizacja NSIS przez samorządy terytorialne,
- dostęp do informacji obywatelskiej i poradnictwa.

Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020 (PO WER)

W nowej perspektywie finansowej 2014-2020 Europejski Fundusz Społeczny będzie współfinansował krajowy Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój na lata 2014-2020 (PO WER), który został przyjęty uchwałą Rady Ministrów RP w dniu 8 stycznia 2014 roku.

Program powstał w odpowiedzi na potrzeby reform w **obszarach zatrudnienia, włączenia społecznego, edukacji, szkolnictwa wyższego, zdrowia i dobrego rządzenia**. PO WER będzie również wspierać innowacje społeczne oraz współpracę ponadnarodową w wyżej wymienionych obszarach, a także wdrażanie w naszym kraju „Inicjatywy na rzecz zatrudnienia osób młodych”. Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój jest ukierunkowany na następujące obszary:

- realizację działań skierowanych do młodych, bezrobotnych osób w wieku od 15. do 24. roku życia i poprawę ich sytuacji na rynku pracy w ramach „Inicjatywy na rzecz zatrudnienia osób młodych” i „Gwarancji dla młodzieży”,
- wdrożenie reform systemów i struktur w wybranych obszarach polityk publicznych, kluczowych z punktu widzenia Strategii „Europa 2020” i krajowych programów reform,
- wspieranie jakości, skuteczności i otwartości szkolnictwa wyższego jako instrumentu budowy gospodarki opartej o wiedzę,

- poszukiwanie nietypowych, innowacyjnych, stosowanych w innych krajach metod rozwiązywania problemów społecznych,
- realizację programów w zakresie mobilności ponadnarodowej.

2.2.2. DOKUMENTY REGIONALNE I LOKALNE

Strategia Rozwoju Województwa Śląskiego na lata 2007-2020

Strategia Rozwoju Województwa Śląskiego na lata 2007-2020 jest dokumentem, który określa cele polityki rozwoju prowadzonej w regionie, w tym polityki społecznej. W jej ramach sformułowano cel nadrzędny („Poprawa konkurencyjności regionu i podniesienie poziomu życia mieszkańców przy respektowaniu zasad zrównoważonego rozwoju”) oraz wyznaczono 3 priorytetowe obszary działań:

1. Rozwój nowoczesnej gospodarki,
2. Unowocześnienie struktury funkcjonalno-przestrzennej regionu,
3. Rozwój zasobów ludzkich.

Założenia polityki społecznej ujęto głównie w ramach priorytetowego obszaru działań 3 – Rozwój zasobów ludzkich.

Działanie 3.1. Budowa społeczeństwa opartego na wiedzy.

- 3.1.1. Zwiększenie roli szkolnictwa wyższego w rozwoju regionu.
- 3.1.2. Poprawa efektywności kształcenia.
- 3.1.3. Dostępność edukacji dla dorosłych.
- 3.1.4. Wyrównywanie szans edukacyjnych młodzieży.

Działanie 3.2. Budowa kapitału społecznego.

- 3.2.1. Wspieranie rozwoju sektora organizacji pozarządowych.
- 3.2.2. Budowa partnerstwa publiczno-społecznego.

Działanie 3.3. Promocja zatrudnienia osób pozostających bez pracy lub zagrożonych jej utratą.

- 3.3.1. Rozwój zatrudnienia osób bezrobotnych.
- 3.3.2. Przeciwdziałanie bezrobociu osób zagrożonych utratą pracy w rolnictwie oraz sektorach mających problemy z dostosowaniem się do potrzeb rynku pracy.

Działanie 3.4. Promocja i profilaktyka zdrowia.

- 3.4.1. Edukacja zdrowotna społeczeństwa.
- 3.4.2. Promocja aktywności sportowo-rekreacyjnej.
- 3.4.3. Powszechna, wczesna diagnostyka medyczna, profilaktyka i rozwiązywanie problemów uzależnień.

Działanie 3.5. Integracja społeczno-zawodowa i bezpieczeństwo ludności.

- 3.5.1. Przeciwdziałanie ubóstwu i wykluczeniu społecznemu.
- 3.5.2. Wyrównywanie szans osób niepełnosprawnych.

3.5.3. Poprawa stanu bezpieczeństwa ludności.

Regionalny Program Operacyjny Województwa Śląskiego na lata 2014-2020

Regionalny Program Operacyjny Województwa Śląskiego 2014-2020 wraz z krajowymi programami operacyjnymi oraz Umową Partnerstwa tworzy spójny system dokumentów strategicznych i programowych na nową perspektywę finansową.

RPO WSL 2014-2020 stanowi instrument realizacji Umowy Partnerstwa oraz realizuje wizję rozwoju regionu zawartą w Strategii Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2020+” i stanowi jeden z najistotniejszych instrumentów polityki regionalnej. Ponadto cele programu wpisują się w wizję rozwoju Unii Europejskiej zawartą w Strategii na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu – Europa 2020.

RPO WSL 2014-2020 jest jednym z 16 regionalnych programów dwufunduszowych, współfinansowanym z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego oraz Europejskiego Funduszu Społecznego. Programowanie i wdrażanie dwufunduszowego programu daje możliwość programowania celów rozwojowych, a nie poszczególnych funduszy UE, co przyczyni się do zwiększenia komplementarności i efektywności interwencji oraz ściślejszego strategicznego powiązania ze sobą projektów infrastrukturalnych i projektów „miękkich”. Takie podejście sprzyja również silniejszym powiązaniom i koordynacji działań podejmowanych w regionach przez podmioty zaangażowane w realizację programów.

Dokument zawiera opis wkładu programu w realizację Strategii Europa 2020 oraz w osiągnięcie spójności gospodarczo-społecznej i terytorialnej wraz ze zdiagnozowaniem najważniejszych wyzwań rozwojowych regionu. Na tej podstawie zidentyfikowano cele szczegółowe i odpowiadające im priorytety inwestycyjne. W programie znajduje się także uzasadnienie wyboru celów tematycznych oraz rozkładu środków finansowych, opis osi priorytetowych, plan finansowy, a także część dotycząca rozwiązań instytucjonalnych oraz systemu koordynacji.

Zgodnie z RPO WSL 2014-2020 realizowane będą zadania w ramach następujących priorytetów:

- Priorytet I. Nowoczesna gospodarka.
- Priorytet II. Cyfrowe śląskie.
- Priorytet III. Wzmocnienie konkurencyjności MŚP.
- Priorytet IV. Efektywność energetyczna, odnawialne źródła energii i gospodarka niskoemisyjna.
- Priorytet V. Ochrona środowiska i efektywne wykorzystanie zasobów.
- Priorytet VI. Transport.
- Priorytet VII. Regionalny rynek pracy.
- Priorytet VIII. Regionalne kadry gospodarki opartej na wiedzy.

- Priorytet IX. Włączenie społeczne.
- Priorytet X. Rewitalizacja i infrastruktura zdrowotna.
- Priorytet XI. Wzmocnienie potencjału edukacyjnego.
- Priorytet XII. Infrastruktura edukacyjna.
- Priorytet XIII. Pomoc techniczna.

Wszędzie tam, gdzie jest to możliwe i zasadne, zostanie zastosowane zintegrowane podejście terytorialne. Podejście to będzie wdrażane na obszarach funkcjonalnych czterech Subregionów: Centralnego, Północnego, Południowego i Zachodniego, stanowiących – zgodnie ze Strategią Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2020 +” – obszary polityki rozwoju.

Strategia Polityki Społecznej Województwa Śląskiego na lata 2006-2020

Strategia Polityki Społecznej Województwa Śląskiego na lata 2006-2020 jest dokumentem, który określa cele polityki społecznej prowadzonej w regionie. W jej ramach dokonano diagnozy sytuacji społecznej w województwie śląskim, na podstawie której wyznaczono następujące obszary priorytetowe dla polityki społecznej:

- Wspieranie rodzin w pełnieniu ich funkcji,
- Rozwój ekonomii społecznej jako instrumentu aktywnej polityki społecznej,
- Wspieranie działań na rzecz ochrony dzieci i młodzieży przed zjawiskami dezorganizacji społecznej,
- Tworzenie warunków sprzyjających aktywizacji osób niepełnosprawnych,
- Przelamywanie barier w aktywizacji osób starszych,
- Wspieranie działań na rzecz integracji systemu pomocy społecznej. Rozwój systemu kształcenia ustawicznego kadr służb pomocy społecznej,
- Bezpieczeństwo publiczne.

Następnie sformułowano cel główny, będący zarazem misją strategii („Poprawa warunków i jakości życia mieszkańców województwa śląskiego”) oraz, w oparciu o wyznaczone priorytety polityki społecznej województwa śląskiego i cel główny, przyjęto następujące cele strategiczne:

1. Wzmocnienie polityki prorodzinnej,
2. Wyrównywanie szans wychowawczych i edukacyjnych dzieci i młodzieży,
3. Wspieranie osób starszych w pełnieniu ról społecznych,
4. Wzmacnianie równych szans osób niepełnosprawnych,
5. Wspieranie działań na rzecz profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień,
6. Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu,
7. Wzmacnianie bezpieczeństwa publicznego.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Powiatu Kłobuckiego na lata 2014-2020

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Powiatu Kłobuckiego na lata 2014-2020 jest dokumentem, dzięki któremu możliwe jest planowanie rozwoju polityki społecznej na terenie powiatu kłobuckiego oraz podejmowanie działań na rzecz poprawy zaspokojenia potrzeb jego mieszkańców, w szczególności tych, których dotyczą problemy społeczne.

Na podstawie zawartej w dokumencie diagnozy sytuacji społeczno-gospodarczej w powiecie, w tym występujących na jego terenie problemów społecznych, identyfikacji zasobów pomocy społecznej oraz analizy SWOT, sformułowano misję („Powiat Kłobucki miejscem zrównoważonego rozwoju społeczności dzięki działaniom podejmowanym przez samorząd lokalny we współpracy z partnerami społecznymi”) oraz wyznaczono poniżej przedstawione cele strategiczne i cele operacyjne:

Cel strategiczny 1. Wspieranie rodzin oraz zapewnienie opieki dzieciom i młodzieży.

Cele operacyjne:

1. Pomoc rodzinom w wypełnianiu podstawowych funkcji oraz dzieciom pozbawionym opieki.
2. Wsparcie dzieci i młodzieży w kształceniu i wszechstronnym rozwoju, w tym dotkniętych niepełnosprawnością.
3. Pomoc osobom opuszczającym po osiągnięciu pełnoletności rodzinę zastępczą, rodzinny dom dziecka, placówkę opiekuńczo-wychowawczą lub regionalną placówkę opiekuńczo-terapeutyczną, a także dom pomocy społecznej dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie, dom dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży oraz schronisko dla nieletnich, zakład poprawczy, specjalny ośrodek szkolno-wychowawczy i młodzieżowy ośrodek wychowawczy, specjalne ośrodki wychowawcze, młodzieżowe ośrodki socjoterapii zapewniające całodobową opiekę lub młodzieżowe ośrodki wychowawcze udzielana jest pomoc mająca na celu życiowe usamodzielnienie i integrację ze środowiskiem.
4. Przeciwdziałanie uzależnieniom i przemocy w rodzinie.

Cel strategiczny 2. Aktywizacja osób zagrożonych wykluczeniem społecznym.

Cele operacyjne:

1. Wsparcie osób bezrobotnych i poszukujących pracy.
2. Pomoc ubogim, zagrożonym bezdomnością i bezdomnym.

Cel strategiczny 3. Zwiększenie udziału osób starszych i niepełnosprawnych w życiu społecznym i zawodowym.

Cele operacyjne:

1. Usprawnianie osób starszych i zapewnienie im właściwej opieki.
2. Ograniczenie skutków niepełnosprawności oraz aktywizacja społeczna i zawodowa osób niepełnosprawnych.

Cel strategiczny 4. Podniesienie poziomu bezpieczeństwa w powiecie.

Cele operacyjne:

1. Przeciwdziałanie przestępczości, w tym wśród nieletnich.
2. Zwiększenie poczucia bezpieczeństwa mieszkańców.

Cel strategiczny 5. Zwiększenie aktywności społecznej i obywatelskiej.

Cele operacyjne:

1. Rozwój kadr i służb pomocowych oraz rozwijanie infrastruktury socjalnej.
2. Wspieranie instytucji społeczeństwa obywatelskiego.

Strategia Rozwoju Gminy Miedźno na lata 2015-2025

Strategia rozwoju gminy Miedźno na lata 2015-2025 jest najważniejszym dokumentem programowym, w oparciu o który samorząd realizuje obowiązek prowadzenia polityki rozwoju lokalnego. Głównym celem strategii rozwoju jest stworzenie podstaw planu rozwoju gminy Miedźno w okresie 2015-2025. Strategia została opracowana w oparciu o perspektywę wizji gminy Miedźno w 2025 roku, podkreślając jej specyfikę i wskazując na indywidualne rozwiązania, odpowiednie dla jej charakterystyki, wyzwań i potrzeb.

Niniejszy dokument zawiera opracowanie diagnozy społeczno-gospodarczej, badanie ankietowe mieszkańców, przedsiębiorców oraz organizacji pozarządowych z terenu gminy Miedźno, analizę SWOT oraz plan strategiczny, w którym wytyczono misję („Celem jest stały i zrównoważony rozwój gminy Miedźno poprzez poprawę warunków życia mieszkańców, wzrost ich dochodów oraz różnicowania ich źródeł.”) oraz następujące cele strategiczne i operacyjne:

1. Rozwój przedsiębiorczości i gospodarki lokalnej.
 - 1.1. Wspieranie aktywności i przedsiębiorczości mieszkańców,
 - 1.2. Rozwój instrumentów wspierających lokalną przedsiębiorczość,
 - 1.3. Wspieranie inwestorów zewnętrznych na terenie gminy Miedźno,
 - 1.4. Wspieranie działalności organizacji pozarządowych,
 - 1.5. Wspieranie i promowanie turystyki oraz rekreacji,
 - 1.6. Wspieranie rozwoju administracji publicznej.
2. Poprawa jakości życia mieszkańców.
 - 2.1. Rozwój bezpieczeństwa socjalnego, zdrowotnego i publicznego,
 - 2.2. Doskonalenie warunków i jakości kształcenia,
 - 2.3. Rozwój kultury, sportu i rekreacji na terenie gminy,
 - 2.4. Poprawa dostępności komunikacyjnej,
 - 2.5. Wspieranie dostępu do sieci teleinformatycznej.
3. Rozwój infrastruktury na terenie gminy.
 - 3.1. Rewitalizacja i zagospodarowanie przestrzeni publicznej,

- 3.2. Ochrona środowiska i zrównoważony rozwój zasobów naturalnych,
- 3.3. Wspieranie rozwoju mieszkalnictwa.

II. CZĘŚĆ ANALITYCZNO-DIAGNOSTYCZNA

1. CHARAKTERYSTYKA GMINY

Gmina Miedźno jest gminą wiejską położoną w północnej części województwa śląskiego, w północno-wschodniej części powiatu kłobuckiego. Zajmuje powierzchnię 113,17 km². Od północy obszar gminy graniczy z gminą Popów, od zachodu – z gminą Opatów, od południa – z gminą Kłobuck, od północnego wschodu – z gminą Brzeźnica Nowa, od wschodu – z gminą Mykanów. Jest jedną z dziewięciu jednostek samorządu terytorialnego wchodzącego w skład powiatu kłobuckiego. W skład gminy wchodzi dziesięć sołectw: Miedźno (siedziba władz gminy), Borowa, Dębiniec, Izbiska, Kołaczkowice Duże, Kołaczkowice Małe, Mokra, Ostrowy nad Okszą, Władysławów, Wapiennik. Pod względem fizycznogeograficznym obszar gminy leży na Wyżynie Wieluńskiej, stanowiącej północno-zachodnią część Jury Krakowsko-Częstochowskiej. Obszar gminy obniża się z zachodu na wschód, osiągając na zachodzie wysokość około 255 m n.p.m. i na wschodzie około 205 m n.p.m. Gmina wraz z przyległymi terenami położona jest w zlewni rzeki Liswarty, będącej lewobrzeżnym dopływem Warty. Teren gminy charakteryzuje się niewielkimi wzniesieniami przecinanymi dolinami rzek Okszy i Liswarty. Tereny leśne stanowią około 42% powierzchni gminy, zajmując jej wschodnią, północno-wschodnią i zachodnią część.

W przeprowadzonym na potrzeby niniejszego opracowania badaniu ankietowym zadano mieszkańcom gminy Miedźno pytania pozwalające uzyskać opinie na temat walorów gminy oraz czynników, które ograniczają jej możliwości rozwojowe.

Na wstępie przedstawiciele środowiska lokalnego poproszono o wskazanie największych atutów gminy. Wypełniający niniejszą ankietę najczęściej wymieniali korzystne położenie geograficzne i komunikacyjne gminy, w nieznaczej odległości od Częstochowy i Kłobucka. Atuty wynikające z położenia geograficznego to również niezaprzeczalne walory przyrodnicze i historyczne, które stanowią o dużej atrakcyjności turystycznej tego regionu. Są to m.in.: udostępniony do celów rekreacyjnych zalew w Ostrowach nad Okszą, Muzeum Kultury Przeworskiej i Izba Pamięci Bitwy pod Mokłą, duże obszary leśne, czyste środowisko oraz brak uciążliwego przemysłu. Respondenci docenili też dobrze rozwiniętą sieć placówek oświatowych, system stypendiów dla najlepszych uczniów oraz odpowiednią dostępność obiektów sportowo-rekreacyjnych (boiska, hala sportowa). Mieszkańcy wspominali także o zadowalającym poziomie infrastruktury gminnej (drogi, kanalizacja, wodociągi), dobrze funkcjonującym systemie pomocy społecznej oraz licznych punktach handlowo-usługowych zlokalizowanych na terenie gminy.

Odpowiadając na następne pytanie, ankietowani identyfikowali słabe strony gminy. Najczęściej wymienianą słabością był brak miejsc pracy i wynikający z tego wysoki poziom bezrobocia, prowadzący do ubożenia społeczeństwa. W tym kontekście respondenci zwracali uwagę na zbyt małą liczbę lokalnych zakładów pracy mogących dać zatrudnienie oraz ograniczone działania

służące pozyskaniu inwestorów, co istotnie zmniejsza szanse na pozostanie w gminie osób młodych i wykształconych. Niektórzy respondenci uznali, że problemem jest słabe połączenia komunikacyjne z siedzibą powiatu – Kłobuckiem. Według mieszkańców poważnymi bolączkami gminy są również: brak chodników i oświetlenia przy głównych drogach, pogarszający się stan nawierzchni na drogach powiatowych, niewystarczająca liczba miejsc parkingowych. Kolejne problemy, na które ankietowani zwrócili uwagę, to: ograniczony dostęp do specjalistycznych świadczeń zdrowotnych, brak mieszkań komunalnych i socjalnych, zlikwidowanie Posterunku Policji oraz brak odpowiednich ośrodków dla osób starszych i niepełnosprawnych. Niektórzy badani wskazali także na słabą promocję gminy i jej walorów turystycznych. Narzekano także na niskiej klasy gleby, które niekorzystnie wpływają na wydajność rolnictwa, jak również na brak miejsc do spędzania czasu wolnego oraz negatywnie oddziałujące na wizerunek gminy spożywanie alkoholu w miejscach publicznych.

2. DEMOGRAFIA

Na koniec 2015 roku gmina Miedźno miała 7.663 mieszkańców, w tym 3.927 kobiet, które stanowiły 51,25% ogółu ludności. Gęstość zaludnienia w gminie wynosiła 67 osób na km². W latach 2013-2015 z roku na rok systematycznie zwiększała się liczba dzieci i młodzieży, spadała natomiast zarówno liczba osób w wieku produkcyjnym (przy nieznacznych wahaniach), jak i liczba osób starszych. Dane szczegółowe w tym zakresie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 1. Struktura wiekowa ludności gminy w latach 2013-2015

	2013	2014	2015
liczba osób w wieku przedprodukcyjnym	1.367	1.469	1.475
liczba osób w wieku produkcyjnym	4.878	4.880	4.854
liczba osób w wieku poprodukcyjnym	1.385	1.336	1.334
ogółem	7.630	7.685	7.663

Dane Urzędu Gminy Miedźno.

Sytuacja demograficzna kształtowana jest przez takie wskaźniki, jak będący różnicą między liczbą urodzeń żywych i zgonów przyrost naturalny oraz saldo migracji, która odbywa się zarówno w ruchu wewnętrznym, jak i zagranicznym. Dane w tym zakresie odnoszące się do gminy Miedźno przedstawiają poniższe tabele.

Tabela 2. Ruch naturalny ludności gminy w latach 2013-2015

	2013	2014	2015
liczba urodzeń żywych	83	76	80
liczba zgonów	95	70	103
przyrost naturalny	-12	6	-23

Dane Urzędu Gminy Miedźno.

W analizowanym okresie liczba urodzeń żywych w gminie Miedźno ulegała wahaniom (83 w 2013 r., 76 w 2014 r., 80 w 2015 r.), wahała się również (z tendencją wzrostową) liczba zgonów (95 w 2013 r., 70 w 2014 r., 103 w 2015 r.). Określany na podstawie przytoczonych danych przyrost naturalny był w 2014 r. dodatni (6), natomiast w 2013 r. i 2015 r. ujemny (-12 w 2013 r. i -23 w 2015 r.).

Tabela 3. Ruch migracyjny ludności gminy w latach 2013-2015

	2013	2014	2015
zameldowania spoza gminy	67	122	134
w tym z zagranicy	0	1	0
wymeldowania poza gminę	69	75	52
w tym za granicę	0	0	0
saldo migracji ogółem	-2	47	82

Dane Urzędu Gminy Miedźno.

Na liczbę mieszkańców w gminie wpływał również ruch migracyjny, przy czym migracje odbywały się głównie w ruchu wewnętrznym (migracje zagraniczne odnotowano jedynie w 2014 r.). Saldo migracji zwiększało się, przy czym w 2013 r. bilans migracji był niekorzystny (-2), natomiast w 2014 i 2015 r. odnotowano znaczne wzrosty liczby zameldowań w gminie i saldo migracji było dodatnie (+47 i +82). Przy niekorzystnym przyroście naturalnym w 2015 r. miało to zasadniczy wpływ na liczbę mieszkańców w gminie.

Dane statystyczne odnoszące się do procesów demograficznych zachodzących w gminie Miedźno każą zwrócić uwagę na uwidocznione w nich istotne kwestie. Dotyczą one zarówno rosnącego udziału w populacji gminy przedprodukcyjnej grupy wiekowej, jak i spadku liczby osób w wieku produkcyjnym oraz osób starszych.

Dane statystyczne odnoszące się do procesów demograficznych zachodzących w gminie Miedźno, jakkolwiek na ogół korzystne, każą zwrócić uwagę na niepokojące tendencje uwidocznione w 2015 roku. Dotyczą one bardzo znaczącego wzrostu liczby zgonów w stosunku do liczby urodzeń. Należy też pamiętać, iż w przyszłości populacja seniorów będzie zasilana przez osoby, które zakończą aktywność zawodową.

Opisane wyżej tendencje demograficzne będą wymagały dostosowania usług społecznych. Oprócz, co oczywiste, świadczenia usług rodzinom, dzieciom i młodzieży, trzeba będzie w większym niż dotychczas zakresie, udzielać osobom starszym stosownej pomocy, zarówno materialnej, jak i rzeczowej, ułatwić im korzystanie z usług medycznych, opiekuńczych i rehabilitacyjnych oraz różnorodnych form aktywnego spędzania czasu wolnego.

3. INFRASTRUKTURA TECHNICZNA

Poziom rozwoju infrastruktury technicznej w gminie Miedźno jest zróżnicowany. Dobrze rozwinięta jest sieć drogowa i wodociągowa, zaopatrująca w wodę ok. 96,8% mieszkańców gminy. Dalszych inwestycji w gminie wymaga sieć kanalizacyjna, z której korzysta tylko ok. 51,42% ludności gminy. Na obszarze gminy nie ma sieci gazowej.

Gmina posiada jedną mechaniczno-biologiczną oczyszczalnię ścieków o działaniu automatycznym, zlokalizowaną w miejscowości Ostrowy nad Okszą. W oczyszczalni funkcjonuje punkt zlewny, gdzie mogą być przyjmowane ścieki ze zbiorników bezodpływowych. Jakość ścieków jest systematycznie kontrolowana, a zakres analiz fizyko-chemicznych jest szerszy, niż wymaga tego pozwolenie wodnoprawne, co ułatwia sterowanie procesami technologicznymi i umożliwia osiągnięcie wyższych redukcji zanieczyszczeń.

Dane szczegółowe na temat sieci wodociągowej, kanalizacyjnej i drogowej oraz gospodarki odpadami w gminie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 4. Infrastruktura techniczna w gminie w 2015 roku

sieć wodociągowa	
długość czynnej sieci wodociągowej (w km)	128,38
liczba ludności korzystającej z sieci wodociągowej	7.433
sieć kanalizacyjna	
długość czynnej sieci kanalizacyjnej (w km)	40,11
liczba ludności korzystającej z sieci kanalizacyjnej	3.940
oczyszczalnia ścieków	
liczba oczyszczalni ścieków (przydomowych)	105
liczba ludności obsługiwanej przez oczyszczalnię ścieków (przydomowych)	473
sieć drogowa	
długość dróg gminnych (w km)	105

Dane Urzędu Gminy Miedźno.

W uzupełnieniu danych dotyczących infrastruktury technicznej warto przedstawić informacje na temat najważniejszych inwestycji, jakie zrealizowano w gminie w ostatnich latach. Inwestycje te, poza sferą techniczną, obejmowały obszar sportu i rekreacji.

Najważniejsze inwestycje zrealizowane w latach 2011-2015:

- budowa hali sportowej z zapleczem przy Zespole Szkół w Ostrowach nad Okszą;
- budowa kanalizacji sanitarnej w Miedźnie w ulicach: Wyzwolenia, Dębowa, Polna, W. Jagiełły, E. Orzeszkowej, Częstochowska (część północna), M. Konopnickiej;
- ogólnodostępne place zabaw dla dzieci w miejscowościach: Władysławów, Borowa, Kołaczkowice w gminie Miedźno;
- remont świetlicy wiejskiej w miejscowości Władysławów (gmina Miedźno);

- budowa kompleksu boisk sportowych w ramach programu „Moje boisko – ORLIK 2012” w Miedźnie przy ul. Sportowej 5;
- modernizacja budynku sportowego wraz ze sceną przy boisku sportowym im. Ludwika Bodziachowskiego;
- zagospodarowanie skwerku w miejscowości Miedźno;

4. KOMUNIKACJA I TRANSPORT

Przez teren gminy przebiegają następujące szlaki komunikacyjne: droga wojewódzka Nr 491: Raciszyn – Smolarze – Dębie – Popów – Zawady – Miedźno – Łobodno – Kamyk – Biała – Częstochowa oraz droga wojewódzka Nr 492: Ważne Młyny – Kuźnica – Nowy Folwark – Ostrowy nad Okszą – Łobodno – Kłobuck – Grodzisko – Wręczyca Wielka – Blachownia. Lokalne połączenia są zapewnione przez dobrze rozbudowaną sieć dróg powiatowych i gminnych. Drogi gminne przebiegające przez tereny zabudowane mają nawierzchnię utwardzoną, pokrytą asfaltem. Wzdłuż większości dróg gminnych brak jest utwardzonych poboczy.

Przez obszar gminy przebiega też magistrala kolejowa łącząca Górny Śląsk z Gdynią, jednak przystanek kolejowy Mokra Częstochowska obecnie jest nieczynny.

Podmioty świadczące usługi komunikacyjne w gminie to: PKS Częstochowa S.A. oraz Prywatna Firma Przewozowa „GEPARD”. Dowóz uczniów do szkół zapewniają dwa autobusy szkolne.

Dobre połączenia komunikacyjne w gminie mają mieszkańcy miejscowości: Miedźno, Izbiska, Kołaczkowice i Ostrowy nad Okszą. Z trudnościami komunikacyjnymi zmagają się natomiast mieszkańcy miejscowości Borowa i Władysławów.

5. GOSPODARKA

Sytuacja gospodarcza regionu w istotny sposób wpływa na poziom życia jego mieszkańców. Gmina Miedźno ma charakter rolniczy. Użytki rolne zajmują ok. 5849 ha, tj. ponad 51% powierzchni gminy (z tego grunty orne obejmują ok. 5193 ha, tj. 46% powierzchni gminy). Poniższa tabela przedstawia strukturę gruntów w gminie.

Tabela 5. Użytki rolne, lasy i grunty leśne

powierzchnia użytków rolnych ogółem (w ha)		5.849
w tym:	grunty orne (w ha)	5.193
	sady (w ha)	23
	łąki (w ha)	254
powierzchnia lasów i gruntów leśnych (w ha)		4.945
powierzchnia pozostałych gruntów i nieużytków		523

Dane Urzędu Gminy Miedźno.

Podstawową dziedziną gospodarki jest rolnictwo – głównie małoobszarowe gospodarstwa indywidualne, o produkcji roślinno-zwierzęcej. Tereny upraw znajdują się głównie w centralnej części gminy. Na terenie gminy przeważają grunty słabej jakości (klasy V – VIz), które, wraz z odpowiednimi klasami użytków zielonych, stanowią ok. 73% ogólnej powierzchni użytków rolnych. Grunty średniej jakości (klasy IVa – IVb) stanowią ok. 26 %, a dobrej jakości (klasy I – IIIB) tylko ok. 0,8%. Do podstawowych gałęzi produkcji rolnej należy uprawa zbóż oraz roślin okopowych i pastewnych. W produkcji zwierzęcej dominuje chów bydła, a także trzody chlewnej.

Tereny leśne stanowią około 42% powierzchni gminy, zajmując jej wschodnią, północno-wschodnią i zachodnią część. Na terenie gminy brak jest praktycznie ośrodków przemysłowych. Funkcją uzupełniającą w gminie jest rekreacja.

Dane szczegółowe na temat podmiotów gospodarczych zarejestrowanych na terenie gminy w latach 2012-2014 przedstawiają poniższe tabele.

Tabela 6. Podmioty gospodarki narodowej w gminie wg rejestru REGON w latach 2012-2014

	2012	2013	2014
liczba podmiotów w sektorze publicznym	15	15	15
liczba podmiotów w sektorze prywatnym	499	519	531
liczba podmiotów ogółem	514	534	546

Dane Głównego Urzędu Statystycznego.

Tabela 7. Indywidualna działalność gospodarcza mieszkańców gminy w latach 2012-2014

	2012	2013	2014
osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą	454	474	484

Dane Głównego Urzędu Statystycznego.

W latach 2012-2014 wśród podmiotów gospodarczych w gminie zdecydowanie dominowały podmioty zaliczające się do prywatnego sektora własności (499 podmiotów w 2012 r., 519 w 2013 r., 531 w 2014 r.), pośród których licznie reprezentowana była indywidualna działalność gospodarcza mieszkańców (454 w 2012 r., 474 w 2013 r., 484 w 2014 r.).

Na terenie gminy można lokalizować przedsiębiorstwa, takie jak: hurtownie, magazyny i nieuciążliwe dla środowiska zakłady produkcyjno-usługowe. Rolniczy charakter gminy stanowi ułatwienie dla inwestycji w przemysł spożywczy, w tym w produkcję zdrowej żywności, oraz przetwórstwo spożywcze.

6. ZASOBY I WARUNKI MIESZKANIOWE

Zasoby i warunki mieszkaniowe ludności determinują w znacznym stopniu jakość jej bytowania. Niejednokrotnie zakreślają również granice możliwości realizowania własnych aspiracji

zyciowych. Poniższa tabela przedstawia szczegółowe dane na temat mieszkań w gminie Miedźno, liczby izb mieszkalnych i powierzchni użytkowej mieszkań w latach 2012-2014. W tabeli wyodrębniono też dane na temat mieszkań komunalnych.

Tabela 8. Zasoby mieszkaniowe w gminie w latach 2012-2014

	2012	2013	2014
liczba mieszkań w gminie ogółem	2.060	2.088	2.106
liczba izb mieszkalnych	9.339	9.495	9.596
łączna powierzchnia użytkowa mieszkań (w m ²)	197.913	201.784	204.451
przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania (w m ²)	96,1	96,6	97,1
liczba mieszkań komunalnych	18	18	18
liczba izb w mieszkaniach komunalnych	35	35	35
łączna powierzchnia użytkowa mieszkań komunalnych (w m ²)	742	742	742
przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania komunalnego (w m ²)	41,20	41,20	41,20
łączna liczba osób mieszkających w mieszkaniach komunalnych	40	40	40
liczba nowych budynków niemieszkalnych oddanych do użytkowania	3	4	3
łączna powierzchnia użytkowa nowych budynków niemieszkalnych oddanych do użytkowania (w m ²)	124	481	202

Dane Głównego Urzędu Statystycznego i Urzędu Gminy Miedźno.

W analizowanym okresie ogólna liczba mieszkań w gminie systematycznie wzrastała (2.060 w 2012 r., 2.088 w 2013 r., 2.106 w 2014 r.). Zwiększała się tym samym liczba izb mieszkalnych (9.339 w 2012 r., 9.495 w 2013 r., 9.596 w 2014 r.) i łączna powierzchnia użytkowa mieszkań (197.913 m² w 2012 r., 201.784 m² w 2013 r., 204.451 m² w 2014 r.). Wzrastała również sukcesywnie przeciętna powierzchnia użytkowa jednego mieszkania (96,1 m² w 2012 r., 96,6 m² w 2013 r., 97,1 m² w 2014 r.).

W latach 2012-2014 było w gminie 18 mieszkań komunalnych z 35 izbami o łącznej powierzchni użytkowej 742 m² i przeciętnej powierzchni użytkowej jednego mieszkania komunalnego 41,2 m². W każdym roku liczba osób zamieszkujących w mieszkaniach komunalnych była taka sama – 40.

W całym analizowanym okresie w zasobach mieszkaniowych gminy nie było mieszkań socjalnych.

W latach 2012-2014 oddano w gminie do użytkowania w sumie 10 nowych budynków niemieszkalnych (3 w 2012 r., 4 w 2013 r., 3 w 2014 r.) o łącznej powierzchni użytkowej 807 m² (odpowiednio: 124 m² w 2012 r., 481 m² w 2013 r., 202 m² w 2014 r.).

Gospodarstwom domowym, które ze względu na swoją trudną sytuację ekonomiczną nie są w stanie pokrywać całości kosztów związanych z utrzymaniem mieszkania, wypłacane są dodatki mieszkaniowe. W Miedźnie tej formy pomocy udziela Urząd Gminy Miedźno. Dane w tym zakresie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 9. Dodatki mieszkaniowe przyznane w gminie w latach 2013-2015

	2013	2014	2015
liczba rodzin, którym decyzją przyznano dodatek mieszkaniowy	1	1	1
wartość przyznanych dodatków mieszkaniowych (w zł)	2.671,32	2.721,18	2.621,00

Dane Urzędu Gminy Miedźno.

W gminie w latach 2013-2015 liczba rodzin, którym decyzją administracyjną przyznano dodatek mieszkaniowy, pozostawała na tym samym minimalnym poziomie (1 w 2013 r., 1 w 2014 r., 1 w 2015 r.). Wysokość kwot przeznaczonych na ten cel uległa wzrostowi (2.671,32 zł w 2013 r., 2.721,18 zł w 2014 r.) oraz spadkowi 2.621,00 w 2015 r.

7. EDUKACJA I KULTURA

Edukacja, rozumiana jako wychowanie, wykształcenie, nauka oraz zdobywanie wiedzy, umiejętności i kształcenie, pełni zasadniczą rolę w rozwoju człowieka. Jako proces trwający od dzieciństwa jest sposobem na podniesienie jakości zasobów ludzkich, a tym samym poziomu konkurencyjności gospodarki i przyspieszenia tempa rozwoju gospodarczego. Nie należy przy tym zapominać, że przedszkole i szkoła należą do głównych czynników socjalizacji, odpowiedzialnych za przekazanie informacji, umiejętności i wartości, które społeczeństwo uważa za ważne dla życia społecznego. Głównym problemem edukacji jest nierówny dostęp do niej przez całe życie, efektem czego są zróżnicowane szanse życiowe poszczególnych grup ludności, np. młodzieży mieszkającej na wsi i w gminie, dziewcząt i chłopców, dorosłych bez wykształcenia i z wykształceniem.

W roku szkolnym 2013/2014 w gminie Miedźno funkcjonowało 8 placówek oświatowo-wychowawczych:

- Gminne Przedszkole w Miedźnie,
- Gminne Przedszkole w Ostrowach nad Okszą,
- Szkoła Podstawowa im. Wołyńskiej Brygady Kawalerii w Miedźnie,
- Gimnazjum im. Świętej Jadwigi Królowej w Miedźnie,

– dwa zespoły szkół:

- Zespół Szkolno-Przedszkolny w Mokrej (Gminne Przedszkole i Szkoła Podstawowa im. Bohaterów Walk pod Mokrą w 1939 r.),
- Zespół Szkół w Ostrowach nad Okszą (Szkoła Podstawowa im. T. Kościuszki i Gimnazjum im. T. Kościuszki),

Szczegółowe dane na temat liczby dzieci i uczniów uczęszczających do ww. placówek oraz nauczycieli w nich pracujących przedstawia poniższa tabela.

Tabela 10. Placówki oświatowo-wychowawcze w gminie w roku szkolnym 2014/2015

typ placówki	liczba placówek	liczba dzieci, uczniów	liczba nauczycieli
placówki wychowania przedszkolnego	3	204	17
w tym przedszkola	3	204	17
szkoły podstawowe	3	476	40
szkoły gimnazjalne	2	221	28

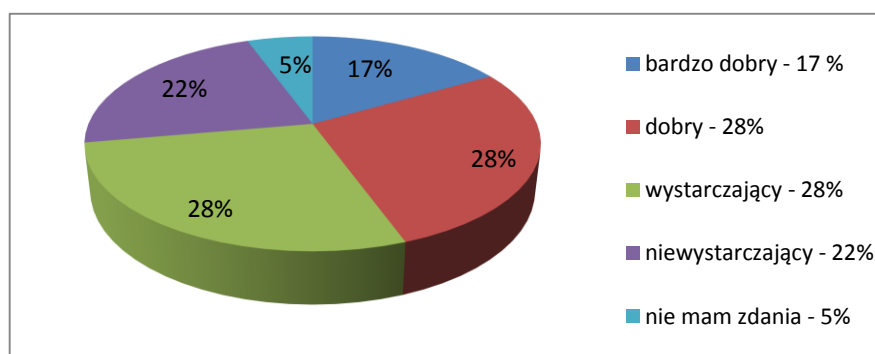
Dane Urzędu Gminy Miedźno.

W Miedźnie przy ul. Słonecznej 1 funkcjonuje także Zespół Ekonomiczno–Administracyjny Oświaty Samorządowej.

Szeroko rozumianą działalność kulturalną na terenie gminy prowadzą następujące instytucje kultury: Gminny Ośrodek Kultury w Miedźnie oraz jego komórki organizacyjne – Biblioteka Publiczna w Miedźnie, Filia Biblioteki Publicznej w Mokrej, Filia Biblioteki Publicznej w Ostrowach nad Okszą oraz Klub młodzieżowy w Ostrowach nad Okszą.

Gminny Ośrodek Kultury przygotowuje ofertę spędzania wolnego czasu przez mieszkańców gminy i gości w ciągu całego roku. Wśród stałych imprez organizowanych przez GOK znajdują się: Dożynki Gminne (sierpień), obchody rocznicy bitwy pod Mokrą (wrzesień), Mikołajki (grudzień), Noc Muzeów (czerwiec). Przy organizacji imprez kulturalnych aktywnie współpracują z GOK-iem strażacy z sześciu jednostek OSP z gminy. Przy GOK-u funkcjonują stałe formy zajęć skierowane do młodzieży, m.in. studio piosenki, warsztaty teatralne, warsztaty plastyczne. Ich uczestnicy prezentują swoje umiejętności w trakcie festynów i uroczystości gminnych. Z opieki i wsparcia GOK-u korzystają także: Zespół Śpiewaczy Łęgowianki oraz Strażackie Orkiestry Dęte z Miedźna i Ostrów nad Okszą.

W przeprowadzonym na potrzeby niniejszego opracowania badaniu ankietowym zadano mieszkańcom gminy Miedźno pytania pozwalające uzyskać opinie na temat dostępu do placówek oświatowo-wychowawczych oraz do placówek kultury w gminie.

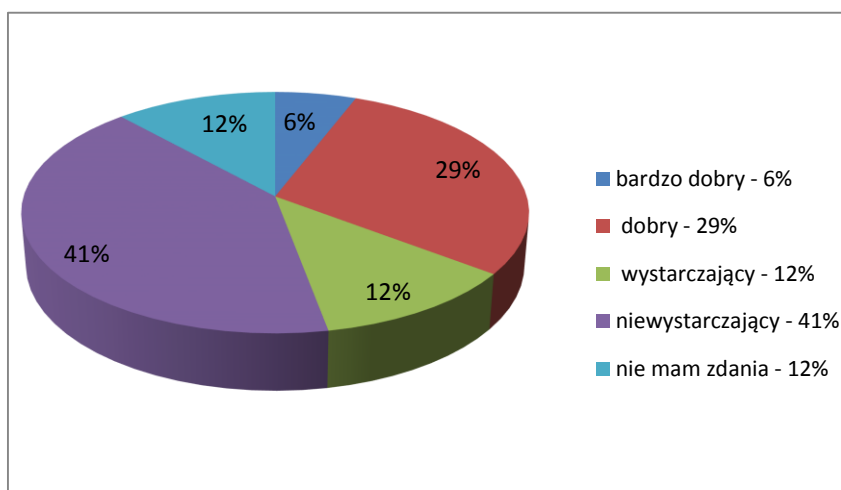
Wykres 1. Jaki jest dostęp do placówek oświatowo-wychowawczych w gminie?

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Większość respondentów pozytywnie oceniła dostęp do placówek oświatowo-wychowawczych w gminie. Za bardzo dobry lub dobry uznało go łącznie 44,5% respondentów, a za wystarczający 27,8% badanych. Negatywnie dostępność placówek oświatowo-wychowawczych w gminie oceniło 22,2% ankietowanych. Zdania w tej sprawie nie miało 5,6% pytanych. Z kolei w odpowiedzi na pytanie o placówki oświatowo-wychowawcze, których w gminie brakuje, uczestnicy badania wskazywali przedszkole, świetlice środowiskowe i socjoterapeutyczne, kółka tematyczne oraz ogniska pracy pozaszkolnej.

Nieco więcej niż jedna trzecia uczestników badania ankietowego (35,3%) uznało, że dostęp do placówek kultury w gminie jest bardzo dobry lub dobry. Jako wystarczający określiło go w sumie 11,8% badanych. Jednocześnie aż 41,2% respondentów stwierdziło, że jest on niewystarczający. Zdania w tej sprawie nie miało 11,8% pytanych. Poniższy wykres ilustruje rozkład odpowiedzi na ten temat.

Wykres 2. Jaki jest dostęp do placówek kultury w gminie?

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Wskazując placówki kulturalne, których w gminie brakuje, bądź do których dostęp jest ograniczony, ankietowani wymieniali kino i teatr.

8. OCHRONA ZDROWIA

Styl życia i zachowania zdrowotne wpływają w największym stopniu na stan zdrowia ludności. Do czynników zagrażających zdrowiu należą przede wszystkim: mała aktywność fizyczna, nieprawidłowości w sposobie żywienia, palenie tytoniu, nadmierne spożycie alkoholu, używanie narkotyków, zły stan środowiska naturalnego, niewłaściwe warunki bezpieczeństwa pracy, wypadki drogowe oraz brak powszechnej profilaktyki.

Mieszkańcy gminy Miedźno mają zapewnioną opiekę zdrowotną w Poradni Ogólnej w Miedźnie, w Poradni Ogólnej w Ostrowach nad Okszą oraz w prywatnych gabinetach

stomatologicznych w miejscowości Miedźno i Ostrowy. Dane na temat zakładów opieki zdrowotnej, prywatnych praktyk lekarskich i aptek w gminie przedstawia poniższa tabela.

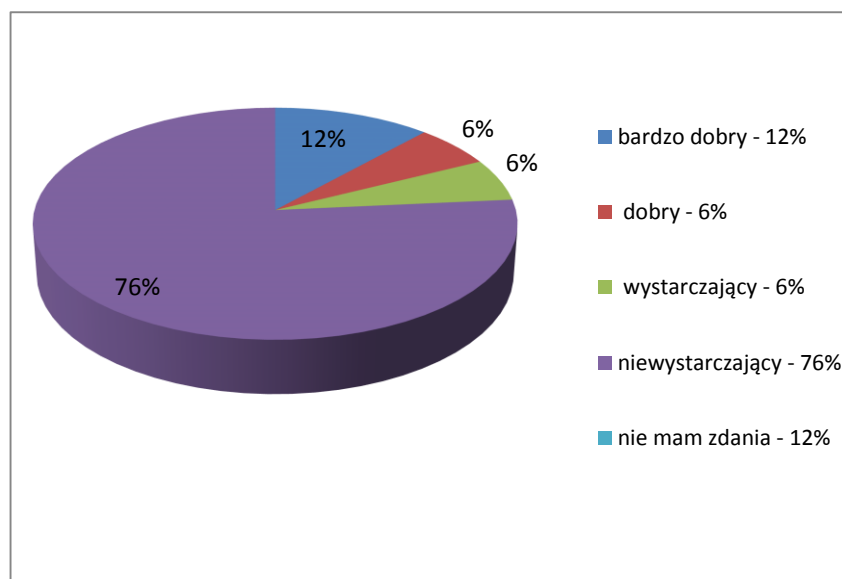
Tabela 11. Zakłady opieki zdrowotnej, prywatne praktyki lekarskie i apteki w gminie w 2015 r.

typ placówki	liczba placówek
liczba zakładów opieki zdrowotnej ogółem	4
w tym liczba niepublicznych zakładów opieki zdrowotnej (Novo-Med. s.c. – poradnia K)	1
liczba prywatnych praktyk lekarskich,	2
liczba aptek i punktów aptecznych – łącznie	3

Dane Urzędu Gminy Miedźno.

W badaniu ankietowym zadano mieszkańcom gminy Miedźno dwa pytania, pozwalające uzyskać opinie na temat dostępu do służby zdrowia w gminie oraz o deficyty w tym zakresie. Poniższy wykres ilustruje rozkład odpowiedzi na pytanie o dostęp do placówek służby zdrowia w gminie.

Wykres 3. Jaki jest dostęp do placówek służby zdrowia w gminie?

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Zdecydowana większość respondentów (76,5%) oceniła dostępność placówek służby zdrowia w gminie jako niewystarczającą. Z kolei 11,8% z nich uznało ją za bardzo dobrą, 5,9% za dobrą i tyle samo badanych za wystarczającą.

Z kolei w odpowiedzi na pytanie: „Jakich lekarzy specjalistów brakuje w gminie?”, ankietowani wymieniali najczęściej: kardiologa, geriatrę, chirurga, pediatrę, stomatologa, neurologa, ginekologa, psychiatrę, diabetologa, okulistę, dermatologa i ortopedę. Wskazywano także zapotrzebowanie na rehabilitantów i psychologa.

Dla poznania sytuacji zdrowotnej mieszkańców gminy ważna jest analiza danych będących w posiadaniu zakładów opieki zdrowotnej i indywidualnych praktyk lekarskich działających na jej terenie. W poniższych tabelach przedstawiono, jako reprezentatywne dla gminy, dane za 2015 rok uzyskane z Poradni Ogólnej w Miedźnie oraz Poradni Ogólnej w Ostrowach nad Okszą.

Tabela 12. Schorzenia dzieci i młodzieży w wieku 0-18 lat z gminy w 2015 roku

rodzaj schorzenia	liczba osób, u których stwierdzono schorzenie	
	Poradnia Ogólna w Miedźnie	Poradnia Ogólna w Ostrowach nad Okszą
nowotwory	1	1
choroby tarczycy	2	5
cukrzyca	3	0
niedożywienie	21	20
otyłość	35	28
upośledzenie umysłowe	1	0
dziecięce porażenie mózgowe	1	3
zaburzenia refrakcji i akomodacji oka	70	39
alergia – dychawica oskrzelowa	5	7
alergie pokarmowe	2	9
zniekształcenia kręgosłupa	22	26
wady rozwojowe układu krążenia	2	2
wady rozwojowe narządów płciowych	5	0
inne wady rozwojowe	8	0
inne schorzenia wymagające opieki czynnej	41	20

Dane Zespołu Opieki Zdrowotnej w Kłobucku dot. Poradni Ogólnej w Miedźnie oraz Poradni Ogólnej w Ostrowach nad Okszą.

Tabela 13. Schorzenia ludności gminy w wieku 19 lat i więcej w 2015 roku

rodzaj schorzenia		liczba osób, u których stwierdzono schorzenie	
		Poradnia Ogólna w Miedźnie	Poradnia Ogólna w Ostrowach nad Okszą
nowotwory		72	24
choroby tarczycy		96	29
cukrzyca		147	55
niedokrwistość		48	13
choroby obwodowego układu nerwowego		172	6
choroby układu krążenia		605	215
w tym:	przewlekła choroba reumatyczna	89	6
	choroba nadciśnieniowa	356	151
	choroby naczyń mózgowych	32	14
	niedokrwienność serca (w tym	128	44

przebyty zawał serca)		
przewlekły nieżyt oskrzeli, dychawica oskrzelowa	68	15
przewlekłe choroby układu trawiennego	111	15
choroby układu mięśniowo-kostnego i tkanki łącznej	301	10

Dane Zespołu Opieki Zdrowotnej w Kłobucku dot. Poradni Ogólnej w Miedźnie oraz Poradni Ogólnej w Ostrowach nad Okszą.

W 2015 roku u największej liczby osób w wieku przedprodukcyjnym stwierdzono zaburzenia refrakcji i akomodacji oka (109 osób), otyłość (63 osoby), zniekształcenie kręgosłupa (48 osoby) oraz niedożywienie (41 osób). Dorośli z kolei najczęściej zmagali się z chorobami układu krążenia (820 osób), chorobami układu mięśniowo-kostnego i tkanki łącznej (311 osób), cukrzycą (202 osoby) oraz chorobami obwodowego układu nerwowego (178 osób).

Ważną rolę w utrzymaniu dobrego stanu zdrowia pełni profilaktyka. Poniższa tabela przedstawia dane szczegółowe na temat dzieci do lat 3 objętych opieką profilaktyczną oraz dzieci i młodzieży do lat 19 objętych profilaktycznymi badaniami lekarskimi.

Tabela 14. Profilaktyka zdrowotna dzieci i młodzieży z gminy w 2015 roku.

forma profilaktyki	liczba dzieci i młodzieży	
	Poradnia Ogólna w Miedźnie	Poradnia Ogólna w Ostrowach nad Okszą
porady profilaktyczne lekarza rodzinnego (dzieci do 1. roku życia)	132	53
porady profilaktyczne lekarza rodzinnego (dzieci do lat 3)	189	135
wizyty profilaktyczne pielęgniarek i położnych (niemowlęta do 6. tygodnia życia)	180	97
profilaktyczne badania lekarskie (dzieci i młodzież do lat 19 podlegający badaniu)	280	132

Dane Zespołu Opieki Zdrowotnej w Kłobucku dot. Poradni Ogólnej w Miedźnie oraz Poradni Ogólnej w Ostrowach nad Okszą.

W 2015 roku poradami profilaktycznymi lekarza rodzinnego Poradni Ogólnej w Miedźnie i Ostrowach nad Okszą zostało objętych 185 dzieci do 1. roku życia i 324 dzieci do lat 3. Wizytami profilaktycznymi pielęgniarek i położnych objęto 277 niemowląt do 6. tygodnia życia. Profilaktycznymi badaniami lekarskimi objęto natomiast 412 dzieci i młodzieży.

9. SPORT, REKREACJA I TURYSTYKA

Propagowany w dzisiejszych czasach zdrowy styl życia obejmuje m.in. właściwe odżywianie, aktywny wypoczynek oraz uprawianie różnorodnych dyscyplin sportowych. Sport wpływa bowiem nie tylko na kondycję zdrowotną człowieka, ale również na jego cechy charakteru, postawę, relacje z innymi ludźmi, umiejętność współpracy i asertywność.

Wspieraniem i upowszechnianiem kultury fizycznej i sportu na terenie gminy zajmują się cztery kluby sportowe:

- UKS „TYTAN OSTROWY NAD OKSZĄ”

Na terenie gminy funkcjonuje stowarzyszenie UKS „Tytan Ostrowy nad Okszą”, które zostało zarejestrowane w 2012 r. Główną dziedziną sportową jest siatkówka. Obecnie składa się z 3 drużyn sportowych:

- Drużyna złożona z uczennic gimnazjum i szkoły średniej;
- Drużyna złożona z dzieci i młodzieży ze Szkoły Podstawowej z klas III-VI;
- Drużyna seniorów.

Planowane jest utworzenie drużyny seniorów w piłce siatkowej.

- LKS „NAPRZÓD OSTROWY”

Kolejny klub sportowy to LKS „Naprzód Ostrowy”, działający od 1948 r. Główna dziedzina sportowa to piłka nożna. W klubie działają 4 sekcje: seniorzy, juniorzy, młodzik i orliki. Klub oferuje także bogatą ofertę wypełnienia czasu wolnego dla dzieci i młodzieży poprzez realizację dodatkowych zajęć. W 2013 r. zorganizowano obchody 65-lecia istnienia klubu.

- KLUB SPORTOWY „GROM” MIEDŹNO

Klub funkcjonuje od 1972 r. Jego główną dyscypliną sportową jest piłka nożna. Posiada 4 drużyny: dwie seniorów i dwa zespoły młodzieżowe: trampkarzy młodszych i młodzików. Od października 2013 r. rozpoczęła działalność Akademia Sportu (wcześniej: Piłkarska Akademia Przedszkolaka) dla dzieci w wieku od 3 do 9 lat. W 2014 r. klub posiadał ponad 100 ćwiczących – dzieci, młodzieży i dorosłych. Klub organizuje cykliczne imprezy piłkarskie.

W gminie organizowane są imprezy sportowo-rekreacyjne oraz turnieje, m.in.: Turniej Halowej Piłki Nożnej Dzikich Drużyn, Coca Cola CUP, Powiatowy Turniej Halowej Piłki Nożnej Samorządowców, Turniej Tenisa Stołowego, Turniej Oldbojów w Piłce Siatkowej.

Obszary, w których realizowane są działania obejmujące kulturę fizyczną, to wychowanie fizyczne, rekreacja i turystyka, rehabilitacja ruchowa oraz sport. Zaplecze sportowo-rekreacyjne gminy tworzą szkolne sale gimnastyczne i boiska sportowe oraz:

- kompleks boisk sportowych „ORLIK 2012” w Miedźnie,
- obiekt sportowy im. Ludwika Bodziachowskiego w Miedźnie, w skład którego wchodzi dwa boiska do piłki nożnej oraz kort tenisowy,

- stadion sportowy LKS-u „Naprzód Ostrowy” w Ostrowach nad Okszą: dwa boiska do piłki nożnej, boisko asfaltowe do koszykówki plażowej, piłki siatkowej oraz kort tenisowy, a także budynek klubowy z węzłem sanitarnym,
- hala sportowa w Ostrowach nad Okszą (przy Zespole Szkół w Ostrowach nad Okszą) – w hali można grać w koszykówkę, siatkówkę, piłkę ręczną i halówkę, jest też siłownia, na trybunach może zasiąść ok. 150 osób,
- siłownia „pod chmurką” w Ostrowach nad Okszą.

Walory przyrodniczo-krajoznawcze gminy i dobry stan naturalnego środowiska są warunkami umożliwiającymi rozwój turystyki. Mocnym atutem turystycznego aspektu gminy jest zbiornik wodny „Ostrowy” na rzece Biała Oksza. Jest to akwen retencyjno-rekreacyjny o powierzchni 39 ha. Lustro wody ma szerokość od 200 do 250 metrów. Bezpośrednio przy zbiorniku znajduje się teren stanowiący zaplecze dla potrzeb rekreacji wodnej. Zagospodarowana działka wyposażona jest w grille z zadaszeniem wraz z ławkami i stolikami, boisko do piłki plażowej, scenę z zadaszeniem, drewniany plac zabaw dla dzieci, magazyn na sprzęt pływający oraz sanitariaty.

Na terenie gminy wytyczona została ścieżka edukacyjna historyczno-przyrodnicza, która ma długość ok. 30 km. Rozpoczyna się w miejscowości Wilkowiecko, prowadzi poprzez wsie Mokra, Wapiennik, Miedźno, Ostrowy nad Okszą, Rywaczki, a kończy w Nowym Folwarku. W jej ramach powstało kilka tras rowerowych, które prezentują dziedzictwo historyczne, kulturowe i przyrodnicze gminy. Głównym motywem ścieżki jest upamiętnienie walk Wołyńskiej Brygady Kawalerii. W 2010 roku w Mokrej powstało Muzeum Kultury Przeworskiej i Izba Pamięci Bitwy pod Mokrą. Budynek zlokalizowany jest przy Szkole Podstawowej im. Bohaterów Walk pod Mokrą 1939 r. Mokra zasłynęła w historii Polski poprzez przeprowadzoną bitwę, która była jednym z pierwszych starć zbrojnych Wojska Polskiego podczas II wojny światowej, które są godne upamiętnienia. Na polu bitwy corocznie odbywają się uroczystości patriotyczne z udziałem turystów, władz wojewódzkich i krajowych. W muzeum zgromadzone zostały eksponaty z walk wrześnieńskich oraz znaleziska z wykopalisk archeologiczno-cmentarnych ciałopalnych z okresu wpływów rzymskich, które znajdowały się wcześniej w Izbie Pamięci Szkoły Podstawowej w Mokrej. Wśród zabytków gminy warto wyróżnić m.in.:

- kościół parafialny pod wezwaniem św. Katarzyny Aleksandryjskiej, z oryginalną, pochodzącą z końca XIX wieku polichromią;
- kaplicę cmentarną zbudowaną ok. 1840 r. przez Miączyńskich, w podziemiach której pochowany jest wojewoda Miączyński i jego rodzina;
- grób powstańców styczniowych z 1863 r. oraz zbiorową mogiłę żołnierzy Wołyńskiej Brygady Kawalerii na cmentarzu w Miedźnie;
- drewniany kościół w Mokrej z 1708 r.;
- cmentarzyk choleryczny z 1867 r. przy drodze Miedźno – Ostrowy;
- kościół pod wezwaniem św. Andrzeja Boboli w Ostrowach;

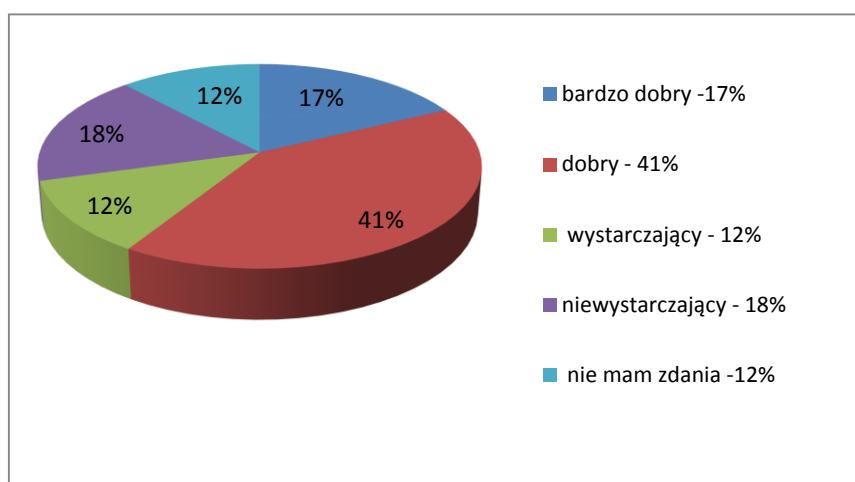
- stanowisko archeologiczne – cmentarzysko ciałopalne z okresu wpływów rzymskich w Mokrej.

Warte obejrzenia są również pomniki przyrody gminy Miedźno. Są to m.in. 400-letnie dęby, pozostałości dawnych borów, a także Leśnictwo Nowy Folwark – gospodarstwo o powierzchni 150 ha, które jest również pięknym obiektem przyrodniczym. Dolina Okszy, powyżej i poniżej wsi Ostrowy, otoczona jest pięknymi lasami sosnowymi i wraz z rzeką Liswartą, mnóstwem grzybów i ryb stanowią atrakcje turystyczne gminy Miedźno.

W Ostrowach nad Okszą przy ul. Zadwornej 55 funkcjonuje Gospodarstwo Agroturystyczne „Pod Żaglami”, posiadające 16 miejsc noclegowych w pokojach czteroosobowych oraz pole namiotowe i pole kempingowe z nowocześnie wyposażonymi sanitariatami i prysznicami. Gospodarstwo oferuje własny staw z wyspą, na której można rozbić namiot, łowić ryby, grillować i spędzać mile czas przy ognisku.

W przeprowadzonym na potrzeby niniejszego opracowania badaniu ankietowym poproszono mieszkańców gminy Miedźno o ocenę dostępu do obiektów sportowo-rekreacyjnych w gminie. Rozkład uzyskanych odpowiedzi ilustruje poniższy wykres.

Wykres 4. Jaki jest dostęp do obiektów sportowo-rekreacyjnych w gminie?

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Dostęp do obiektów sportowo-rekreacyjnych w gminie został przez mieszkańców pozytywnie oceniony. Za bardzo dobry uznało go 17,6% badanych, za dobry 41,2%, a kolejne 11,8% respondentów przyznało, że jest on wystarczający. Natomiast jako niewystarczający oceniło go 17,6% ankietowanych, a zdania na ten temat nie miało 11,8% pytaných. Wśród deficytów infrastruktury sportowo-rekreacyjnej badani najczęściej wymieniali brak takich obiektów, jak: basen, lodowisko, siłownia, ścieżki rowerowe, hala sportowa, plac rekreacyjny dla seniorów, a także obiekty wielofunkcyjne typu „Orlik”.

10. BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE

Jednym z podstawowych warunków prawidłowego funkcjonowania zorganizowanej zbiorowości ludzkiej jest przestrzeganie reguł i zapewnienie bezpieczeństwa publicznego. Czynnikiem naruszającym przyjęte normy i obowiązujący porządek oraz zagrażającym bezpieczeństwu danej społeczności jest przestępczość, która, choć stanowi margines życia społecznego, poprzez swą intensywność może mieć wpływ na formowanie się postaw i zachowań ludności oraz odciskać dotkliwie piętno na jej funkcjonowaniu.

Według danych Komendy Powiatowej Policji w Kłobucku w związku z przestępstwami popełnionymi na terenie gminy Miedźno w okresie od 1.01.2015 r. do 31.12.2015 r. wszczęto ogółem 97 postępowań przygotowawczych – o 8 mniej niż w roku 2014. Wśród stwierdzonych przestępstw najczęściej było kradzieży (10 czynów – o 3 mniej niż w 2014 r.), przypadków znęcania (9 czynów – o 2 mniej niż w 2014 r.) oraz uchylania się od alimentów (9 czynów – o 2 mniej niż w 2014 r.), a także naruszeń zakazu sądowego (6 czynów – o 6 mniej niż w 2014 r.).

Tabela 15. Przestępstwa popełnione w gminie w latach 2014-2015

odnotowane przestępstwa	liczba przestępstw popełnionych w 2014 r.	liczba przestępstw popełnionych w 2015 r.
kradzież	13	10
kradzież z włamaniem	5	3
zniszczenie mienia	5	2
uszkodzenie ciała	2	4
naruszenie zakazu sądowego	12	6
znęcanie	7	9
niealimentacja	7	9
przestępstwa narkotykowe	3	4

Dane Komendy Powiatowej Policji w Kłobucku.

W 2015 r. w stosunku do roku poprzedniego na terenie gminy Miedźno odnotowano spadek (z 25 na 19) wszczętych postępowań w zakresie zagrożenia przestępczością w siedmiu kategoriach mających wpływ na poczucie bezpieczeństwa mieszkańców. Najwięcej przestępstw zostało zgłoszonych w kategorii kradzieży i kradzieży z włamaniem.

Jeśli chodzi o zagrożenie wykroczeniami na terenie gminy, to w 2015 r. zostały ujawnione 153 wykroczenia (o 20 mniej niż w 2014 r.). W analizowanym okresie na terenie gminy odnotowano 326 interwencji policyjnych.

W 2015 r. na terenie gminy Miedźno zaistniało 7 wypadków drogowych (o 3 więcej niż w 2014 r.), w których były 2 ofiary śmiertelne (o 1 więcej niż w 2014 r.), a 7 osób zostało rannych (o 2 więcej niż w 2014 r.). W analizowanym okresie odnotowano 35 kolizji (o 7 mniej niż w 2014 r.).

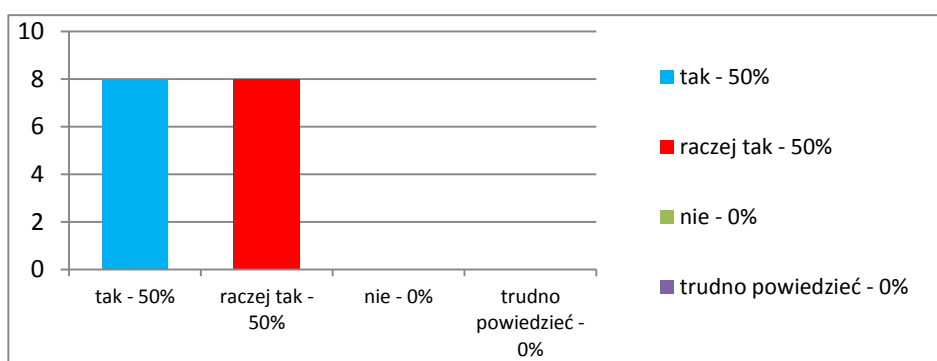
Z danych dotyczących bezpieczeństwa w komunikacji wynika, że zagrożenie kierowania pod wpływem alkoholu jest nadal na wysokim poziomie. W 2015 r. na terenie gminy zostało wszczętych 21 postępowań przeciwko nietrzeźwym kierującym (tyle samo co w 2014 r.).

W 2015 r. we współpracy z podmiotami pozapolicyjnymi, władzami administracyjnymi, samorządowymi i placówkami oświaty realizowane były zadania wynikające z Rządowego Programu „Razem bezpieczniej” na dwóch płaszczyznach – „Bezpieczeństwo w szkole” i „Bezpieczeństwo w ruchu drogowym”. Na terenie gminy Miedźno od 20.01.2015 r. przeprowadzono 4 cykle działań pod nazwą „Trenuj i bądź widoczny”. Rozdano kamizelki i opaski odblaskowe.

Według informacji Sądu Rejonowego w Częstochowie, Kuratorzy II Zespołu Kuratorskiej Służby Sądowej w 2013 roku prowadzili łącznie 18 dozorów orzeczonych w sprawach karnych wobec 15 sprawców z terenu gminy Miedźno. Liczba osób skazanych za przestępstwa w gminie jest około trzykrotnie większa, gdyż nie wszystkie osoby skazane za przestępstwo zostają objęte dozorem kuratora sądowego. Ponadto, oceniając skalę przestępczości, należy brać pod uwagę, że około 50% popełnionych przestępstw nie jest wykrywanych i sprawcy tych przestępstw pozostają nieznani.

W badaniu ankietowym przeprowadzonym na potrzeby niniejszego opracowania zadano mieszkańcom gminy Miedźno pytanie na temat ich poczucia bezpieczeństwa w miejscu zamieszkania. Rozkład odpowiedzi ilustruje poniższy wykres.

Wykres 5. Czy czuje się Pani/Pan bezpiecznie w miejscu zamieszkania?

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Wszyscy ankietowani stwierdzili, że czują się bezpiecznie lub raczej bezpiecznie w miejscu zamieszkania. W odpowiedzi na pytanie, jakie działania należałoby podjąć w gminie w celu poprawy stanu bezpieczeństwa, ankietowani postulowali reaktywowanie Posterunku Policji w Miedźnie, zwiększenie liczby patroli, monitorowanie miejsc publicznych, zmniejszenie punktów sprzedaży alkoholu, zwiększenie liczby kontroli trzeźwości, a także zatrudnienie ratownika nad zalewem w Ostrowach nad Okszą.

11. POMOC SPOŁECZNA

W zakres pomocy społecznej wchodzi zadania określone w ustawie o pomocy społecznej – realizowane przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Miedźnie.

Zgodnie z ustawą o pomocy społecznej, pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa, mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężania trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości. Instytucja ta wspiera osoby i rodziny w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwia im życie w warunkach odpowiadających godności człowieka.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Miedźnie wykonuje ponadto zadania wynikające również z innych aktów prawnych, tj.: z ustawy o świadczeniach zdrowotnych finansowanych ze środków publicznych, ustawy o powszechnym ubezpieczeniu społecznym, ustawy o ochronie zdrowia psychicznego, ustawy karta dużej rodziny, ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie. Z końcem 2015 roku kadrę GOPS-u stanowiło 7 osób. Dane szczegółowe na temat stanu zatrudnienia w ośrodku, potrzeb w tym zakresie oraz poziomu wykształcenia pracujących w nim osób przedstawiają poniższe tabele.

Tabela 16. Stan zatrudnienia w GOPS oraz potrzeby w tym zakresie na koniec 2015 roku

rodzaj stanowiska	liczba etatów	o ile etatów powinno być więcej?
kadra kierownicza	1	–
pracownicy socjalni	4	–
pracownicy wykonujący usługi opiekuńcze	–	1
pracownicy wykonujący specjalistyczne usługi opiekuńcze	–	1
pozostali pracownicy	2	1

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Miedźnie.

Ustawa o pomocy społecznej nakłada na ośrodek pomocy społecznej obowiązek zatrudnienia 1 pracownika socjalnego na 2 tysiące mieszkańców, nie mniej jednak niż 3 pracowników. W 2015 roku w gminie Miedźno wskaźnik ten był spełniony, ponieważ zatrudnionych było 4 pracowników socjalnych (w tym 1 pracownik socjalny na czas zastępstwa). Zgodnie z ustawą powinno być min. 3 pracowników socjalnych. Wśród propozycji w zakresie rozwoju zasobów kadrowych GOPS-u figuruje m.in. potrzeba zwiększenia o 2 osoby pracowników wykonujących usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze oraz o 1 osobę liczby pozostałych pracowników.

Tabela 17. Wykształcenie kadry GOPS-u oraz potrzeby w tym zakresie na koniec 2015 roku

rodzaj wykształcenia, dodatkowe kwalifikacje i zainteresowanie w tym zakresie			liczba osób	
			kadra kierownicza	pracownicy socjalni
wykształcenie	wyższe kierunkowe		—	2
	wyższe niekierunkowe		—	—
	średnie kierunkowe		1	2
	średnie niekierunkowe		—	—
	zawodowe i niższe		—	—
dodatkowe kwalifikacje	specjalizacja z zakresu organizacji pomocy społecznej	ukończona	1	—
		w trakcie realizacji	—	—
	specjalizacja I stopnia w zawodzie pracownika socjalnego	posiadany	—	—
		w trakcie realizacji	—	—
	specjalizacja II stopnia w zawodzie pracownika socjalnego	posiadany	—	—
		w trakcie realizacji	—	—
osoby zainteresowane podjęciem specjalizacji z zakresu organizacji pomocy społecznej			—	
osoby zainteresowane podjęciem specjalizacji I stopnia w zawodzie pracownik socjalny			—	
osoby zainteresowane podjęciem specjalizacji II stopnia w zawodzie pracownik socjalny			—	

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Miedźnie.

Z końcem 2015 roku wykształcenie średnie kierunkowe posiadał kierownik ośrodka, i 2 pracowników socjalnych, natomiast wykształceniem wyższym kierunkowym legitymowało się 2 pracowników socjalnych. Ukończoną specjalizację z zakresu organizacji pomocy społecznej miała jedna osoba z kadry kierowniczej.

Prawo do wsparcia udzielanego przez GOPS mają osoby i rodziny, które spełniają określone warunki przedstawione w poszczególnych aktach prawnych. I tak np. w odniesieniu do świadczeń z pomocy społecznej czy zasiłków rodzinnych jednym z nich jest kryterium dochodowe, które jest sukcesywnie aktualizowane na poziomie krajowym.

W wykonywaniu zadań GOPS współdziała z różnymi podmiotami, m.in. z organami wykonawczymi i innymi jednostkami organizacyjnymi gminy, służbą zdrowia, Policją, kuratorami sądowymi oraz instytucjami i organizacjami pozarządowymi zajmującymi się pomocą społeczną. Poniższa tabela przedstawia dane dotyczące kwot wydatkowanych przez gminę na pomoc mieszkańcom w latach 2013-2015.

Tabela 18. Środki finansowe wydatkowane przez gminę na pomoc mieszkańcom gminy w latach 2013-2015

wielkość wydatków (w zł)	2013	2014	2015
ogółem	2.189.254	2.072.615	2.177.311
w tym na świadczenia pomocy społecznej	303.528	280.079	326.502
w tym na świadczenia rodzinne	1.885.725	1.792.536	1.850.809
na zadania własne gminy	139.933	136.021	170.280
na zadania zlecone gminie	2.049.321	1.936.594	2.007.031

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Miedźnie.

W latach 2013-2015 wysokość środków finansowych przeznaczonych przez gminę na pomoc mieszkańcom gminy zmieniała się (2.189.254 zł w 2013 r., 2.072.615 zł w 2014 r., 2.177.311 zł w 2015 r.). Dominującą pozycję wśród nich stanowiły kwoty wydatkowane na realizację świadczeń rodzinnych (1.885.725 zł w 2013 r., 1.792.536 zł w 2014 r., 1.850.809 zł w 2015 r.).

W ramach wykonywania zadań własnych gminy największe kwoty przeznaczono na udzielanie świadczeń pomocy społecznej, głównie w formie zasiłków celowych i w naturze, zasiłków okresowych i posiłku. Poniższa tabela przedstawia dane dotyczące liczby mieszkańców gminy objętych przez GOPS wsparciem z zakresu pomocy społecznej w latach 2013-2015.

Tabela 19. Beneficjenci pomocy społecznej w gminie w latach 2013-2015

	2013	2014	2015
liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie	308	262	280
liczba rodzin	209	176	180
liczba osób w rodzinach	643	561	532
udział liczby osób w rodzinach objętych pomocą społeczną w ogóle ludności gminy	8,43%	7,30%	6,94%

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Miedźnie.

Liczba osób objętych pomocą społeczną w gminie w latach 2013-2015 zmniejszała się systematycznie z roku na rok. Analogicznie wyglądała sytuacja, jeśli chodzi o udział beneficjentów systemu w ogóle ludności gminy – najwyższy wskaźnik odnotowano w 2013 roku (8,43%). Uzupełnienie powyższych danych stanowią przedstawione w kolejnych tabelach informacje na temat struktury wiekowej oraz aktywności zawodowej odbiorców pomocy społecznej w gminie w 2013 roku.

Tabela 20. Struktura wiekowa beneficjentów pomocy społecznej w gminie w 2015 roku

wiek odbiorców	liczba osób w rodzinach
0-16 lat	294
17-21 lat	8
22-30 lat	35
31-40 lat	30
41-50 lat	80
51-60 lat	45
61-70 lat	30
71 lat i więcej	10

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Miedźnie.

Tabela 21. Aktywność zawodowa beneficjentów pomocy społecznej w gminie w 2015 roku

rodzaj aktywności zawodowej	liczba osób powyżej 18 lat według decyzji administracyjnych
pracuje	8
pracuje dorywczo	7
nie pracuje	16
studiuje	0
uczy się	0
na rencie	16
na emeryturze	13
na zasiłku dla bezrobotnych	11
bezrobotny bez prawa do zasiłku	91

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Miedźnie.

Analiza struktury wiekowej mieszkańców gminy objętych przez GOPS pomocą społeczną w 2015 roku wykazała, że największe grupy stanowiły dzieci i młodzież do 16 lat (294 osoby) i osoby w wieku 41-50 lat (80 osób). Znacznie mniej było beneficjentów z innych grup wiekowych, wśród których najliczniej występowały osoby w wieku 51-60 lat (45 osób), 22-30 lat (35 osób) oraz 31-40 lat i 61-70 lat (po 30 osób). Jeśli chodzi o podział beneficjentów pomocy społecznej w gminie według aktywności zawodowej, najliczniejszą grupę w 2015 roku stanowiły osoby bezrobotne bez prawa do zasiłku (91 osób). Natomiast drugą pod względem liczebności grupą beneficjentów były osoby niepracujące i przebywające na rencie (po 16 osób).

Powyższe dane uprawniają do stwierdzenia, iż najliczniejszą grupę wśród mieszkańców gminy korzystających ze wsparcia GOPS-u w 2015 roku stanowiły rodziny ubogie, często zmagające się z bezrobociem. Pochodzące z nich dzieci, z racji niedoborów materialnych w domu, korzystały ze wsparcia w formie dożywiania w szkołach. Diagnozę tę potwierdzają dane dotyczące powodów przyznawania pomocy społecznej w gminie, które za lata 2013-2015 przedstawia poniższa tabela.

Tabela 22. Powody przyznania pomocy społecznej w gminie w latach 2013-2015

powód przyznania pomocy	liczba rodzin			liczba osób w rodzinach		
	2013	2014	2015	2013	2014	2015
ubóstwo	0	2	2	0	6	2
bezdomność	3	4	5	3	4	5
potrzeba ochrony macierzyństwa	13	13	16	brak danych	61	74
bezrobocie	96	80	91	317	280	290
niepełnosprawność	39	39	37	109	99	87
długotrwała lub ciężka choroba	85	74	71	223	194	179
bezzadność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego	38	34	27	169	161	123
w tym rodziny niepełne	10	14	16	33	49	59
w tym rodziny wielodzietne	8	20	12	47	112	70
przemoc w rodzinie	4	5	2	16	26	9
alkoholizm	15	16	18	45	53	49
zdarzenie losowe	0	1	6	0	4	17

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Miedźnie.

W latach 2013-2015 najczęstszą przyczyną przyznawania pomocy społecznej w gminie było bezrobocie. Liczba rodzin korzystających ze wsparcia GOPS-u z tego powodu ulegała wahaniom (96 w 2013 r., 80 w 2014 r., 91 w 2015 r.). Drugą bardzo częstą przyczyną udzielania pomocy była długotrwała lub ciężka choroba. Liczba rodzin objętych wsparciem GOPS-u z tego powodu zmniejszała się z roku na rok (85 w 2013 r., 74 w 2014 r., 71 w 2015 r.).

Bardzo istotnymi powodami świadczenia pomocy społecznej w gminie były: niepełnosprawność oraz bezzadność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego. Liczba rodzin objętych wsparciem GOPS-u z powodu niepełnosprawności utrzymywała się na zbliżonym poziomie (39 w 2013 r., 39 w 2014 r., 37 w 2015 r.), natomiast z powodu bezzadności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych spadała (38 w 2013 r., 34 w 2014 r., 27 w 2015 r.).

Stosunkowo częstym powodem przyznawania pomocy był także alkoholizm (15 rodzin w 2013 r., 16 w 2014 r., 18 w 2018 r.) oraz potrzeba ochrony macierzyństwa (13 rodzin w 2013 r., 13 w 2014 r., 16 w 2015 r.). Znacznie rzadziej GOPS udzielał pomocy z takich powodów jak: przemoc w rodzinie (4 rodziny w 2013, 5 w 2014 r. i 2 w 2015 r.), bezdomność (3 rodziny w 2013 r., 4 w 2014 r., 5 w 2015 r.), ubóstwo (po 2 rodziny w 2014 r. i 2015 r.) oraz zdarzenie losowe (1 rodzina w 2014 r. i 6 w 2015 r.).

Powody przyznania pomocy społecznej w gminie przez GOPS wpływały na formę udzielanego wsparcia. Dane w tym zakresie za lata 2013-2015 przedstawia poniższa tabela.

Tabela 23. Formy wsparcia udzielanego w gminie przez GOPS w latach 2013-2015

formy pomocy	liczba osób, którym przyznano decyzją administracyjną świadczenie			liczba rodzin			liczba osób w rodzinach		
	2013	2014	2015	2013	2014	2015	2013	2014	2015
pieniężna	198	162	160	187	152	151	554	400	412
rzeczowa	111	101	121	70	65	72	303	289	297
praca socjalna	X	X	X	–	67	67	–	233	184
schronienie	3	2	3	3	2	3	3	2	3
usługi opiekuńcze	–	–	–	–	–	–	–	–	–
odpłatność za pobyt w domu pomocy społecznej	–	1	1	X	X	X	X	X	X

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Miedźnie.

W latach 2013-2015 najważniejszą formą wsparcia udzielaną mieszkańcom gminy była pomoc finansowa, głównie w postaci zasiłków stałych, zasiłków celowych oraz zasiłków okresowych, którą objęto 554 osoby w rodzinach w 2013 r., 400 w 2014 r. i 412 w 2015 r. Bardzo ważną formę wsparcia udzielonego mieszkańcom gminy stanowiła pomoc rzeczowa, udzielana przede wszystkim w postaci posiłku (303 osoby w rodzinach w 2013 r., 289 w 2014 r., 297 w 2015 r.).

Ważną formą wsparcia beneficjentów była również praca socjalna. Polegała ona m.in. na udzielaniu informacji, wskazówek i pomocy przy rozwiązywaniu trudnych spraw życiowych, świadczeniu poradnictwa oraz współpracy z innymi podmiotami pomocy społecznej (np. z PCPR-em, organizacjami pozarządowymi). Pomocy tej udzielano w 2014 r. – 233 osoby w rodzinach i w 2015 r. – 184 osoby w rodzinach.

GOPS w Miedźnie udzielał także wsparcia w postaci schronienia. W rozpatrywanym okresie skorzystały z niego 3 osoby w 2013 r., 2 w 2014 r. i 3 w 2015 r.

Osoby niemogące samodzielnie funkcjonować w codziennym życiu, którym nie można było zapewnić niezbędnej pomocy w formie usług opiekuńczych i które tym samym wymagały całodobowej opieki z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności, były kierowane przez GOPS do domów pomocy społecznej. W latach 2013-2015 tylko w 2014 r. do DPS-u skierowano 1 osobę z gminy. W analizowanym okresie gmina pokrywała koszt pobytu w DPS-ie dla 1 osoby w 2014 r. i dla 1 osoby w 2015 r. Dane na temat liczby skierowań do DPS-ów oraz liczby osób w nich przebywających przedstawia kolejna tabela.

Tabela 24. Skierowania i pobyt w domach pomocy społecznej w latach 2013-2015

	2013	2014	2015
liczba osób z gminy skierowanych do DPS-ów	–	1	0
liczba osób z gminy przebywających w DPS-ach	–	1	1

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Miedźnie.

W ramach szeroko rozumianej pomocy społecznej Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Miedźnie przyznawał ponadto mieszkańcom gminy świadczenia rodzinne, do których należą: zasiłek rodzinny i dodatki do tego zasiłku, świadczenia opiekuńcze w postaci zasiłku pielęgnacyjnego i świadczenia pielęgnacyjnego, specjalnego zasiłku pielęgnacyjnego oraz jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka. Dane szczegółowe w tym zakresie przedstawiają poniższe tabele.

Tabela 25. Wartość świadczeń rodzinnych przyznanych w gminie w latach 2014-2015

	2013	2014	2015
wartość przyznanych świadczeń rodzinnych (w zł)	1.656.191	1.127.524	1.626.752

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Miedźnie.

Tabela 26. Świadczenia rodzinne przyznane w gminie w 2013 r.

rodzaj świadczenia	liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie	liczba przyznanych świadczeń	wartość przyznanych świadczeń (zł)
zasiłek rodzinny	882	8.467	840.021
dodatek do zasiłku z tytułu urodzenia dziecka	38	38	38.000
dodatek do zasiłku z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego	46	327	127.068
dodatek do zasiłku z tytułu samotnego wychowywania dziecka	17	152	26.800
dodatek do zasiłku z tytułu samotnego wychowywania dziecka i utraty prawa do zasiłku dla bezrobotnych	–	–	–
dodatek do zasiłku z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego	24	259	20.720
dodatek do zasiłku z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego	527	527	52.700
dodatek do zasiłku z tytułu podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania	198	1.404	71.680
dodatek do zasiłku z tytułu wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej	77	791	63.280
zasiłek pielęgnacyjny	137	1.327	203.031
świadczenie pielęgnacyjne	32	278	152.891
jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka	60	60	60.000
razem	2.038	13.630	1.656.191

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Miedźnie.

Tabela 27. Świadczenia rodzinne przyznane w gminie w 2014 r.

rodzaj świadczenia	liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie	liczba przyznanych świadczeń	wartość przyznanych świadczeń (zł)
zasiłek rodzinny	793	5.892	588.692
dodatek do zasiłku z tytułu urodzenia dziecka	20	20	20.000
dodatek do zasiłku z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego	37	153	60.040
dodatek do zasiłku z tytułu samotnego wychowywania dziecka	15	134	23.500
dodatek do zasiłku z tytułu samotnego wychowywania dziecka i utraty prawa do zasiłku dla bezrobotnych	0	0	0
dodatek do zasiłku z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego	24	199	15.760
dodatek do zasiłku z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego	486	486	48.600
dodatek do zasiłku z tytułu podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania	178	890	45.340
dodatek do zasiłku z tytułu wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej	74	504	40.320
zasiłek pielęgnacyjny	124	964	147.492
świadczenie pielęgnacyjne	16	147	95.780
jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka	42	42	42.000
razem	1.809	9.431	1.127.524

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Miedźnie.

Tabela 28. Świadczenia rodzinne przyznane w gminie w 2015 r.

rodzaj świadczenia	liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie	liczba przyznanych świadczeń	wartość przyznanych świadczeń (zł)
zasiłek rodzinny	784	7.280	740.108
dodatek do zasiłku z tytułu urodzenia dziecka	42	42	42.000
dodatek do zasiłku z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego	32	249	97.973
dodatek do zasiłku z tytułu samotnego wychowywania dziecka	11	175	31.260
dodatek do zasiłku z tytułu samotnego wychowywania dziecka i utraty prawa do zasiłku dla bezrobotnych	0	0	0
dodatek do zasiłku z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego	23	235	19.300
dodatek do zasiłku z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego	439	439	43.900
dodatek do zasiłku z tytułu podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania	153	1.152	61.177

dodatek do zasiłku z tytułu wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej	69	639	52.060
zasiłek pielęgnacyjny	126	1.347	206.091
świadczenie pielęgnacyjne	17	187	224.000
jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka	79	79	79.000
razem	1.775	11.824	1.596.869

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Miedźnie.

W latach 2013-2015 wielkość wydatków przeznaczonych na realizację świadczeń rodzinnych ulegała wahaniom (1.656.191 zł w 2013 r., 1.127.524 zł w 2014 r., 1.626.752 zł w 2015 r.).

Najczęstszą formą wsparcia w tym zakresie był zasiłek rodzinny, który służy częściowemu pokryciu wydatków na utrzymanie dziecka. Istotne formy wsparcia stanowiły również: zasiłek pielęgnacyjny, świadczenia pielęgnacyjne oraz dodatki do zasiłku rodzinnego z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego, z tytułu podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania oraz z tytułu wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej.

Świadczenia alimentacyjne stanowiły kolejną formę wsparcia udzielaną w latach 2013-2015 mieszkańcom gminy przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Miedźnie. Ta pomoc finansowa, świadczona zgodnie z ustawą o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, była przyznawana dziecku wychowywanemu w rodzinie niepełnej, w przypadku bezskuteczności egzekucji zasądzonych świadczeń alimentacyjnych, oraz dzieciom wychowywanym przez osoby pozostające w związkach małżeńskich, przeprowadzających separację lub rozwód. Dane w tym zakresie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 29. Świadczenia alimentacyjne przyznane w gminie w latach 2013-2015

	2013	2014	2015
liczba osób, którym decyzją przyznano świadczenie	35	17	23
liczba przyznanych świadczeń	391	335	219
wielkość wydatków na świadczenia (zł)	136.452	117.050	83.780

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Miedźnie.

Wartość wydatków na realizację świadczeń alimentacyjnych, które w latach 2013-2015 GOPS wypłacał mieszkańcom gminy, ulegała zmniejszeniu (136.452 zł w 2013 r., 117.050 zł w 2014 r., 83.780 zł w 2015 r.).

Pomoc społeczna polega m.in. na prowadzeniu i rozwoju niezbędnej infrastruktury socjalnej, na którą składają się zarówno jednostki środowiskowe, jak i instytucjonalne.

Należy także zaznaczyć, że mieszkańców gminy Miedźno obejmują zasięgiem swego działania zlokalizowane w Kłobucku jednostki powiatowe: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie i Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna. Poniższa tabela przedstawia dane o działalności PCPR-u w Kłobucku w odniesieniu do ludności gminy.

Tabela 30. Działalność PCPR-u w odniesieniu do ludności gminy w latach 2013-2015

	2013	2014	2015
liczba dzieci z gminy zgłoszonych do adopcji	0	0	0
liczba dzieci z gminy adoptowanych	0	0	0
liczba dzieci z gminy umieszczonych w rodzinach zastępczych	0	0	0
liczba dzieci z gminy umieszczonych w placówkach opiekuńczo-wychowawczych	0	3	3
liczba dzieci z gminy przebywających w rodzinach zastępczych	1	0	0
liczba dzieci z gminy przebywających w placówkach opiekuńczo-wychowawczych	0	3	3
liczba rodzin zastępczych, które objęły opieką dzieci z gminy	1	0	0
liczba usamodzielnianych dzieci z gminy	0	2	2

Dane Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Kłobucku.

W latach 2013-2015 ani jedno dziecko z gminy nie zostało zgłoszone do adopcji, nie zostało adoptowane ani umieszczone w rodzinach zastępczych, natomiast w 2014 r. i w 2015 r. w placówkach opiekuńczo-wychowawczych umieszczono po 3 dzieci.

W analizowanym okresie tylko w 2013 r. w rodzinie zastępczej przebywało 1 dziecko z gminy. Także w 2013 r. 1 rodzina zastępcza obejmowała opieką dzieci z gminy.

Jeśli chodzi o pobyt w placówkach opiekuńczo-wychowawczych, to w analizowanym okresie w 2014 r. i w 2015 r. przebywało tam po 3 dzieci z gminy. Warto dodać, iż w latach 2014-2015 usamodzielniono po 2 pochodzących z gminy wychowanków rodzin zastępczych i placówek opiekuńczo-wychowawczych.

Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Kłobucku w roku szkolnym 2014/2015 udzieliła dzieciom i młodzieży, a także dorosłym z terenu gminy Miedźno niżej wymienionych form pomocy:

- przesiewowe badania logopedyczne – 146 dzieci,
- indywidualna terapia logopedyczna na terenie Poradni – 10 dzieci,
- indywidualna terapia logopedyczna na terenie placówek – 21 dzieci,
- diagnoza psychologiczno-pedagogiczna z powodu trudności w nauce lub trudności wychowawczych – 42 dzieci,
- terapia psychologiczno-pedagogiczna – 2 dzieci,
- warsztatowe zajęcia w gimnazjach: „Jak radzić sobie ze stresem” – 76 – uczniów, „Zajęcia integracyjno-adaptacyjne” – 56 uczniów, „Profilaktyka uzależnień” – 64 uczniów, „Podstawy dobrej komunikacji” – 37 uczniów, „Nie daj się oszukać środkom odurzającym” – 57 uczniów,
- warsztatowe zajęcia w szkołach podstawowych: „Żyję zdrowo” – 48 dzieci,
- w ramach działania punktu konsultacyjnego w Zespole Szkół w Ostrowach nad Okszą, w Szkole Podstawowej w Miedźnie oraz w gimnazjum w Miedźnie odbywały się indywidualne konsultacje i porady dla rodziców i nauczycieli oraz badania psychologiczno-pedagogiczne dzieci.

W 2015 roku mieszkańcy gminy Miedźno korzystali również z oferty innych jednostek wsparcia działających poza gminą. Wykaz tych jednostek przedstawia kolejna tabela.

Tabela 31. Jednostki wsparcia spoza gminy, z oferty których korzystali mieszkańcy gminy

nazwa instytucji	adres instytucji
Warsztaty Terapii Zajęciowej w Hutce	ul. Długa 1, Hutka, 42-134 Truskolasy (gmina Wręczyca Wielka, powiat kłobucki)
Warsztaty Terapii Zajęciowej w Dankowicach II	Dankowice Drugie 30, 42-160 Krzepice (gmina Krzepice, powiat kłobucki)
Ośrodek Rehabilitacji Leczniczej „Troniny”	Troniny 5, 98-335 Troniny (gmina Lipie, powiat kłobucki)
Szpital Rejonowy w Kłobucku	ul. 11 Listopada 5E, 42-100 Kłobuck
Szpitaly specjalistyczne w Częstochowie	Częstochowa
Szpitaly specjalistyczne w Katowicach	Katowice
Szpitaly specjalistyczne w Zabrzu	Zabrze
Szpitaly specjalistyczne w Piekarach Śląskich	Piekary Śląskie
Szpitaly specjalistyczne w Siemianowicach Śląskich	Siemianowice Śląskie

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Miedźnie.

12. SEKTOR POZARZĄDOWY

Organizacje pozarządowe są przejawem społeczeństwa obywatelskiego, jedną z form aktywności społecznej. Odgrywają ważną rolę nie tylko w konsolidacji lokalnej społeczności, organizacyjnym wzmacnianiu władz lokalnych, lecz również zwiększają szanse rozwoju. Dobrze zorganizowane środowisko może sprzyjać aktywizowaniu nie tylko pojedynczych osób i marginalizowanych grup społecznych, ale także ich lokalnego otoczenia, sprzyja budowaniu samowystarczalności społeczności lokalnych poprzez uruchomienie i wykorzystanie ich zasobów.

W 2015 roku na terenie gminy Miedźno funkcjonowało 15 organizacji pozarządowych. Samorząd gminy, w oparciu o „Program współpracy gminy Miedźno z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i wolontariacie”, podejmował z nimi współpracę, która przybierała formę zlecania realizacji zadań publicznych, dofinansowywania działalności statutowej organizacji oraz doradztwa i konsultacji. Poniższa tabela przedstawia dane szczegółowe na temat sektora pozarządowego funkcjonującego w gminie.

Tabela 32. Organizacje pozarządowe w gminie w 2015 roku

lp.	nazwa organizacji	adres
1.	Klub Sportowy „GROM” Miedźno	ul. Sportowa 2, 42-120 Miedźno
2.	Ludowy Klub Sportowy „Naprzód Ostrowy”	ul. Sportowa 33, 42-122 Ostrowy nad Okszą
3.	Ochotnicza Straż Pożarna	ul. Gen. J. Filipowicza 5, 42-120 Miedźno
4.	Ochotnicza Straż Pożarna	ul. T. Kościuszki 52, 42-122 Ostrowy nad Okszą
5.	Ochotnicza Straż Pożarna	Władysławów, ul. Turystyczna 127, 42-120 Miedźno
6.	Ochotnicza Straż Pożarna	Kołaczkowice 110A, 42-120 Miedźno
7.	Ochotnicza Straż Pożarna	Borowa 60A, 42-120 Miedźno
8.	Ochotnicza Straż Pożarna	Mokra 195, 42-120 Miedźno
9.	Stowarzyszenie „Razem na wyżyny”	ul. Cicha 74, 42-233 Mykanów
10.	Koło Gospodyń Wiejskich w Miedźnie	ul. Słoneczna, 42-120 Miedźno
11.	Koło Gospodyń Wiejskich we Władysławowie	Władysławów, 42-120 Miedźno
12.	Koło Gospodyń Wiejskich w Mokrej	Mokra 118, 42-120 Miedźno
13.	Regionalne Stowarzyszenie Społeczno-Kulturalne w Miedźnie	ul. Gen. J. Filipowicza 5, 42-120 Miedźno
14.	Uczniowski Klub Żeglarski „Wicher” Miedźno	Gimnazjum w Miedźnie, ul. Szkolna 1, 42-120 Miedźno
15.	Uczniowski Klub Sportowy „Tytan” Ostrowy nad Okszą – Sekcje Siatkarskie	ul. Szkolna 6, 42-122 Ostrowy nad Okszą
16.	Stowarzyszenie na Rzecz Rozwoju Miejscowości Władysławów	ul. Turystyczna 122 42-120 Miedźno

Dane Urzędu Gminy Miedźno.

W 2015 roku w gminie funkcjonowały 3 parafie Kościoła rzymskokatolickiego. Dane na ich temat zawiera poniższa tabela.

Tabela 33. Parafie Kościoła rzymskokatolickiego w gminie w 2015 roku

lp.	nazwa	adres
1.	Parafia pw. Św. Katarzyny Aleksandryjskiej w Miedźnie	ul. Ułańska 2, 42-120 Miedźno
2.	Parafia pw. Stygmatów św. Franciszka z Asyżu w Ostrowach nad Okszą	ul. Zadworna 3, 42-122 Ostrowy nad Okszą
3.	Parafia pw. Św. Szymona i Judy Tadeusza w Mokrej	Mokra 198, 42-120 Miedźno

Dane Urzędu Gminy Miedźno.

13. PROBLEMY SPOŁECZNE W OPINII ŚRODOWISKA LOKALNEGO

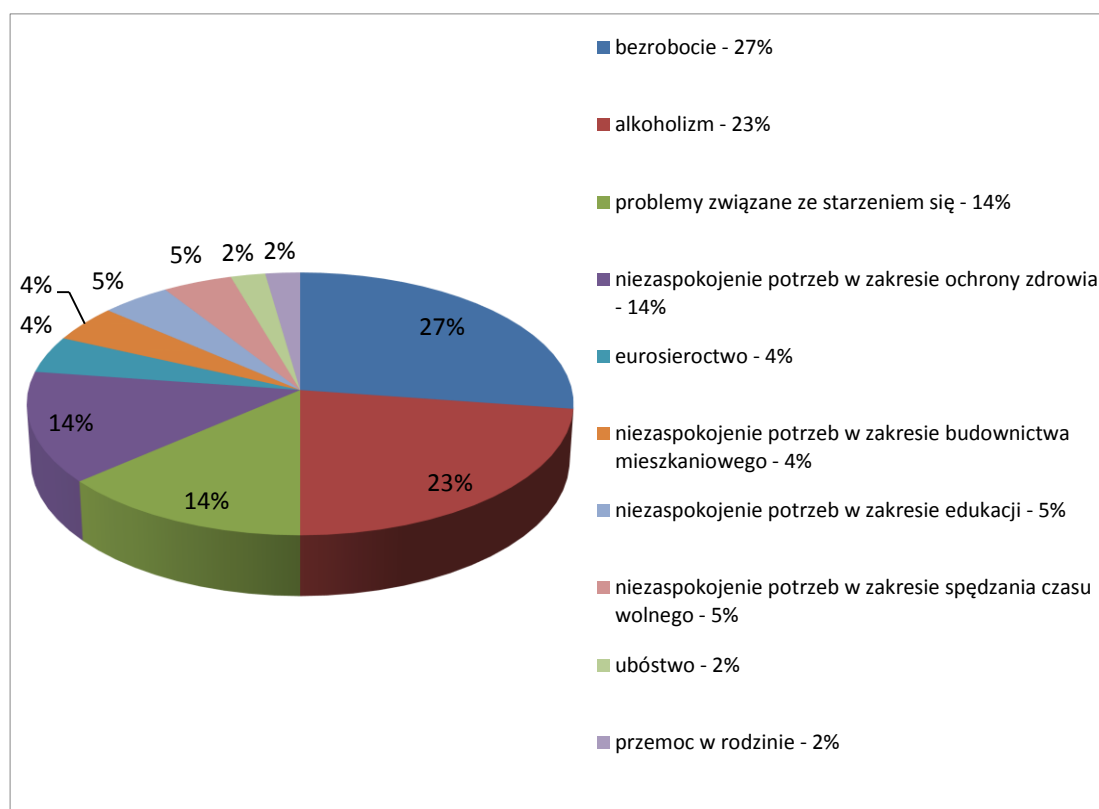
Ważnym elementem każdego postępowania diagnostycznego są badania, których celem jest poznanie opinii środowiska lokalnego na temat przedmiotu diagnozy.

W ramach diagnozy problemów społecznych gminy Miedźno badania takie zostały przeprowadzone przy zastosowaniu ankiety rozesłanej do osób mających wpływ na kształt lokalnej polityki społecznej (m.in. radnych, pracowników Urzędu Gminy, członków komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, przedstawicieli placówek oświatowo-wychowawczych, kulturalnych, pomocy społecznej, służby zdrowia, Policji, organizacji pozarządowych, kościoła) oraz mieszkańców gminy.

Do analizy przedłożono w sumie 17 wypełnionych anonimowo ankiet, w których badani odnieśli się do wybranych zagadnień.

Uczestników badania poproszono o wskazanie problemów, które najbardziej uwidaczniają się w gminie. Rozkład odpowiedzi ilustruje poniższy wykres.

Wykres 6. Jakie problemy najbardziej uwidaczniają się w gminie?

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

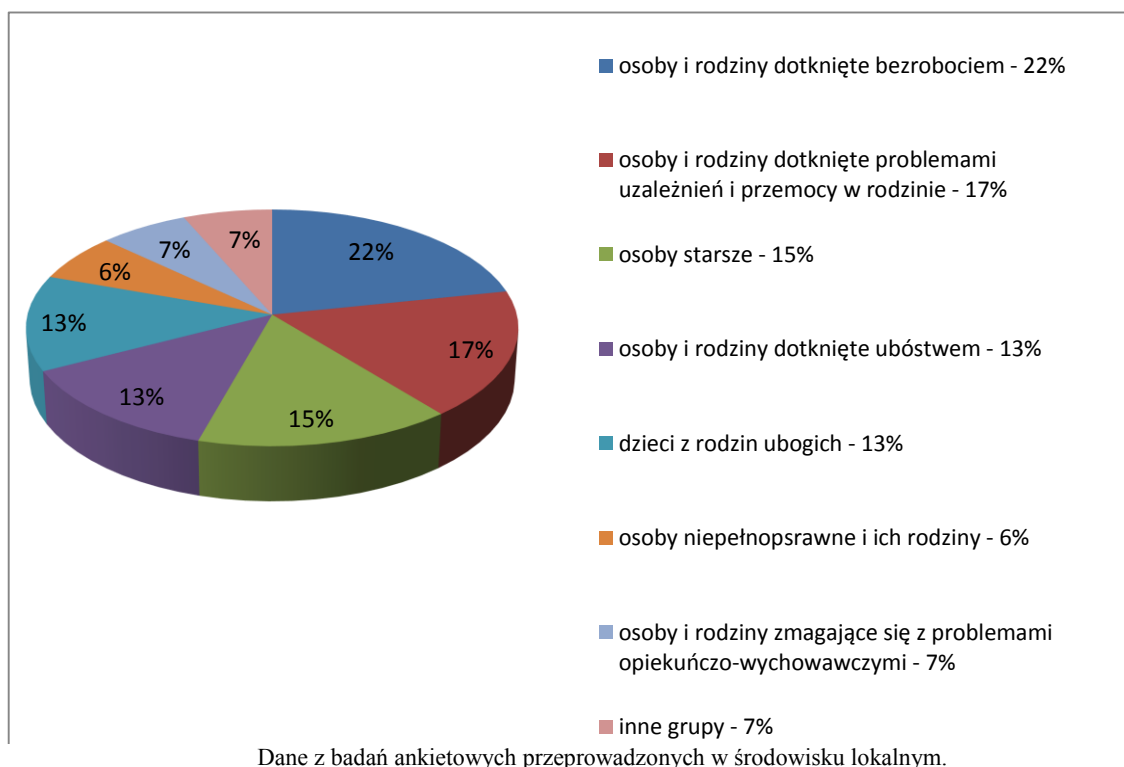
Wśród problemów, które najbardziej uwidaczniają się w gminie, respondenci najczęściej wskazywali bezrobocie (27,3%) oraz alkoholizm (22,7%).

Duże grupy ankietowanych zwróciły uwagę na problemy związane ze starzeniem się i niezaspokojeniem potrzeb w zakresie ochrony zdrowia (po 13,6%).

W dalszej kolejności wymieniano eurosieroctwo, niezaspokojenie potrzeb w zakresie budownictwa mieszkaniowego, edukacji oraz czasu wolnego (po 4,5%), a także ubóstwo i przemoc w rodzinie (po 2,3%).

Odpowiadając na następne pytanie, ankietowani podali kategorie osób i grup, które są najbardziej zagrożone marginalizacją i wykluczeniem społecznym. Rozkład odpowiedzi ilustruje kolejny wykres.

Wykres 7. Jakie osoby, rodziny, grupy mieszkańców gminy są najbardziej zagrożone marginalizacją i wykluczeniem społecznym?

Najwięcej badanych (21,7%) stwierdziło, że grupą najbardziej zagrożoną marginalizacją i wykluczeniem społecznym są osoby i rodziny dotknięte bezrobociem.

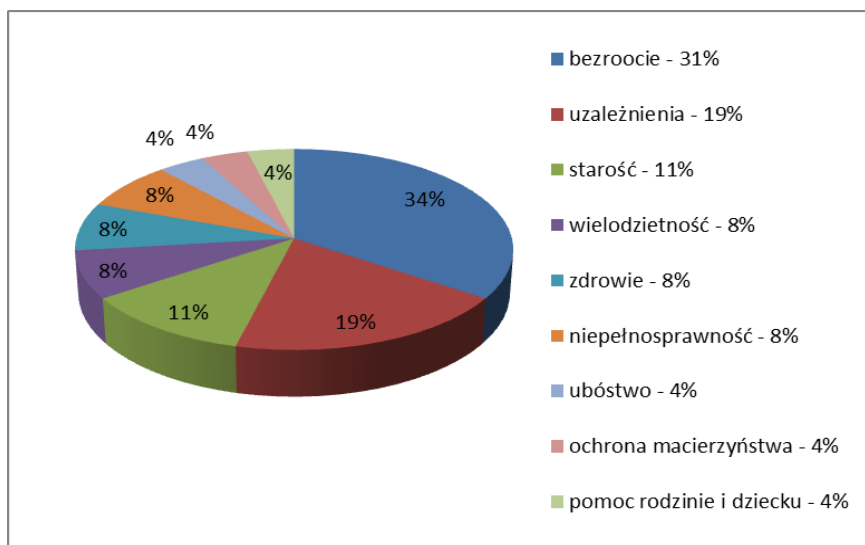
Liczne grono wśród ankietowanych stanowili również ci, którzy wskazali na osoby i rodziny dotknięte problemami uzależnień i przemocy w rodzinie (17,4%) oraz osoby starsze (15,2%).

Do często wskazywanych kategorii osób i grup zagrożonych marginalizacją i wykluczeniem społecznym należały również osoby i rodziny dotknięte ubóstwem oraz dzieci z rodzin ubogich (po 13%).

Rzadziej wskazywano osoby niepełnosprawne i ich rodziny oraz osoby i rodziny zmagające się z problemami opiekuńczo-wychowawczymi.

W kolejnym pytaniu poproszono badanych o wskazanie obszarów, w których oferta pomocy świadczonej osobom i rodzinom dotkniętym problemami społecznymi w gminie jest najbardziej niezadowolająca. Rozkład odpowiedzi ilustruje kolejny wykres.

Wykres 8. W jakim obszarze oferta pomocy świadczonej w gminie jest najbardziej niezadowolająca?

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

W opinii ankietowanych oferta pomocy świadczonej osobom i rodzinom dotkniętym problemami społecznymi w gminie jest najmniej zadowolająca przede wszystkim w takich obszarach, jak: bezrobocie (36,4%), uzależnienia (19,2%), starość (11,5%) oraz wielodzieckość, zdrowie, i niepełnosprawność (po 7,7%), a także ubóstwo, ochrona macierzyństwa oraz pomoc rodzinie i dziecku (po 3,8%).

Co zrobić, by poprawić sytuację osób i rodzin w gminie?

W ankiecie znalazło się również pytanie pozwalające badanym wskazać działania, jakie należałoby podjąć w gminie w celu poprawy sytuacji osób i rodzin dotkniętych problemami społecznymi. Odpowiadając na nie, ankietowani podkreślali rolę właściwie zorganizowanej i przemyślanej pomocy rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji życiowej. Wskazywali na konieczność lepszego rozpoznania problemów rodzin, docierania z ofertą pomocy do wszystkich potrzebujących wsparcia i indywidualnego podchodzenia do każdego problemu, udzielania pomocy w postaci wsparcia materialnego, jak również poradnictwa (zwłaszcza psychologicznego). Szczególny nacisk respondenci położyli na aktywizację zawodową, pomoc w znalezieniu zatrudnienia, działania na rzecz zwiększenia liczby miejsc pracy, a także organizowanie kursów i szkoleń w celu przekwalifikowania zawodowego i dostosowania do zmieniających się wymogów rynku pracy. Wskazano także na potrzebę zwiększenia działań edukacyjnych oraz organizowania terapii dla osób uzależnionych.

Podmioty mogące przyczynić się do zniwelowania problemów społecznych w gminie

Podczas badań ankietowych respondenci identyfikowali także instytucje i organizacje działające w gminie bądź obejmujące zasięgiem działania jej mieszkańców, które mogą

w największym stopniu przyczynić się do zniwelowania lokalnych problemów społecznych. W pierwszej kolejności zaliczono do nich: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, placówki oświatowe, Gminny Ośrodek Kultury, Urząd Gminy, Policję, kościół, placówki służby zdrowia, Poradnię Psychologiczno-Pedagogiczną, Powiatowy Urząd Pracy i Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

14. BEZROBOCIE

Problemy na rynku pracy, objawiające się niedostateczną liczbą miejsc pracy, prowadzą do obniżenia standardu życia ludności. Długotrwale pozostawanie bez zatrudnienia ogranicza szanse na podjęcie pracy, przyczynia się do ubożenia ludności, a nawet prowadzi do wykluczenia społecznego.

Według danych Powiatowego Urzędu Pracy w Kłobucku, w latach 2013-2015 liczba osób bezrobotnych w gminie spadała: od 509 osób na koniec 2013 roku poprzez 435 osób na koniec roku następnego do 382 osób na koniec roku 2015. Jednocześnie zmniejszał się udział bezrobotnych w liczbie ludności gminy w wieku produkcyjnym. Wśród pozostających bez pracy większość stanowili mężczyźni, których liczba na koniec kolejnych lat wyniosła: 287, 241, 199. Dane w tym zakresie przedstawia kolejna tabela.

Tabela 34. Bezrobotni w gminie i ich udział w liczbie ludności gminy w wieku produkcyjnym w latach 2013-2015

	2013	2014	2015
liczba bezrobotnych w gminie	509	435	382
udział bezrobotnych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym	10,43%	8,91%	7,87%
liczba bezrobotnych kobiet w gminie	222	194	183
udział kobiet w liczbie bezrobotnych	43,61%	44,60%	47,91%

Dane Powiatowego Urzędu Pracy w Kłobucku

Uzupełnienie powyższych danych stanowią przedstawione w kolejnej tabeli informacje na temat stopy bezrobocia, jaką odnotowano w latach 2012-2014 w powiecie kłobuckim, województwie śląskim i w kraju.

Tabela 35. Stopa bezrobocia w powiecie, województwie i w kraju w latach 2012-2014

	2012	2013	2014
stopa bezrobocia w powiecie kłobuckim	14,6%	15,0%	13,0%
stopa bezrobocia w województwie śląskim	11,1%	11,3%	9,6%
stopa bezrobocia w kraju	13,4%	13,4%	11,5%

Dane Głównego Urzędu Statystycznego.

W latach 2012-2014 powiat kłobucki charakteryzował się wyższą w stosunku do województwa śląskiego i kraju, stopą bezrobocia. Zarówno w powiecie, w województwie, jak i w kraju w 2014 roku odnotowano jej spadek w porównaniu z rokiem poprzednim.

Dla scharakteryzowania problemu bezrobocia w gminie ważna jest analiza danych dotyczących podziału bezrobotnych według wieku, czasu pozostawania bez pracy, stażu pracy i wykształcenia. Dane szczegółowe w tym zakresie na koniec 2015 roku przedstawia poniższa tabela.

Tabela 36. Bezrobotni w gminie na koniec 2015 roku według wieku, czasu pozostawania bez pracy, stażu pracy i wykształcenia

wiek	liczba bezrobotnych		udział kobiet (w %)
	ogółem	kobiet	
18-24 lata	81	42	51,85
25-34 lata	111	62	55,86
35-44 lata	69	40	57,97
45-54 lata	75	28	37,33
55-59 lat	30	11	36,67
60 lat i więcej	16	–	–
czas pozostawania bez pracy	liczba bezrobotnych		udział kobiet (w %)
	ogółem	kobiet	
do 1 miesiąca	50	17	34,00
1-3 miesiące	75	32	42,67
3-6 miesięcy	60	26	43,33
6-12 miesięcy	56	30	53,57
12-24 miesięcy	56	33	58,93
powyżej 24 miesięcy	85	45	52,94
staż pracy	liczba bezrobotnych		udział kobiet (w %)
	ogółem	kobiet	
bez stażu	48	26	54,17
do 1 roku	71	44	61,97
1-5 lat	89	49	55,06
5-10 lat	53	25	47,17
10-20 lat	72	27	37,50
20-30 lat	36	11	30,56
30 lat i więcej	13	1	7,69
wykształcenie	liczba bezrobotnych		udział kobiet (w %)
	ogółem	kobiet	
wyższe	45	33	73,33
policealne i średnie zawodowe	97	56	57,73
średnie ogólnokształcące	22	14	63,64

zasadnicze zawodowe	133	47	35,34
gimnazjalne i niższe	85	33	38,82

Dane Powiatowego Urzędu Pracy w Kłobucku.

Na koniec 2015 roku wśród bezrobotnych w gminie największe grupy stanowiły osoby młode w wieku 25-34 lata (111 osób) oraz 18-24 lata (81 osób), osoby pozostające bez zatrudnienia powyżej 24 miesięcy (85 osób) i od 1 do 3 miesięcy (75 osób), osoby ze stażem pracy od 1 roku do 5 lat (89 osób) i od 10 do 20 lat (72 osoby), a także osoby z wykształceniem zasadniczym zawodowym (133 osoby) lub policealnym i średnim zawodowym (97 osób).

Liczne grupy wśród będących bez zatrudnienia stanowiły również osoby w wieku 45-54 lata (75 osób) i 35-44 lata (69 osób), osoby pozostające bez pracy od 3 do 6 miesięcy (60 osób) i od 6 do 12 miesięcy oraz od 12 do 24 miesięcy (po 56 osób), osoby ze stażem pracy do 1 roku (71 osób) i ze stażem pracy od 5 do 10 lat (53 osoby) oraz osoby z wykształceniem gimnazjalnym i niższym (85 osób).

Największy udział kobiet w ogóle bezrobotnych odnotowano wśród osób w wieku 35-44 lata (57,97%) i 25-34 lata (55,86%), osób pozostających bez pracy od 12 do 24 miesięcy (58,93%) oraz od 6 do 12 miesięcy (53,57%), osób ze stażem pracy do jednego roku (61,97%) i od 1 roku do 5 lat (55,06%) oraz osób z wykształceniem wyższym (73,33%) lub średnim ogólnokształcącym (63,64%).

Z powyższych danych wynika, że programami aktywizującymi osoby bezrobotne z gminy należy objąć przede wszystkim osoby z krótkim stażem pracy, którym powinno się zapewnić możliwość poszerzenia doświadczenia zawodowego lub podjęcia pierwszej pracy. Nie należy również zapominać o osobach mających za sobą kilkanaście lat pracy, którym powinno się zapewnić możliwość przekwalifikowania, aby wzmocnić ich konkurencyjność na rynku pracy.

Ze względu na to, że problem bezrobocia w gminie w największym stopniu osiągały osoby z wykształceniem zasadniczym zawodowym, warto nadal zachęcać młodzież do zdobywania wykształcenia, natomiast w przypadku osób pozostających na rynku pracy bez zatrudnienia, szczególny nacisk należy położyć na dokończanie oraz podniesienie lub zmianę kwalifikacji zawodowych.

Analizując sytuację na rynku pracy, warto pamiętać, że w powiecie kłobuckim wskaźniki dotyczące stopy bezrobocia od lat rejestrowane są na poziomach wyższych niż w skali całego województwa śląskiego. Brak zatrudnienia jest więc na tym terenie jednym z najpoważniejszych problemów społecznych. Nie należy przy tym zapominać, że pozostawanie bez pracy prowadzi do powstawania kolejnych problemów, wśród których bardzo dotkliwie odczuwanym przez doświadczonych nim osoby i rodziny jest radykalne obniżenie statusu materialnego. Może to być powodem rozlicznych dysfunkcji, ograniczania udziału w życiu społecznym, utraty możliwości realizowania planów życiowych i rozwoju.

Sytuacja ta wymaga szczególnej uwagi ze strony instytucji pomocowych i służb społecznych, przed którymi stoi niezwykle trudne zadanie w zakresie niwelowania skutków bezrobocia.

15. BEZDOMNOŚĆ

Bezdomność jest problemem społecznym charakteryzującym się brakiem stałego miejsca zamieszkania. Wiąże się ze zmianami demograficznymi i ruchliwością społeczną, z recesją gospodarczą, bezrobociem, ubóstwem, kryzysem polityki mieszkaniowej i wzrostem cen mieszkań oraz dysfunkcjonalnością instytucji opiekuńczo-resocjalizacyjnych i karnych zaniedbujących obowiązek opieki następczej.

Do głównych przyczyn bezdomności o charakterze społecznym i patologicznym należą: likwidacja państwowych zakładów pracy, a wraz z nimi hoteli robotniczych, brak miejsc w szpitalach, zakładach opiekuńczych, domach pomocy społecznej, brak dostatecznej opieki nad wychowankami domów dziecka kończącymi 18 lat, brak ośrodków dla nosicieli wirusa HIV, zaległości w opłatach czynszowych prowadzące do eksmisji, a także alkoholizm, przestępczość, odrzucenie lub brak opieki ze strony najbliższych, rozwód lub trwały rozpad innych więzi formalnych lub nieformalnych, prostytutka kobiet, przemoc w rodzinie oraz świadomy wybór innego sposobu życia i odrzucenie powszechnie uznawanego systemu wartości.

Osobami bezdomnymi, obok tych, które są nimi z wyboru, najczęściej stają się ludzie w starszym wieku, matki z nieletnimi dziećmi, rodziny pełne nieposiadające środków finansowych na opłacenie mieszkania oraz osoby, które opuściły zakłady karne.

Bezdomność w gminie Miedźno jest jedynie zjawiskiem, nie urasta do rangi problemu społecznego. Pomoc osobom bezdomnym i zagrożonym bezdomnością z terenu gminy świadczy Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Miedźnie. Przybiera ona głównie formę wsparcia rzeczowego (odzież, posiłek) oraz schronienia.

Tabela 37. Pomoc społeczna przyznana w gminie z powodu bezdomności w latach 2013-2015

	2013	2014	2015
liczba rodzin	3	4	5
liczba osób w rodzinach	3	4	5

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Miedźnie.

W latach 2013-2015 liczba osób objętych wsparciem z powodu bezdomności była niewielka i z roku na rok ulegała nieznacznemu wzrostowi (3 w 2013 r., 4 w 2014 r., 5 w 2015 r.).

16. PROBLEMY UZALEŻNIEŃ I PRZEMOCY W RODZINIE

Alkoholizm, narkomania i przemoc w rodzinie należą do najpoważniejszych problemów społecznych. Zjawiska te powodują szkody we wszystkich sferach życia człowieka, mając istotny wpływ zarówno na poczucie bezpieczeństwa społecznego, jak również na ogólny stan zdrowia, zdolność do konkurencji na coraz bardziej wymagającym rynku pracy oraz relacje rodzinne i międzyludzkie.

Do przyczyn popadania w alkoholizm można zaliczyć uwarunkowania społeczne, nieprawidłowe wzorce rodzinne, brak celów życiowych, utratę zatrudnienia, natomiast narkomanii sprzyjają powszechność i dostępność środków odurzających, panująca moda na ich zażywanie oraz fakt, że narkotyki często są traktowane jako ucieczka od codzienności, środek obronny przed trudnościami, sposób na rozładowanie stresu i konfliktów oraz poszukiwanie nowych wrażeń i doznań.

Przemoc w rodzinie jest z kolei patologią mającą w wielu przypadkach swoje źródło w ubóstwie i uzależnieniach. Jej ofiarami są osoby słabe fizycznie, psychicznie, o niskim poczuciu własnej wartości, zależne w jakiś sposób od sprawcy. Na ogół należą do nich kobiety i dzieci, rzadziej osoby niepełnosprawne, starsze i chore.

Liczba osób uzależnionych od alkoholu i narkotyków oraz dotkniętych, z powodu ich nadużywania, problemem przemocy w rodzinie jest trudna do ustalenia. Dane szacunkowe przedstawione w tym zakresie przez Państwową Agencję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych zawiera kolejna tabela.

Tabela 38. Populacje osób, u których występują różne kategorie problemów alkoholowych

		szacunkowa liczba osób			
		w Polsce	w mieście 100-tys.	w mieście 25-tys.	w gminie 10-tys.
osoby uzależnione od alkoholu	ok. 2% populacji	ok. 800 tys.	ok. 2.000	ok. 500	ok. 200
dorośli żyjący w otoczeniu alkoholika (współmałżonkowie, rodzice)	ok. 4% populacji	ok. 1,5 mln	ok. 4.000	ok. 1.000	ok. 400
dzieci wychowujące się w rodzinach alkoholików	ok. 4% populacji	ok. 1,5 mln	ok. 4.000	ok. 1.000	ok. 400
osoby pijące szkodliwie	5-7% populacji	2-2,5 mln	5.000-7.000	1.250-1.750	ok. 500- 700
ofiary przemocy domowej w rodzinach z problemem alkoholowym	2/3 dorosłych i dzieci oraz 2/3 z tyc h rodzin	ok. 2 mln dorosłych i dzieci	ok. 5.300 dorosłych i dzieci	ok. 1.330 dorosłych i dzieci	ok. 530 dorosłych i dzieci

Dane szacunkowe Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Skuteczne przeciwdziałanie problemom uzależnień i przemocy w rodzinie oraz eliminacja ich niekorzystnego wpływu na społeczeństwo wymaga prowadzenia działań związanych z profilaktyką wspomnianych problemów i ich rozwiązywaniem oraz integracji społecznej osób nimi dotkniętych.

Na szczeblu gminy działania te wyznaczane są w ramach gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii, a także przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie, a ich inicjowanie należy do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.

Poniższa tabela przedstawia dane dotyczące środków finansowych przeznaczonych na profilaktykę i rozwiązywanie problemów uzależnień oraz przemocy w rodzinie w gminie Miedźno w latach 2013-2015.

Tabela 39. Środki finansowe przeznaczone w gminie w latach 2013-2015 na profilaktykę i rozwiązywanie problemów uzależnień oraz przemocy w rodzinie

wielkość wydatków (zł)	2013	2014	2015
na profilaktykę i rozwiązywanie problemów alkoholowych	88.425	100.505	96.419,74
na przeciwdziałanie narkomanii	1.735	972,50	638
na przeciwdziałanie przemocy w rodzinie	1.200	0	0
razem	91.360	101.477,50	97.057,74

Dane Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Miedźnie.

W latach 2013-2015 wysokość kwot przeznaczanych na walkę z alkoholizmem ulegała wahaniom z tendencją spadkową, najwyższą wartość osiągając w 2014 r. – 100.505 zł. Z kolei kwoty przeznaczone na przeciwdziałanie narkomanii w latach 2013-2015 zmniejszały się z roku na rok. Na przeciwdziałanie przemocy w rodzinie przeznaczono w 2013 r. 1.200 zł, natomiast na lata 2014-2015 w budżecie nie uwzględniono osobnych środków mających służyć działaniom ograniczającym przemoc w rodzinie.

Jak wspomniano powyżej, ważną rolę w procesie przeciwdziałania uzależnieniom i przemocy w rodzinie odgrywa Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Wybrane dane dotyczące działalności GKRPA w Miedźnie oraz lokalnego rynku napojów alkoholowych przedstawia poniższa tabela.

Tabela 40. Lokalny rynek napojów alkoholowych oraz działalność GKRPA w latach 2013-2015 w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień w gminie

	2013	2014	2015
liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych w gminie	29	29	29
liczba przeprowadzonych kontroli punktów sprzedaży napojów alkoholowych	0	0	0

liczba wydanych zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych	8	42	8
liczba decyzji podjętych w sprawie cofnięcia zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych	0	0	0
liczba pozytywnych opinii GKRPA w sprawie wydania zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych	4	42	4
liczba negatywnych opinii GKRPA w sprawie wydania zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych	0	0	0
liczba osób, z którymi GKRPA przeprowadziła rozmowy interwencyjno-motywuujące w związku z nadużywaniem alkoholu	29	31	29
liczba osób uzależnionych od alkoholu, wobec których GKRPA wystąpiła do sądu z wnioskiem o zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego	2	1	2
liczba osób dotkniętych przemocą w rodzinie, z którymi kontaktowali się członkowie GKRPA	25	22	22
liczba sprawców przemocy w rodzinie, których GKRPA skierowała na terapię	10	15	19
liczba sprawców przemocy w rodzinie, przeciwko którym GKRPA złożyła zawiadomienie do prokuratury o popełnieniu przestępstwa	3	3	1

Dane Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Miedźnie.

W latach 2013-2015 liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych w gminie utrzymywała się na tym samym poziomie (29). Liczba wydawanych zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych ulegała znacznym wahaniom (8 w 2013 r., 42 w 2014 r., 8 w 2015 r.). Dość znacznie wahała się również liczba pozytywnych opinii GKRPA w sprawie wydania zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych (4 w 2013 r., 42 w 2014 r., 4 w 2015 r.). Negatywnych opinii w tej sprawie nie wydawano i nie podejmowano decyzji w sprawie cofnięcia zezwolenia. W analizowanym okresie nie przeprowadzono ani jednej kontroli punktów sprzedaży napojów alkoholowych.

W ramach podejmowanych działań GKRPA przeprowadzała również rozmowy interwencyjno-motywuujące w związku z nadużywaniem alkoholu, którymi objęto 29 osób w 2013 r., 31 w 2014 r. i 29 w 2015 r. Liczba osób uzależnionych od alkoholu, wobec których GKRPA wystąpiła do sądu z wnioskiem o zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego, w kolejnych latach wynosiła: 2, 1, 2.

Jeśli chodzi o działalność w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w latach 2013-2015 GKRPA kontaktowała się z odpowiednio: 25, 22 i 22 osobami dotkniętymi tym problemem, kierując na terapię 10, 15 i 19 osób. W analizowanym okresie w stosunku do sprawców przemocy w rodzinie złożono do prokuratury odpowiednio: 3, 3 i 1 zawiadomienie o popełnieniu przestępstwa.

Obok Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych istotną funkcję w profilaktyce i rozwiązywaniu problemów uzależnień oraz przemocy w rodzinie w gminie pełnią Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Punkt Konsultacyjny.

Pomoc osobom dotkniętym problemami uzależnień i przemocy w rodzinie w gminie świadczy również Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej. W latach 2013-2015 była ona udzielana rodzinom

i osobom w rodzinach, które zmagają się z alkoholizmem i przemocą domową. Liczba osób, którym Ośrodek świadczył wsparcie z powodu alkoholizmu, ulegała wahaniom (liczba rodzin: 15 w 2013 r., 16 w 2014 r., 18 w 2014 r., liczba osób w rodzinach: 45 w 2013 r., 53 w 2014 r., 49 w 2015 r.). Mniejsza była liczba osób objętych pomocą z powodu przemocy w rodzinie i także się wahała (liczba rodzin: 4 w 2013 r., 5 w 2014 r., 2 w 2015 r., liczba osób w rodzinach: 16 w 2013 r., 26 w 2014 r., 9 w 2015 r.).

17. PROBLEMY RÓWNOŚCI PŁCI

Polityka równości szans płci jest celowym, systematycznym i świadomym ocenianiem prowadzonych działań z perspektywy wpływu na warunki życia kobiet i mężczyzn, które ma na celu przeciwdziałanie dyskryminacji ze względu na płeć i osiągnięcie równości kobiet i mężczyzn.

Problemy oraz doświadczenia kobiet i mężczyzn powinny być integralnym elementem planowania, wdrażania i monitorowania realizowanych programów i projektów, aby nierówność się nie utrzymywała, a kobiety i mężczyźni odnosili równe korzyści. Dzięki wdrażaniu zasady równości szans płci w realizowanych przedsięwzięciach, odpowiadają one lepiej na specyficzne potrzeby zarówno kobiet, jak i mężczyzn.

Według Komisji Europejskiej barierami równości płci są:

- segregacja pionowa i pozioma rynku pracy,
- różnice w płacach kobiet i mężczyzn,
- mała dostępność elastycznych form czasu pracy,
- niski udział mężczyzn w wypełnianiu obowiązków rodzinnych,
- niski udział kobiet w podejmowaniu decyzji,
- przemoc ze względu na płeć,
- niewidoczność kwestii płci w ochronie zdrowia,
- niewystarczający system opieki przedszkolnej,
- stereotypy płci we wszystkich obszarach,
- dyskryminacja wielokrotna, szczególnie w odniesieniu do kobiet starszych, imigrujących, niepełnosprawnych, należących do mniejszości etnicznych.

Wprowadzenie w życie zasad polityki równości płci wymaga przeprowadzenia analizy sytuacji kobiet i mężczyzn, która opiera się na przedstawieniu danych ilościowych i jakościowych w podziale na płeć i odniesieniu się do występujących barier równości płci.

W rozpatrywanym okresie struktura ludności gminy pod względem płci nie ulegała zasadniczym zmianom. W latach 2013-2015 wśród ludności gminy stale więcej niż połowę stanowiły kobiety. Odsetek kobiet w ogólnej liczbie ludności gminy ulegał nieznacznemu wzrostowi – od 50,96% w 2013 r. poprzez 51,24 % w 2014 r. do 51,25% w 2015 r. Dane w tym zakresie przedstawia kolejna tabela.

Tabela 41. Udział kobiet w liczbie ludności gminy w latach 2013-2015

	2013	2014	2015
liczba ludności gminy ogółem	7.630	7.685	7.663
liczba kobiet	3.888	3.938	3.927
udział kobiet w liczbie ludności gminy ogółem	50,96%	51,24%	51,25

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Miedźnie.

W latach 2013-2015 udział bezrobotnych kobiet w liczbie osób bezrobotnych wzrastał, jednak kobiety stale stanowiły mniej niż połowę ogólnej liczby osób bezrobotnych w gminie. Dane w tym zakresie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 42. Udział kobiet w liczbie osób bezrobotnych w gminie w latach 2013-2015

	2013	2014	2015
liczba osób bezrobotnych w gminie ogółem	509	435	382
liczba bezrobotnych kobiet	222	194	183
udział kobiet bezrobotnych w ogólnej liczbie bezrobotnych	43,61%	44,60%	47,91%

Dane Powiatowego Urzędu Pracy w Kłobucku.

Z powyższych danych wynika, że w analizowanym okresie mężczyźni stanowili więcej niż połowę ogólnej liczby osób bezrobotnych w gminie. Udział bezrobotnych kobiet w liczbie osób bezrobotnych był niższy niż udział kobiet w ludności gminy, z czego wynika, iż skala bezrobocia była wyższa wśród mężczyzn niż wśród kobiet. Należy jednak zauważyć, że według danych Powiatowego Urzędu Pracy w Kłobucku w 2015 roku kobiety stanowiły większość wśród najlepiej wykształconych bezrobotnych z gminy Miedźno. W grupie bezrobotnych z gminy z wykształceniem wyższym kobiety stanowiły aż 73,33%, w grupie z wykształceniem średnim ogólnokształcącym – 63,64% i w grupie z wykształceniem policealnym lub średnim zawodowym – 57,73%.

Analiza struktury bezrobocia w gminie Miedźno pod względem płci wykazała, że kobiety stanowiły jednocześnie większość wśród osób bezrobotnych ze stażem pracy do 1 roku – 61,97%, od 1 roku do 5 lat – 55,06% oraz bez stażu pracy – 54,17%, jak również wśród osób bezrobotnych pozostających bez zatrudnienia od 12 do 24 miesięcy – 58,93%, od 6 do 12 miesięcy – 53,57%, powyżej 24 miesięcy – 52,94% oraz wśród osób bezrobotnych w wieku 35-44 lata – 57,97%, 25-34 lata – 55,86% i 18-24 lata – 51,85%. Ten niepokojący stan rzeczy wskazuje na istnienie nierówności szans kobiet i mężczyzn na lokalnym rynku pracy.

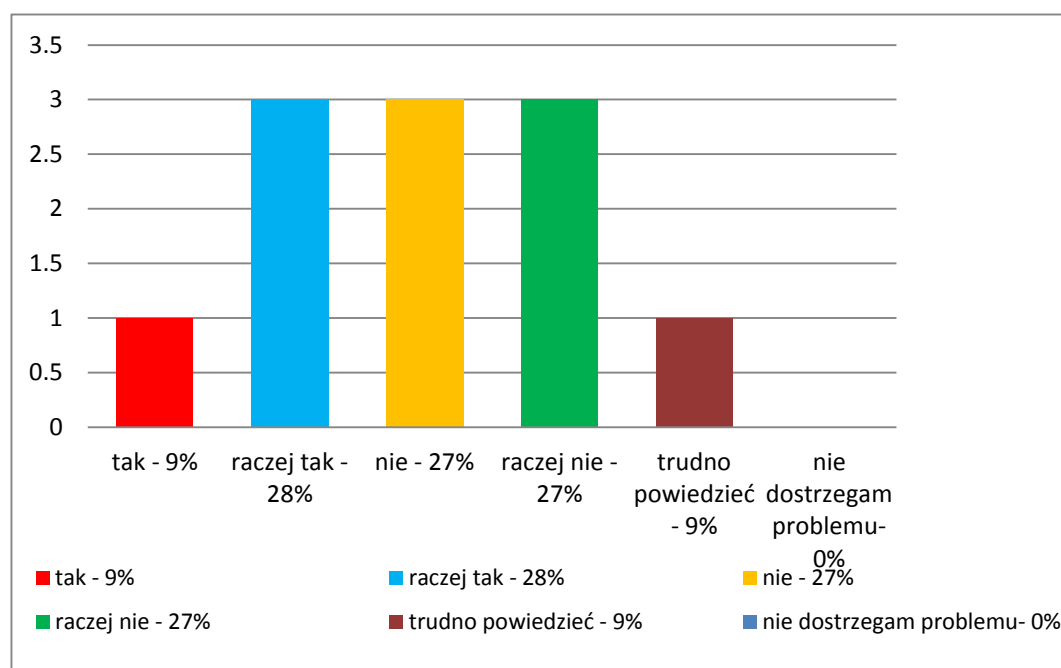
Problemy dotyczące równości szans płci nie ograniczają się jedynie do zagadnień związanych z zatrudnieniem. O ile analiza struktury bezrobocia pod względem płci jest oparta na dostępnych danych liczbowych, to w wielu innych obszarach życia społecznego tego typu statystyki nie są prowadzone, a występowanie problemów nierówności i dyskryminacji można szacować na podstawie subiektywnych opinii przedstawicieli danej społeczności. Dlatego w ramach diagnozy sytuacji w zakresie równości płci w gminie przeprowadzono badanie przy zastosowaniu anonimowej

ankiety, w której pytano o wybrane zagadnienia dotyczące równości szans kobiet i mężczyzn oraz dyskryminacji ze względu na płeć.

Do analizy przedłożono 11 ankiet wypełnionych przez wybranych losowo mieszkańców gminy oraz pracowników Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej.

W pierwszym pytaniu poproszono uczestników badania o odpowiedź na pytanie, czy istnienie nierówności szans kobiet i mężczyzn jest dużym problemem społecznym. Rozkład odpowiedzi ilustruje poniższy wykres.

Wykres 9. Czy postrzega Pani/Pan istnienie nierówności szans kobiet i mężczyzn jako problem społeczny?

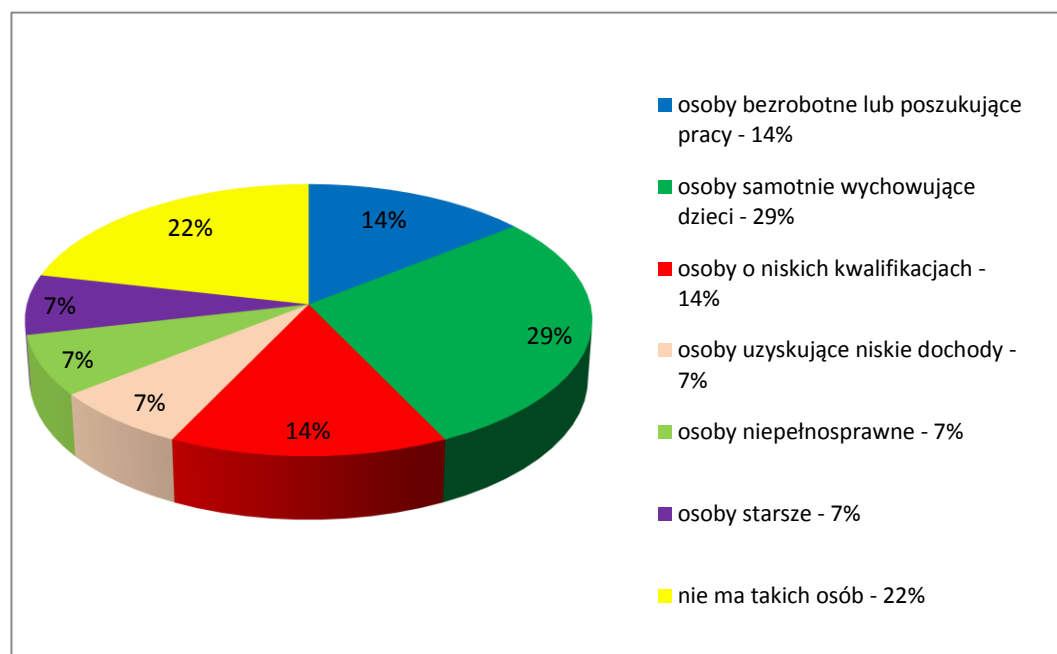
Dane z badania ankietowego.

Łącznie 36,4% ankietowanych odpowiedziało na to pytanie tak lub raczej tak. Jednocześnie 27,3% respondentów uznało, że nie jest to problem społeczny, a tyle samo pytanym stwierdziło, że raczej nie jest to problem społeczny. Skali problemu nie potrafiło określić 9,1% badanych.

Zasada równości szans płci nie jest zasadą dotyczącą tylko kobiet, tworzoną przez kobiety i dyskryminującą mężczyzn, ani też nie ma na celu doprowadzenia do tego, aby kobiety i mężczyźni stali się tacy sami. Ma ona ograniczać dyskryminację zarówno kobiet, jak i mężczyzn, przypisując taką samą wartość społeczną, równe prawa oraz równy dostęp do zasobów (środki finansowe, szanse rozwoju) kobietom i mężczyznom. Z tego względu w następnym pytaniu zapytano respondentów, kto ich zdaniem jest bardziej zagrożony problemem nierówności szans kobiet i mężczyzn. Według 45,5% badanych zagrożone problemem nierówności są kobiety. Tyle samo ankietowanych (45,5%) zupełnie nie dostrzegało problemu. Z kolei 9,1% respondentów nie potrafiło odpowiedzieć na to pytanie. Należy zauważyć, że nikt z uczestników badania nie odpowiedział, że ten problem dotyczy mężczyzn.

Odpowiadając na następne pytanie ankiety, respondenci wskazywali grupy osób najbardziej zagrożone w gminie dyskryminacją ze względu na płeć. Rozkład odpowiedzi ilustruje kolejny wykres.

Wykres 10. Kto jest najbardziej zagrożony dyskryminacją ze względu na płeć w gminie?

Dane z badania ankietowego.

Najczęściej wskazywano odpowiedź, że są to osoby samotnie wychowujące dzieci (28,6%), osoby bezrobotne lub poszukujące pracy oraz osoby o niskich kwalifikacjach (po 14,3%). Respondenci wymienili również m.in. osoby uzyskujące niskie dochody, osoby niepełnosprawne oraz osoby starsze (po 7,1%). Jednocześnie 21,4% ankietowanych stwierdziło, że nie ma takich osób.

Kolejna kwestia dotyczyła opinii na temat ograniczenia przez płeć możliwości kariery zawodowej. Zdecydowana większość respondentów (72,7%) stwierdziła, że płeć nie ogranicza możliwości kariery zawodowej, natomiast 27,3% badanych jest przekonane, że płeć ogranicza możliwości w tym zakresie.

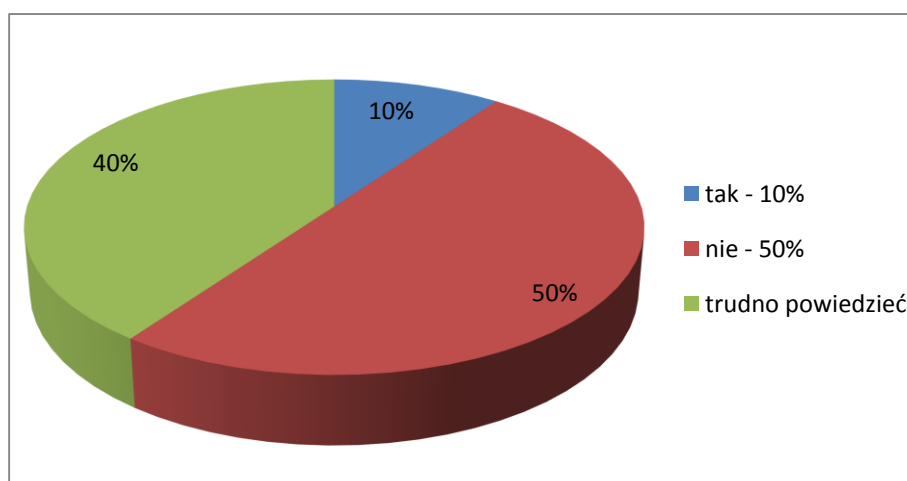
W następnym pytaniu zapytano ankietowanych, czy znają w gminie przypadki dyskryminacji ze względu na płeć. Prawie 73% badanych stwierdziło, że nie zna takich przypadków, z kolei 27,3% pytanych o nich nie słyszało. Należy zauważyć, że nikt z uczestników badania nie odpowiedział twierdząco na to pytanie.

Ankietowani odpowiadali również na pytanie, czy ich osobiście lub członków ich rodzin dotknęła dyskryminacja ze względu na płeć. Zdecydowana większość (90,9%) odpowiedziała przecząco, natomiast 9,1% ankietowanych zetknęło się z dyskryminacją wśród najbliższych.

Kolejne pytanie dotyczyło skali występującej w gminie dyskryminacji ze względu na płeć. Ponad 45% ankietowanych nie dostrzega problemu, a kolejne 36,4% badanych nie było w stanie udzielić odpowiedzi na to pytanie. Problem dostrzega, ale jego skalę uważa za niską tylko 18,2% respondentów.

Badani udzielali również odpowiedzi na pytania dotyczące prowadzonych w gminie działań na rzecz równości szans kobiet i mężczyzn lub przeciwdziałania dyskryminacji ze względu na płeć. Z udzielonych odpowiedzi wynika, że takie działania są znikome i trudne do określenia przez mieszkańców gminy, dlatego połowa respondentów (50%) nie jest w stanie ich ocenić, zaś 40% uważa, że takie działania w ogóle nie są w gminie prowadzone. Tylko 10% pytanym potwierdziło prowadzenie takich działań. Szczegółowy rozkład udzielonych odpowiedzi ilustruje kolejny wykres.

Wykres 11. Czy w gminie są prowadzone działania na rzecz równości szans kobiet i mężczyzn lub przeciwdziałania dyskryminacji ze względu na płeć?

Dane z badania ankietowego.

Z przeprowadzonego badania wynika, że tylko 36,4% ankietowanych uznało kwestie istnienia nierówności płci jako problem społeczny, niemniej 45,5% badanych stwierdziło, że bardziej zagrożone problemem nierówności są kobiety, czyli należy wnosić, iż te kwestie są obecne w świadomości mieszkańców gminy. Nadto, co warte jest uwagi, 28,6% badanych uznało, że najbardziej zagrożone dyskryminacją są osoby samotnie wychowujące dzieci. Można by więc domniemywać, iż do głosu dochodzą stereotypy plasujące samotne osoby z dziećmi na gorszej pozycji w hierarchii społecznej.

Większość badanych (73%) stwierdziła, że nie zna przypadków dyskryminacji ze względu na płeć w gminie, a nikt z uczestników badania nie potwierdził wiedzy o takich przypadkach. Niemniej skalę takiego problemu w gminie jako niską oceniło 18,2% ankietowanych.

Zebrane informacje, ze względu na ograniczoną próbę badawczą, nie są w pełni reprezentatywne, ale uprawniają do sformułowania wniosku, iż należy podejmować działania zmierzające do poprawy sytuacji w zakresie równości płci. Warto przy tym położyć nacisk na przyczynianie się do osłabienia nierówności w obszarze rynku pracy, a także uwzględnić zagadnienie równości płci w działaniach ukierunkowanych na wspieranie rodzin i wspomaganie

rozwoju dzieci i młodzieży. Należy także mieć na względzie, by uczynić takie działania, gdyż – jak pokazała analiza ankiet – większość respondentów nie była w stanie ich ocenić i rozpoznać.

18. SYTUACJA DZIECKA

Dziecko wymaga szczególnej opieki i troski. Działalność na jego rzecz powinna polegać przede wszystkim na ochronie jego praw, wyrównywaniu szans życiowych poprzez ułatwianie dostępu do oświaty, służby zdrowia i wypoczynku oraz na asekurowaniu go w obliczu zagrożeń.

Analiza sytuacji dziecka w gminie Miedźno została dokonana na podstawie badań ankietowych przeprowadzonych w funkcjonujących na jej terenie placówkach oświatowych. Badania te pozwoliły zdiagnozować środowisko przedszkolne, szkolne i rodzinne uczniów pod kątem występowania zachowań o cechach patologii społecznej oraz uzyskać informację na temat prowadzonych w szkołach działań opiekuńczo-wychowawczych, profilaktycznych i leczniczych.

Do analizy przedłożono ankiety – wypełnione przez pedagogów szkolnych lub dyrektorów – z następujących placówek oświatowych:

- Zespół Szkolno-Przedszkolny w Mokrej – Szkoła Podstawowa im. Bohaterów Walk pod Mokrą w 1939 r. (liczba uczniów: 44, liczba nauczycieli: 9),
- Szkoła Podstawowa im. Wołyńskiej Brygady Kawalerii w Miedźnie (liczba uczniów: 268, liczba nauczycieli: 23),
- Zespół Szkół w Ostrowach nad Okszą (Szkoła Podstawowa im. T. Kościuszki i Gimnazjum) (liczba uczniów: 235, liczba nauczycieli: 23),
- Gimnazjum im. Świętej Jadwigi Królowej w Miedźnie (liczba uczniów: 150, liczba nauczycieli: 17).

Zasoby i oferta szkolna

Z analizy ankiet wynika, że tylko 1 placówka zatrudnia pedagoga (brak wskazania w SP w Mokrej, w SP w Miedźnie, w ZS w Ostrowach). Zespół Opieki Zdrowotnej w Kłobucku zatrudnia 2 pielęgniarki, które pracują we wszystkich szkołach na terenie gminy Miedźno. W SP w Miedźnie i w Gimnazjum w Miedźnie oraz w ZS w Ostrowach nad Okszą zatrudnieni są logopedzi i 1 doradca zawodowy, w Gimnazjum w Miedźnie funkcje te pełnią zatrudnieni tam pedagodzy.

Wszystkie placówki prowadzą dożywianie uczniów (potrzebujące dzieci – łącznie 118 – są objęte tą formą pomocy).

Wszystkie placówki zapewniają uczniom dostęp do Internetu oraz dają możliwość korzystania z sali gimnastycznej. Ani jedna z placówek nie posiada klas lub oddziałów integracyjnych. Przedstawiciele żadnej z placówek nie zauważyli trudności z dojazdem uczniów na zajęcia.

Wszystkie placówki oferują dzieciom i młodzieży zajęcia dodatkowe. Najczęściej przyjmują one postać różnorodnych tematycznie kół zainteresowań (m.in. koła przedmiotowe, językowe, komputerowe, przyrodnicze, plastyczne, muzyczne, taneczne, sportowe, a także SKS, chór i zbiórki gromady zuchowej). Jednocześnie we wszystkich placówkach prowadzone są zajęcia dla uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi. Wśród nich najczęściej organizowane są: zajęcia wyrównawcze (4 placówki), korekcyjno-kompensacyjne (4), logopedyczne (3), oraz zajęcia rewalidacyjno-wychowawcze dla uczniów z upośledzeniem (3).

Problemy dosięgające uczniów i ich rodziny

Ankietowani identyfikowali problemy, które w najpoważniejszym stopniu dosięgają uczniów i ich rodziny, w dwojaki sposób, tj. odpowiadając na pytanie o charakterze otwartym oraz wypełniając zamknięty katalog cech patologicznych, obejmujący 14 zmiennych.

Określając problemy w odpowiedzi na pytanie otwarte, badani wskazywali głównie na bezrobocie i ubóstwo. Brak pracy zmusza też niektórych rodziców do wyjazdu za granicę, co generuje problemy tzw. eurosieroctwa. Według niektórych pytanych problemem jest również odrzucenie przez grupę rówieśniczą. Ankietowani zwracali także uwagę na dysfunkcje występujące w domu, odnoszące się głównie do nadużywania alkoholu przez rodziców. Respondenci wspomnieli też o słabej dostępności lekarzy specjalistów.

Wypełniając zamknięty katalog cech patologicznych, ankietowani stwierdzali ich obecność, podając jednocześnie liczbę ujawnionych przypadków. Szczegółowe informacje na temat zdiagnozowanych w środowisku szkolnym i w domu rodzinnym uczniów problemów społecznych zawierają poniższe tabele.

Tabela 43. Problemy występujące w środowisku szkolnym i rodzinnym dzieci i młodzieży z gminy uczęszczających do szkół podstawowych i gimnazjalnych

cechy patologii społecznej	obecność poszczególnych cech		
	liczba placówek, w których stwierdzono	liczba ujawnionych przypadków	liczba placówek, w których nie stwierdzono
palenie papierosów	1	10	3
sięganie po alkohol	–	–	4
sięganie po narkotyki	–	–	4
niszczenie mienia szkolnego	1	6	3
kradzieże	1	2	3
dyskryminacja	1	4	3
udział w grupach negatywnych	–	–	4
agresja i przemoc w grupie rówieśniczej	4	10	–
autoagresja	1	2	3
ucieczki z domu	1	1	3

przestępczość ujawniona	–	–	4
przypadki wymagające nadzoru kuratora sądowego	2	5	2
zaniedbanie przez dom	2	3	2
przemoc w rodzinie	1	2	3
wykorzystywanie seksualne	–	–	4

Dane z badań ankietowanych przeprowadzonych w placówkach oświatowych gminy.

Do problemów najczęściej występujących w szkole i w domu rodzinnym dzieci i młodzieży ankietowani zaliczyli m.in.: sięganie przez uczniów po papierosy, stosowanie agresji i przemocy w grupie rówieśniczej, niszczenie mienia szkolnego, problemy wymagające nadzoru kuratora sądowego, a także dyskryminację, zaniedbanie przez dom, przemoc w rodzinie i kradzieże.

Obszary, w jakich należałoby przeprowadzić badania wśród dzieci, młodzieży i rodziców

Ankietowani identyfikowali również obszary, w jakich należałoby przeprowadzić badania wśród dzieci, młodzieży i rodziców. Najczęściej podkreślali potrzebę diagnozy sytuacji dziecka w grupie rówieśniczej, jak również sytuacji dziecka w rodzinie, jego relacji z rodzicami, problemów wychowawczo-opiekuńczych oraz radzenia sobie z nimi. Zwracano również uwagę, iż należy dokładnie zdiagnozować zjawiska patologiczne w rodzinach, zagrożenie używkami, szczególnie dopalaczami i narkotykami. W opinii ankietowanych ważne jest także zbadanie zachowań agresywnych wśród dzieci. Według niektórych pytanych należałoby też zwrócić uwagę na profilaktykę zdrowego trybu życia.

Działania profilaktyczne podejmowane w szkołach

W placówkach oświatowo-wychowawczych podejmowane są różnorodne działania wychowawcze i profilaktyczne. Wśród nich realizowane są programy i kampanie profilaktyczne związane z bezpieczeństwem, profilaktyką uzależnień, profilaktyką przemocy, eliminowaniem zachowań agresywnych oraz promowaniem zdrowego stylu życia. Organizowane są konkursy, przedstawienia profilaktyczne, projekcje filmów, a także pogadanki i warsztaty tematyczne z pedagogami, pielęgniarkami, strażakami i policjantami oraz spotkania z osobami, którym udało się zerwać z nałogiem. Prowadzone są też konsultacje z rodzicami oraz szkolenia rady pedagogicznej.

Badania i działania profilaktyczne i naprawcze konieczne do przeprowadzenia

Według większości ankietowanych podejmowane w placówkach oświatowo-wychowawczych różnorodne działania wychowawcze i profilaktyczne są wystarczające i nie występuje potrzeba prowadzenia nowych działań. Niektórzy z badanych wskazali na potrzebę organizowania z pracownikami MONARU spotkań dotyczących niebezpieczeństw związanych z używaniem dopalaczy, jak również spotkań z policjantami na temat odpowiedzialności prawnej nieletnich.

Współpraca szkół z rodzicami uczniów

Przedstawiciele wszystkich ankietowanych placówek uznali współpracę z rodzicami uczniów za zadowalającą. W jej ramach odbywają się zebrania, konsultacje indywidualne, mają miejsce kontakty telefoniczne. Szkoła udziela pomocy w rozwiązywaniu problemów wychowawczych. Prowadzona jest też współpraca z rodzicami w zakresie tworzenia programu profilaktyki i programu wychowawczego szkoły. Rodzice aktywnie uczestniczą również w życiu szkoły, pomagając przy organizacji przedstawień, konkursów, imprez i uroczystości szkolnych.

Współpraca szkół z instytucjami i organizacjami wspierającymi dzieci, młodzież i rodziny

Podobnie jak w przypadku oceny współpracy szkół z rodzicami, przedstawiciele wszystkich badanych placówek stwierdzili, że współpraca z instytucjami i organizacjami wspierającymi dzieci, młodzież i rodziny jest zadowalająca. Do podmiotów tych zaliczyli: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Poradnię Psychologiczno-Pedagogiczną, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, GKRPA, Gminny Ośrodek Kultury, Sąd Rodzinny, Komendę Policji, Gminny Ośrodek Zdrowia, OHP, Sanepid, jak również placówki oświatowe oraz kluby sportowe.

Współpraca polega m.in. na udzielaniu pomocy socjalnej i materialnej, pomocy w dożywianiu uczniów, dofinansowaniu wypoczynku dzieci, pomocy w rozwiązywaniu bieżących problemów wychowawczych, diagnozowaniu potrzeb uczniów, prowadzeniu konsultacji, badań, diagnoz psychologiczno-pedagogicznych, wymianie informacji, pedagogizacji rodziców, jak również organizowaniu imprez oraz pogadanek dla rodziców, uczniów i nauczycieli, prowadzeniu spotkań i warsztatów z policjantami, a także sprawdzaniu bezpieczeństwa pojazdów przed wyjazdem na wycieczki. Uczniowie uczestniczą też w zajęciach organizowanych przez GOK oraz działają w wolontariacie.

Potrzeby dzieci i młodzieży

Wskazując najpilniejsze potrzeby dzieci i młodzieży, pedagodzy zwrócili uwagę na konieczność poszerzenia oferty zajęć pozalekcyjnych, a także zapewnienia szerszego dostępu do imprez kulturalnych. Ankietowani wskazali na potrzebę dofinansowania dojazdów do kina, teatru, filharmonii, jak również wspierania dzieci pochodzących z rodzin ubogich poprzez dofinansowanie wyjazdów na wycieczki szkolne.

Według badanych brakuje w szkołach higienistki, psychologa, pedagoga, utrudniony jest też dostęp do specjalistycznej opieki medycznej. Dostęp do terapii pedagogicznej dla dzieci już w szkole podstawowej jest bardzo ważny, bo tylko wtedy, w momencie wychwycenia zaburzeń, może ona przynieść maksymalne korzyści. Respondenci podkreślili także konieczność zapewnienia

prawidłowej opieki rodzicielskiej nad dziećmi. Zwrócono uwagę na potrzebę uruchomienia punktu konsultacyjnego, w którym rodzice mogliby uzyskać fachowe rady i pomoc w rozwiązywaniu problemów wychowawczych.

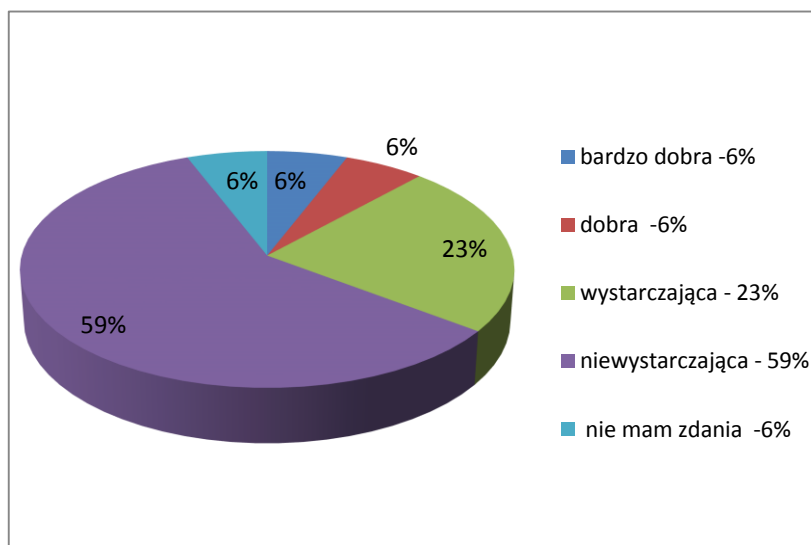
Możliwości przyczynienia się szkół do poprawy sytuacji dzieci i młodzieży

Zastanawiając się nad tym, w jaki sposób szkoła może się przyczynić do poprawy sytuacji dzieci i młodzieży w gminie, pedagodzy wskazywali przede wszystkim na konieczność wzmocnienia współpracy z rodzicami, zapewnienia pomocy dzieciom z rodzin niewydolnych wychowawczo poprzez pracę zarówno z dzieckiem, jak i rodzicami, wskazywanie miejsc, gdzie można uzyskać wsparcie materialne, psychologiczne, pedagogiczne, jak również monitorowanie potrzeb dzieci i reagowanie na najdrobniejsze sygnały świadczące o tym, że dziecku dzieje się krzywda. Respondenci zwracali także uwagę na potrzebę zagospodarowania czasu wolnego uczniów poprzez poszerzenie oferty zajęć pozalekcyjnych oraz promowanie zdrowego stylu życia i prowadzenie szeroko pojętej działalności profilaktycznej. Wśród propozycji znalazła się też potrzeba zatrudnienia w szkole, we współpracy z wójtem gminy, pedagoga lub psychologa.

Organizacja czasu wolnego dzieci i młodzieży w gminie w opinii społeczności lokalnej

O wyrażenie swoich opinii na temat obecnej organizacji czasu wolnego dzieci i młodzieży w gminie poproszono przedstawicieli społeczności lokalnej, wśród których znaleźli się losowo wybrani mieszkańcy gminy oraz przedstawiciele samorządu i instytucji gminnych. Rozkład uzyskanych odpowiedzi ilustruje poniższy wykres.

Wykres 12. Jaka jest organizacja czasu wolnego dzieci i młodzieży w gminie?

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Organizację czasu wolnego dzieci i młodzieży w gminie jako bardzo dobrą lub dobrą określiło łącznie 11,8% ankietowanych mieszkańców gminy. Za wystarczającą uznało ją 23,5% respondentów. Natomiast jako niewystarczającą oceniło ją aż 58,8% badanych. Z kolei zdania w tej sprawie nie miało 5,9% pytanych.

19. SYTUACJA OSÓB STARSZYCH

Jednym z głównych problemów demograficznych w Polsce jest zjawisko starzenia się społeczeństwa. Według przewidywań GUS-u liczba osób w wieku emerytalnym wzrośnie z niemal 6,5 miliona w 2010 roku do co najmniej 9,6 miliona w 2035 roku, co stanowić będzie 26,7% całej populacji kraju.

Struktura wiekowa ludności gminy Miedźno odbiega nieco od tej tendencji. W ostatnich latach ma tutaj miejsce niewielki spadek liczby osób w wieku poprodukcyjnym przy jednoczesnym wzroście populacji młodszych grup wiekowych. Dane szczegółowe zawiera poniższa tabela.

Tabela 44. Osoby w wieku poprodukcyjnym w strukturze ludności gminy w latach 2013-2015

	2013	2014	2015
liczba mieszkańców gminy ogółem	7.630	7.685	7.663
liczba osób w wieku poprodukcyjnym	1.385	1.336	1.334
udział osób w wieku poprodukcyjnym w ludności gminy	18,15%	17,38%	17,41%

Dane Urzędu Gminy Miedźno.

Z analizy danych statystycznych dotyczących sytuacji demograficznej gminy wynika, że udział osób w wieku poprodukcyjnym w ogólnej liczbie ludności ulegał wahaniom; w latach 2013-2015 wynosił on odpowiednio: 18,15%, 17,38% i 17,41%.

Mimo iż sytuacja demograficzna w gminie odbiega korzystnie od notowanego w skali całego kraju procesu starzenia się społeczeństwa, to jednak należy mieć na uwadze takie niekorzystne przesłanki, jak wahająca się dzietność rodzin, a z drugiej strony wydłużający się średni okres życia. Stanowi to wyzwanie dla służb i instytucji realizujących założenia polityki społecznej. Sytuacja ta wymaga ukierunkowania działań pomocowych w większym stopniu na potrzeby ludzi starszych, aby udzielać odpowiedniego do potrzeb wsparcia – materialnego bądź rzeczowego, ale także zapewnić dostęp do usług medycznych, opiekuńczych i rehabilitacyjnych oraz zorganizować różnorodne formy aktywizacji ruchowej, towarzyskiej i kulturalnej.

Biorąc pod uwagę prognozy demograficzne, należy oczekiwać, że problemy związane z wiekiem będą w kolejnych latach ulegać nasileniu. Osoby starsze są z reguły bardziej narażone na choroby. Wiąże się z tym problem występowania niepełnosprawności i uzależnienia od pomocy innych. Należy zauważyć, że wśród beneficjentów pomocy społecznej, udzielanej przez Gminny

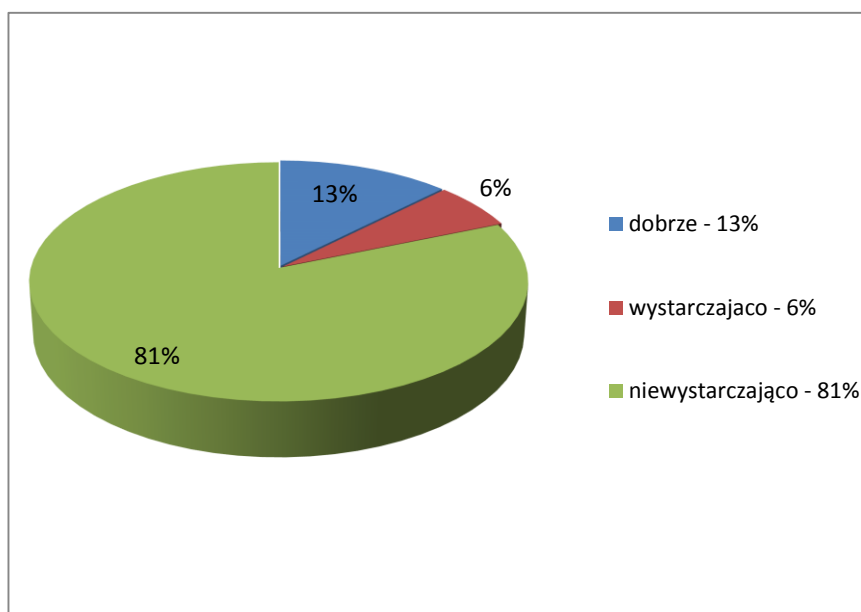
Ośrodek Pomocy Społecznej w Miedźnie, w 2015 roku było 30 osób w wieku 61-70 lat oraz 10 osób w wieku 71 lat i więcej.

W przeprowadzonym na potrzeby niniejszego opracowania badaniu ankietowym zapytano mieszkańców gminy Miedźno o problemy, z jakimi borykają się osoby starsze w gminie. W odpowiedzi najczęściej wskazywano samotność, brak opieki ze strony rodziny, niski poziom opieki zdrowotnej, ubóstwo, niewystarczającą opiekę socjalną (opiekunowie) oraz brak zorganizowanych form spędzania czasu wolnego.

Natomiast wśród działań, jakie należałoby podjąć w celu poprawy sytuacji osób starszych w gminie, ankietowani wskazywali: utworzenie domu dziennego pobytu i klubu seniora, zatrudnienie opiekunek, zapewnienie dostępu do specjalistycznej opieki medycznej, wspieranie edukacji seniorów oraz poprawę komunikacji autobusowej.

W kolejnym pytaniu uczestnicy badania ankietowego zostali poproszeni o ocenę realizowanych w gminie działań adresowanych do osób starszych. Rozkład uzyskanych odpowiedzi ilustruje poniższy wykres.

Wykres 13. Jak Pani/Pan ocenia realizowane w gminie działania adresowane do osób starszych?

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Oceniając realizowane w gminie działania adresowane do osób starszych, nikt z uczestników badania nie wskazał oceny bardzo dobrej. Dobrze oceniło działania adresowane do osób starszych 12,5% ankietowanych, a 6,3% uznało je za wystarczające. Co niepokojące, największa grupa ankietowanych – ponad 80% – była zdania, że działania te są niewystarczające.

20. SYTUACJA OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH

Niepełnosprawność oznacza trwałą lub okresową niezdolność do wypełniania ról społecznych z powodu stałego lub długotrwałego naruszenia sprawności organizmu, w szczególności powodującą niezdolność do pracy. Schorzeniami, które najczęściej przyczyniają się do niepełnosprawności, są choroby układu krążenia oraz dysfunkcje narządu ruchu. Z uwagi na to, że, jedynym pełnym badaniem, którego wyniki pozwalają ustalić liczbę osób niepełnosprawnych oraz umożliwiają ich charakterystykę, są narodowe spisy powszechne, w analizie sytuacji tej grupy ludności gminy wykorzystano dane z ostatniego opublikowanego spisu, który został przeprowadzony w 2002 roku.

Z danych Głównego Urzędu Statystycznego wynika, iż w 2002 roku w gminie Miedźno mieszkało ogółem 731 osób niepełnosprawnych. Było wśród nich 330 kobiet i 401 mężczyzn. W ramach ogólnej liczby osób niepełnosprawnych zarejestrowanych w gminie odnotowano 598 osób niepełnosprawnych prawnie i 133 osoby niepełnosprawne tylko biologicznie. Udział osób dotkniętych niepełnosprawnością w ogóle ludności gminy wynosił 9,7%.

Informacje, które w pewnym stopniu umożliwiają obserwację zachodzących w kolejnych latach zmian liczebności osób niepełnosprawnych w gminie oraz wskazanie trendu tych zmian, zawierają dane dotyczące liczby rodzin w gminie, korzystających z pomocy społecznej z powodu niepełnosprawności. Z danych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Miedźnie wynika, że w latach 2013-2015 niepełnosprawność była trzecim, pod względem liczby beneficjentów, powodem przyznawania pomocy społecznej w gminie. Poniższa tabela przedstawia dane na temat liczby rodzin oraz liczby osób w tych rodzinach, które korzystały z pomocy społecznej świadczonej przez GOPS w latach 2013-2015.

Tabela 45. Rodziny w gminie korzystające z pomocy społecznej z powodu niepełnosprawności w latach 2013-2015

	2013	2014	2015
liczba rodzin	39	39	37
liczba osób łącznie w rodzinach	109	99	87

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Miedźnie.

W 2013 roku z pomocy społecznej udzielonej przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Miedźnie z powodu niepełnosprawności skorzystało 39 rodzin liczących 109 osób. Ponadto w 2013 roku wypłacono 24 osobom 259 świadczeń (na łączną kwotę 20.720 zł) w postaci dodatku do zasiłku rodzinnego z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego.

W 2014 roku z pomocy GOPS-u z powodu niepełnosprawności skorzystało 39 rodzin liczących 99 osób. W tym samym roku wypłacono 24 osobom 199 świadczeń (na łączną kwotę

15.760 zł) w postaci dodatku do zasiłku rodzinnego z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego.

W 2015 roku z pomocy GOPS-u z powodu niepełnosprawności skorzystało 37 rodzin liczących 87 osób. W tym samym roku wypłacono 23 osobom 235 dodatków do zasiłku rodzinnego z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego (na łączną kwotę 19.300 zł).

Osoby niepełnosprawne zamieszkałe w gminie Miedźno mogą korzystać ze wsparcia finansowego udzielanego przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kłobucku, które dysponuje środkami na dofinansowanie uczestnictwa, wraz z opiekunami, w turnusach rehabilitacyjnych, zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze, likwidacji barier architektonicznych, technicznych lub w komunikowaniu się. Poniższa tabela przedstawia dane na temat liczby osób niepełnosprawnych z gminy, które w latach 2013-2015 skorzystały z tego wsparcia.

Tabela 46. Wsparcie udzielone przez PCPR niepełnosprawnym mieszkańcom gminy w latach 2013-2015

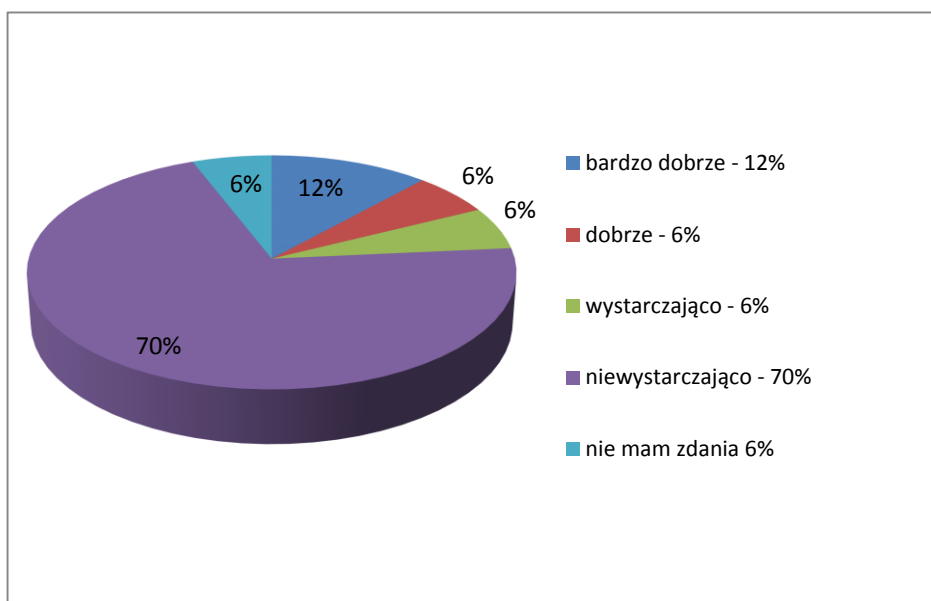
	2013	2014	2015
liczba osób niepełnosprawnych z gminy, którym dofinansowano uczestnictwo w turnusach rehabilitacyjnych	7	3	3
liczba osób niepełnosprawnych z gminy, którym dofinansowano sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne, środki pomocnicze	10	16	38
liczba osób niepełnosprawnych z gminy, którym dofinansowano likwidację barier architektonicznych, technicznych, w komunikowaniu się	3	2	3

Dane Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Kłobucku.

Osoby niepełnosprawne z gminy korzystają również z pomocy instytucji wsparcia funkcjonujących poza terenem gminy Miedźno. Są to Warsztaty Terapii Zajęciowej w Hutce w gminie Wręczyca Wielka, Warsztaty Terapii Zajęciowej w Dankowicach II w gminie Krzepice oraz Ośrodek Rehabilitacji Leczniczej „Troniny” w Troninach w gminie Lipie.

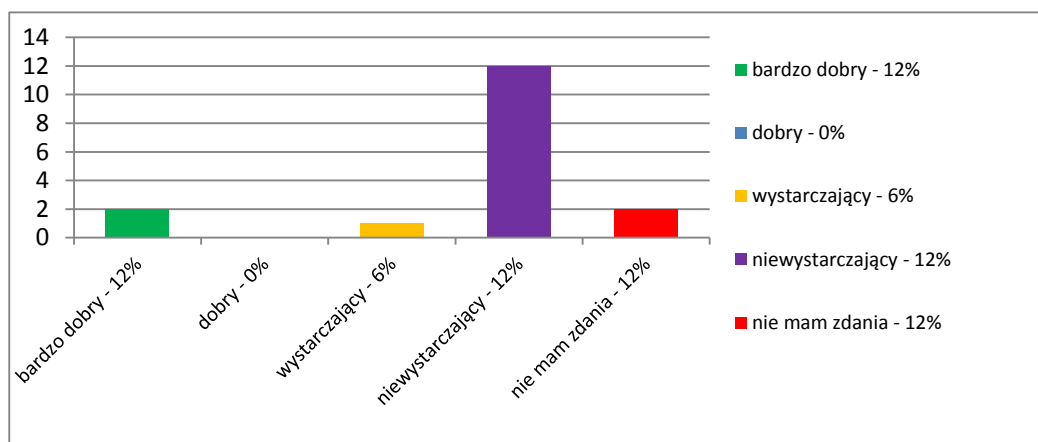
W badaniu ankietowym przeprowadzonym na potrzeby niniejszego opracowania zadano mieszkańcom gminy Miedźno dwa pytania, pozwalające uzyskać opinie na temat wsparcia udzielanego mieszkańcom gminy borykającym się z problemami niepełnosprawności. Rozkład uzyskanych odpowiedzi ilustrują poniższe wykresy.

Wykres 14. Jak Pani/Pan ocenia realizowane w gminie działania na rzecz niepełnosprawnych?

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Wykres 15. Jaki jest dostęp do wsparcia i rehabilitacji dla rodzin z dziećmi niepełnosprawnymi w gminie?

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Działania na rzecz osób niepełnosprawnych realizowane w gminie zostały przez respondentów ocenione negatywnie. Co prawda jako bardzo dobre określiło je prawie 12% badanych, jako dobre 5,9% i tyle samo jako wystarczające, ale ponad 70% ankietowanych uznało te działania za niewystarczające. Zdania w tej sprawie nie wyraziło 5,9% pytanych.

Podobnie oceniono dostęp do wsparcia i rehabilitacji dla rodzin z dziećmi niepełnosprawnymi w gminie. Jako bardzo dobry określiło go 11,8% badanych, ale jako wystarczający już tylko niecałe 6% respondentów. Natomiast aż 70,6% pytanych stwierdziło, że jest niewystarczający. Jednocześnie zdania w tej sprawie nie miało 11,8% ankietowanych.

Analizując wyniki badania, nie można też pominąć faktu, że na obydwie pytania część respondentów odpowiedziało „nie mam zdania”. Można przypuszczać, że taka część populacji gminy nie ma żadnej orientacji w sytuacji osób niepełnosprawnych, ponieważ nie ma takich osób w ich najbliższym otoczeniu. Jednocześnie zdecydowana większość, przynajmniej w pewnym stopniu, orientuje się w sytuacji osób niepełnosprawnych w gminie.

Należy więc odnotować, iż problemy osób niepełnosprawnych i ich rodzin są w gminie na tyle istotne, że zauważa je większość mieszkańców. Jednocześnie tylko 6,5% uczestników badania zaliczyło osoby niepełnosprawne i ich rodziny do grup szczególnie zagrożonych marginalizacją i wykluczeniem społecznym, a nikt z respondentów nie wskazał problemów wynikających z niepełnosprawności wśród najbardziej uciążliwych problemów w gminie. Wpływa stąd wniosek, że osoby niepełnosprawne w gminie nie są izolowane. Mogą liczyć na zrozumienie lokalnej społeczności i wsparcie instytucji pomocowych, choć w powszechnym odczuciu oferowane im wsparcie i podejmowane na ich rzecz działania nie są w pełni dostosowane do potrzeb.

Biorąc pod uwagę wszystkie dane dotyczące sytuacji osób niepełnosprawnych zgromadzone na potrzeby tego opracowania diagnostycznego, trzeba zaliczyć tę kwestię do istotnych problemów społecznych, z jakimi muszą się zmierzyć instytucje pomocowe działające na terenie gminy.

21. ANALIZA SWOT

Analiza SWOT (jej nazwa to akronim angielskich słów: Strengths – mocne strony, Weaknesses – słabe strony, Opportunities – szanse i Threats – zagrożenia) jest jedną z najpopularniejszych heurystycznych technik analitycznych służących porządkowaniu informacji. Bywa stosowana we wszystkich obszarach planowania strategicznego. Heurystyka (z greckiego *heurisko* – znajduję) to umiejętność wykrywania nowych faktów oraz znajdowania związków między nimi. Analityczne metody heurystyczne polegają na rozwiązywaniu problemów badawczych poprzez wyszukiwanie istotnych informacji w drodze dyskusji i porządkowanie ich w celu odnalezienia łączących je związków.

Analiza SWOT opiera się na wspólnym usystematyzowaniu posiadanych informacji z danego obszaru, poprzez przyporządkowanie ich do jednej z czterech grup (mocne strony, słabe strony, szanse i zagrożenia). Dzięki takiemu postępowaniu z całego posiadanego zasobu informacji zostają wyodrębnione i zidentyfikowane te, które są istotne strategicznie. W przypadku Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych analiza SWOT stanowi efektywną metodę identyfikacji mocnych i słabych stron lokalnego systemu pomocy społecznej oraz szans i zagrożeń, jakie przed nim stoją. Pozwala oszacować potencjał, jakim się dysponuje oraz określić stopień, w jakim posiadane zasoby odpowiadają potrzebom i oczekiwaniom społeczności lokalnej.

Przedstawiona poniżej analiza została przeprowadzona z udziałem przedstawicieli samorządu gminy, który jest podmiotem analizy, i obejmuje następujące obszary:

- bezrobocie i ubóstwo;
- rodzina, dziecko i młodzież;
- uzależnienia i przemoc w rodzinie;
- bezdomność;
- starość;
- niepełnosprawność;
- kapitał społeczny i ludzki.

Obszar BEZROBOCIE I UBÓSTWO	
mocne strony	słabe strony
• upowszechnianie ofert pracy oraz informacji o wolnych miejscach pracy • rozpowszechnianie informacji o usługach poradnictwa zawodowego oraz szkoleniach	• brak działań mających na celu ograniczenie zjawiska bezrobocia w gminie, w tym wśród kobiet • brak działań służących aktywizacji osób bezrobotnych w wieku 45 lat i więcej • brak przeciwdziałanie zjawisku dziedziczenia bezrobocia • nieprowadzenie przez pracowników socjalnych działań służących aktywizacji osób bezrobotnych • nierozpowszechnianie ofert pracy z zagranicy • niepozyskiwanie środków finansowych z funduszy zewnętrznych na przeciwdziałanie bezrobociu, w tym funduszy strukturalnych Unii Europejskiej • ograniczone działania mające na celu zachęcanie inwestorów do tworzenia nowych miejsc pracy • brak działań wpływających na dostosowywanie kierunków kształcenia do potrzeb rynku pracy • brak możliwości skorzystania z oferty organizacji pozarządowych działających na rzecz osób bezrobotnych • brak działań służących ograniczeniu zjawiska nielegalnego zatrudnienia
szanse	zagrożenia
• spadek poziomu bezrobocia wśród kobiet i osób w wieku 45 lat i więcej • wystarczająca wiedza osób bezrobotnych o dostępnych ofertach pracy i wolnych miejscach pracy • korzystanie przez osoby bezrobotne z dostępu do europejskich rynków pracy • wystarczająca wiedza osób bezrobotnych o usługach poradnictwa zawodowego i szkoleniach • brak zjawiska postępującego ubóstwa wśród mieszkańców gminy	• wzrastający poziom bezrobocia • niezwiększająca się liczba inwestorów tworzących nowe miejsca pracy • ograniczone możliwości znalezienia zatrudnienia na lokalnym rynku pracy przez kończącą edukację młodzież • brak organizacji pozarządowych działających na rzecz osób bezrobotnych • utrzymujący się poziom nielegalnego zatrudnienia

Obszar RODZINA, DZIECKO, MŁODZIEŻ	
mocne strony	słabe strony
• prowadzenie efektywnej pracy socjalnej w obszarze wspierania rodzin, dzieci i młodzieży • przeprowadzanie analiz potrzeb rodzin, dzieci i młodzieży • monitorowanie zapotrzebowania na opiekę przedszkolną • odpowiednia baza dydaktyczna zapewniająca właściwy rozwój uczniów w szkołach podstawowych i gimnazjach • oferowanie uczniom zajęć pozalekcyjnych przez placówki oświatowe • dostosowywanie do potrzeb i oczekiwań dzieci i młodzieży oferty spędzania czasu wolnego • propagowanie wśród dzieci i młodzieży idei wolontariatu • prowadzenie działań profilaktycznych w obszarze zdrowia • dobra dostępność opieki medycznej dla mieszkańców	• niedostateczny dostęp do poradnictwa specjalistycznego dla rodzin wymagających tego rodzaju wsparcia • brak w gminie grup i ośrodków wsparcia dla osób samotnie wychowujących dzieci i rodzin • nierozwijanie sieci placówek wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży • brak koordynacji działań instytucji wspierających rodziny, dzieci i młodzież • niewystarczające możliwości rozwoju szkolnictwa ponadgimnazjalnego • brak możliwości skorzystania z oferty organizacji pozarządowych działających na rzecz rodzin, dzieci i młodzieży
szanse	zagrożenia
• spadek liczby rodzin dysfunkcyjnych • wystarczający zakres pracy socjalnej prowadzonej z rodzinami wymagającymi wsparcia • dostateczne rozpoznanie potrzeb rodzin, dzieci i młodzieży • dobry przepływ informacji między instytucjami wspierającymi rodziny, dzieci i młodzież • dostateczne środki finansowe na utrzymanie i rozwój bazy dydaktycznej szkół podstawowych i gimnazjalnych • zaspokajająca oczekiwania uczniów i rodziców oferta zajęć pozalekcyjnych • dostosowana do potrzeb i oczekiwań dzieci i młodzieży oferta spędzania czasu wolnego • rosnące zaangażowanie dzieci i młodzieży w ideę wolontariatu • wzrost zainteresowania zdrowym trybem życia wśród mieszkańców gminy • wystarczający zakres świadczeń medycznych dostępnych w gminie	• brak na terenie gminy szkolnictwa na poziomie ponadgimnazjalnym • brak na terenie gminy organizacji pozarządowych działających na rzecz rodzin, dzieci i młodzieży

Obszar UZALEŻNIENIA I PRZEMOC W RODZINIE	
mocne strony	słabe strony
• zapewnianie dostępu do pomocy psychospołecznej i prawnej rodzinom	• brak działań mających na celu prowadzenie w gminie działalności terapeutycznej

dotkniętym problemami uzależnień • kierowanie osób uzależnionych i współuzależnionych na leczenie odwykowe • prowadzenie wśród nauczycieli, rodziców i sprzedawców napojów alkoholowych działań edukacyjno-szkoleniowych w zakresie uzależnień • prowadzenie przez placówki oświatowe działań profilaktycznych, informacyjnych i edukacyjnych w obszarze uzależnień wśród dzieci i młodzieży • możliwość skorzystania z oferty organizacji pozarządowych działających na rzecz osób uzależnionych, współuzależnionych oraz dotkniętych przemocą w rodzinie • prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie • funkcjonowanie w gminie zespołu interdyscyplinarnego • zapewnianie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia • podejmowanie działań mających na celu kierowanie sprawców przemocy w rodzinie do udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych	i rehabilitacyjnej w obszarze uzależnień • brak badania problemu nielegalnego obrotu alkoholem • nieprzeprowadzanie kontroli punktów sprzedaży napojów alkoholowych • ograniczone działania związane z inicjowaniem powstawania grup wsparcia i instytucji wsparcia dla osób uzależnionych i współuzależnionych • niepodejmowanie działań mających na celu pozyskiwanie kadry do pracy z osobami uzależnionymi, współuzależnionymi i dotkniętymi przemocą w rodzinie
szanse	zagrożenia
• możliwość korzystania ze wsparcia psychospołecznego i prawnego przez wszystkie potrzebujące tego rodziny • zwiększająca się świadomość rodziców, nauczycieli i sprzedawców napojów alkoholowych co do zagrożeń uzależnieniami • niewystępujące zjawisko nielegalnej sprzedaży napojów alkoholowych • objęcie wszystkich zainteresowanych osób pomocą grup i instytucji wsparcia dla osób uzależnionych i współuzależnionych • wzrastająca wśród dzieci i młodzieży świadomość zagrożenia uzależnieniami • realizowanie harmonogramu działań w zakresie przeciwdziałania przemocy • objęcie wszystkich rodzin z gminy potrzebujących wsparcia poradnictwem i interwencją z powodu przemocy • niezwiększająca się liczba osób, w stosunku do których istnieje potrzeba podjęcia działań interdyscyplinarnych • spadek liczby osób dotkniętych przemocą w rodzinie wymagających umieszczenia w ośrodkach wsparcia • zmniejszająca się liczba osób wymagających działań korekcyjno-edukacyjnych	• niezadowalające efekty działań podejmowanych w celu leczenia uzależnień • nieefektywne leczenie odwykowe z uzależnień • sięganie przez nieletnich po alkohol i narkotyki • niewystarczająca kadra pracująca z osobami uzależnionymi, współuzależnionymi i dotkniętymi przemocą w rodzinie • niedostosowana do potrzeb oferta organizacji pozarządowych zajmujących się problemami przemocy w rodzinie i uzależnień

Obszar BEZDOMNOŚĆ	
mocne strony	słabe strony
• diagnozowanie problemu bezdomności • informowanie bezdomnych oraz osób zagrożonych bezdomnością o przysługujących im prawach oraz dostępnych formach pomocy • zapewnianie wsparcia osobom wychodzącym z bezdomności	• nieprowadzenie działań zapobiegających bezdomności • brak standaryzacji usług świadczonych osobom bezdomnym • brak możliwości zapewnienia osobom bezdomnym schronienia na terenie gminy • brak działań na rzecz reintegracji zawodowej osób bezdomnych • brak działań uwrażliwiających mieszkańców na problemy osób bezdomnych • brak możliwości skorzystania przez osoby bezdomne i zagrożone bezdomnością z oferty organizacji pozarządowych działających na ich rzecz
szanse	zagrożenia
• odpowiednie rozpoznanie zjawiska bezdomności • niezwiększająca się liczba osób zagrożonych bezdomnością • spełniające standardy usługi świadczone osobom bezdomnym • posiadanie przez bezdomnych lub osoby zagrożone bezdomnością wiedzy o przysługujących im prawach i dostępnych formach wsparcia • brak osób bezdomnych przybywających z innych gmin • wystarczające wsparcie udzielane osobom wychodzącym z bezdomności • brak zjawiska dyskryminacji osób bezdomnych	• niewystarczające możliwości zapewnienia schronienia osobom bezdomnym na terenie gminy • brak organizacji pozarządowych działających na rzecz osób bezdomnych

Obszar STAROŚĆ	
mocne strony	słabe strony
• analizowanie sytuacji demograficznej gminy, z uwzględnieniem struktury wiekowej mieszkańców • prowadzenie działań na rzecz wzmocnienia potencjału osób starszych • informowanie osób starszych o dostępnych formach pomocy • podejmowanie działań zmierzających do większego zaangażowania rodzin w sprawowanie opieki nad osobami starszymi • zapewnianie osobom starszym wsparcia w ramach małych form pomocy (2 koła emerytów i rencistów) • kierowanie osób wymagających całodobowej opieki do domów pomocy społecznej	• niewystarczająca liczba pracowników świadczących osobom starszym usługi opiekuńcze • brak działań inicjujących powstawanie grup wsparcia i instytucji działających na rzecz osób starszych • niepodejmowanie działań mających na celu poprawienie warunków codziennego funkcjonowania osób starszych • nieprowadzenie działań prozdrowotnych wśród osób starszych • brak działań mających na celu poprawę sfery technicznej ułatwiającej osobom starszym codzienne życie • brak możliwości skorzystania z oferty

• podejmowanie działań umożliwiających osobom starszym kontynuowanie aktywności społecznej i zawodowej • uwrażliwianie społeczności lokalnej na problemy i potrzeby osób starszych	organizacji pozarządowych działających na rzecz osób starszych • niepodjęcie działań inicjujących wolontariat na rzecz osób starszych
szanse	zagrożenia
• posiadanie przez osoby starsze wiedzy o dostępnych formach pomocy • możliwość uzyskania przez osoby starsze pomocy ze strony rodziny • dobra dostępność domów pomocy społecznej • dostrzeganie problemów i potrzeb osób starszych	• wzrost liczby osób starszych • niewystarczające zasoby gminy do wzmacniania potencjału osób starszych • wzrastająca liczba seniorów wymagających wsparcia w formie usług opiekuńczych • brak powszechnego dostępu do oferty grup i instytucji wsparcia dla osób starszych • wymagające poprawy warunki codziennego funkcjonowania osób starszych • niezaspokajająca potrzeby osób starszych oferta działań prozdrowotnych • mała liczba osób starszych kontynuujących aktywność zawodową • nieodpowiednia do potrzeb osób starszych infrastruktura techniczna • brak organizacji pozarządowych działających na rzecz osób starszych • niewystarczająca liczba wolontariuszy wspierających osoby starsze w codziennym życiu

Obszar NIEPEŁNOSPRAWNOŚĆ	
mocne strony	słabe strony
• informowanie osób niepełnosprawnych o przysługujących im prawach oraz dostępnych formach pomocy • upowszechnianie wśród osób niepełnosprawnych ofert pracy oraz informacji o wolnych miejscach pracy • uwrażliwianie społeczności lokalnej na problemy i potrzeby osób niepełnosprawnych • podejmowanie działań służących zwiększeniu społecznej akceptacji osób niepełnosprawnych • możliwość skorzystania z oferty organizacji pozarządowych działających na rzecz osób niepełnosprawnych	• brak monitorowania liczby orzeczeń o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności wydawanych mieszkańcom gminy • niewystarczająca liczba pracowników świadczących opiekę i wsparcie osobom niepełnosprawnym • brak specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi • brak działań inicjujących powstawanie w gminie grup wsparcia i instytucji działających na rzecz osób niepełnosprawnych • niepodjęcie współpracy z podmiotami świadczącymi usługi rehabilitacyjne osobom niepełnosprawnym • nielikwidowanie barier utrudniających codzienne życie osobom niepełnosprawnym • brak grup i klas integracyjnych w placówkach oświatowo-wychowawczych • brak działań inicjujących wolontariat na rzecz osób niepełnosprawnych
szanse	zagrożenia
• posiadanie przez osoby niepełnosprawne	• wzrastająca liczba mieszkańców gminy

wiedzy o przysługujących im prawach i dostępnych formach wsparcia - wystarczający dostęp do usług rehabilitacyjnych przez osoby niepełnosprawne z gminy - społeczna akceptacja dla likwidacji barier utrudniających osobom niepełnosprawnym codzienne życie - posiadanie przez osoby niepełnosprawne wystarczającej wiedzy o dostępnych ofertach pracy i wolnych miejscach pracy - niewzrastająca liczba dzieci wymagających umieszczenia w grupach i klasach integracyjnych - dostateczna wiedza społeczności lokalnej na temat problemów i potrzeb osób niepełnosprawnych - wzrost społecznej akceptacji osób niepełnosprawnych	posiadających orzeczenie o niepełnosprawności lub stopniu niepełnosprawności - niedostateczna liczebność kadry zapewniającej opiekę i wsparcie osobom niepełnosprawnym - niewystarczający dostęp do specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi - nieodpowiednia do potrzeb osób niepełnosprawnych oferta grup i instytucji wsparcia - niedostosowana do potrzeb oferta organizacji pozarządowych zajmujących się problemami osób niepełnosprawnych - niewystarczająca liczba wolontariuszy wspierających osoby niepełnosprawne w codziennym życiu
Obszar KAPITAŁ SPOŁECZNY I LUDZKI	
mocne strony	słabe strony
- wystarczająca liczba pracowników socjalnych - podnoszenie przez pracowników pomocy społecznej kwalifikacji zawodowych poprzez udział w szkoleniach i różnych formach doskonalenia zawodowego - diagnozowanie problemów społecznych w gminie - informowanie beneficjentów systemu pomocy społecznej o możliwościach uzyskania wsparcia - możliwość wyrażania opinii na temat jakości obsługi przez beneficjentów - uświadamianie lokalnej społeczności o roli i potrzebach sektora pomocy społecznej - podejmowanie współpracy z organizacjami pozarządowymi	- mała aktywność w zapobieganiu wypaleniu zawodowemu pracowników pomocy społecznej - brak możliwości poszerzenia sieci placówek pomocy społecznej w gminie - brak działań w zakresie pozyskiwania dodatkowych środków na realizację zadań z zakresu pomocy społecznej, m.in. z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej - brak wolontariatu w pomocy społecznej - niepodejmowanie współpracy z przedstawicielami kościołów i związków wyznaniowych
szanse	zagrożenia
- niezwiększająca się liczba beneficjentów systemu pomocy społecznej przypadających na jednego pracownika socjalnego - wystarczające działania na rzecz podnoszenia kwalifikacji przez kadrę pomocy społecznej - wystarczająca wiedza na temat problemów społecznych w gminie - posiadanie przez beneficjentów systemu pomocy społecznej dostatecznej wiedzy o dostępnych formach wsparcia - możliwość poprawy jakości obsługi klientów pomocy społecznej - niewymagające poszerzenia sieci placówek pomocy społecznej w gminie potrzeby mieszkańców	- niewystarczające działania zapobiegające wypaleniu zawodowemu wśród pracowników pomocy społecznej - brak wolontariuszy świadczących pomoc osobom wymagającym wsparcia - brak organizacji pozarządowych - niewłączanie się przedstawicieli kościołów i związków wyznaniowych w działania pomocowe

• posiadanie przez pracowników pomocy społecznej wystarczającej wiedzy na temat instytucji wsparcia i organizacji pozarządowych mogących świadczyć pomoc mieszkańcom • odpowiednie zabezpieczenie finansowe dla realizacji zadań z zakresu pomocy społecznej • świadomość społeczności lokalnej co do roli i potrzeb sektora pomocy społecznej	
--	--

22. PODSUMOWANIE

Analiza zagadnień składających się na politykę społeczną gminy Miedźno oraz stanu zaspokojenia potrzeb mieszkańców w zakresie zapobiegania i przeciwdziałania uwidaczniającym ię problemom społecznym, wzbogacona o wyniki badań empirycznych przeprowadzonych wśród mieszkańców gminy wykazała zasadnicze czynniki umożliwiające programowanie działań, wskazanych do podjęcia w najbliższych latach.

W reakcji na zmieniające się uwarunkowania w wyodrębnionych dziedzinach funkcjonowania samorządu gminy i społecznej aktywności jej mieszkańców, wyjściowym materiałem diagnostycznym dla budowanej strategii stały się wyniki analizy badawczej problemów społecznych występujących w gminie, w zestawieniu z kompetencjami jednostek organizacyjnych lokalnego samorządu.

W oparciu o analizę zasobów i potrzeb wyodrębniono cząstkowe diagnozy w poszczególnych dziedzinach – zawarte w poszczególnych działach części analityczno-diagnostycznej dokumentu. W tym kontekście priorytety strategii należy dostosować do zdiagnozowanych deficytów w poszczególnych obszarach lokalnej polityki społecznej.

W części programowej strategii na podstawie powyższych przesłanek wyprowadzona została konkluzja w postaci misji samorządu w zakresie lokalnej polityki społecznej. Jej realizacja jest uwarunkowana osiągnięciem wytyczonych celów strategicznych, które po nałożeniu na kompetencje samorządu gminnego posłużyły do określenia celów operacyjnych. Przypisane do nich kierunki działań powinny przyczynić się do zminimalizowania problemów społecznych występujących w gminie.

W opisie poszczególnych celów strategicznych uwzględniono prognozy zmian, które powinny nastąpić w gminie w wyniku wdrożenia strategii

III. CZĘŚĆ PROGRAMOWA

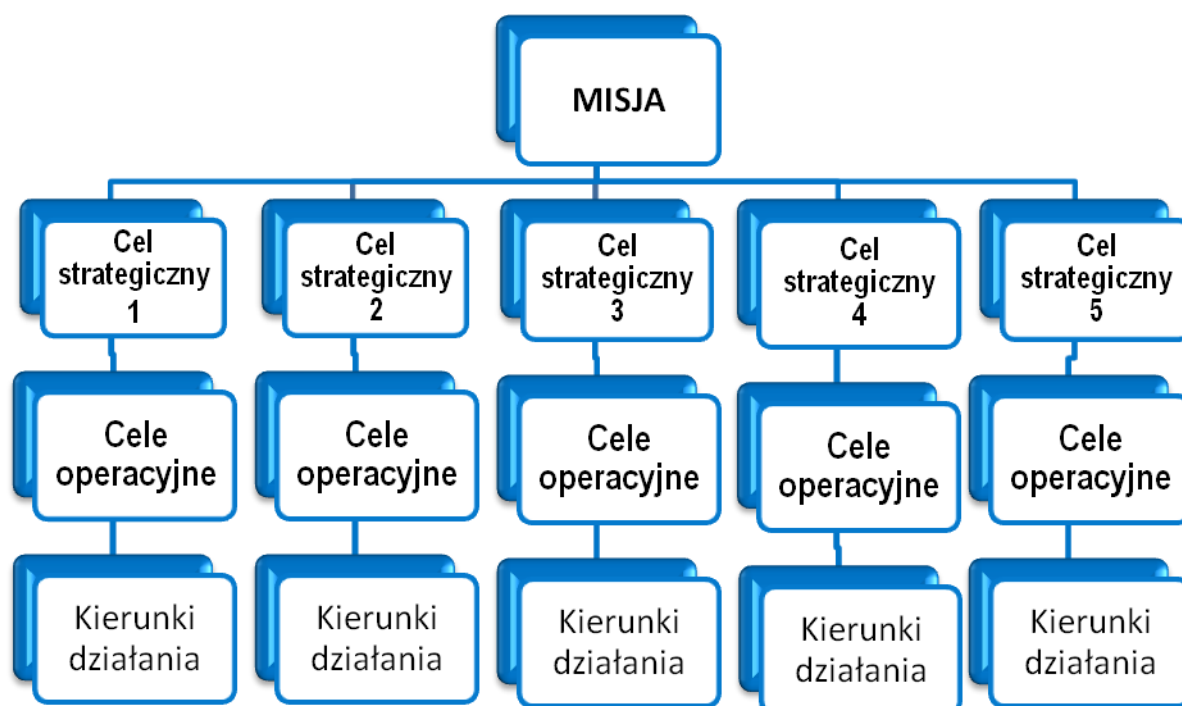
1. MISJA, CELE STRATEGICZNE I OPERACYJNE, KIERUNKI DZIAŁAŃ

Misja samorządu, sformułowana w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Miedźno na lata 2016-2021, jest następująca:

**„Gmina Miedźno zapewnia mieszkańcom możliwości rozwoju,
stara się zaspokajać ich potrzeby
oraz przeciwdziała marginalizacji i wykluczeniu społecznemu.”**

Wypełnienie przyjętej misji jest uwarunkowane realizacją przedstawionych na kolejnych stronach celów strategicznych i operacyjnych oraz kierunków działań. Związek misji z celami strategii i wyznaczonymi kierunkami działań przedstawia poniższy diagram.

Diagram 2. Związek misji z celami i kierunkami działań

Cel strategiczny 1.:

Przeciwdziałanie ubóstwu, bezrobociu i bezdomności oraz zapobieganie ich skutkom.

Cele operacyjne:

1. Zapewnienie osobom ubogim bezpieczeństwa socjalnego.
2. Wsparcie osób bezrobotnych i poszukujących pracy oraz ograniczanie dyskryminacji ze względu na płeć w obszarze rynku pracy.
3. Pomoc osobom zagrożonym bezdomnością i bezdomnym.

Kierunki działań do celu operacyjnego 1.:

1. Monitorowanie bezpieczeństwa socjalnego mieszkańców gminy.
2. Udzielanie przez GOPS pomocy finansowej i rzeczowej (w tym w postaci posiłku) osobom znajdującym się w trudnej sytuacji materialnej.
3. Wsparcie osób i rodzin ubogich pracą socjalną.
4. Zabezpieczenie potrzeb bytowych dzieci z rodzin ubogich, m.in. poprzez organizowanie dla nich dożywiania w szkołach, wypoczynku, wyposażenie ich w podręczniki i pomoce szkolne oraz odzież, a także zapewnienie im dostępu do alternatywnych form spędzania czasu wolnego.
5. Organizowanie akcji charytatywnych na rzecz osób ubogich.
6. Podejmowanie współpracy z Kościołem w zakresie planowania i prowadzenia działań na rzecz wspierania osób i rodzin dotkniętych ubóstwem.
7. Rozwijanie współpracy z działającymi na rzecz osób ubogich organizacjami pozarządowymi, także o ponadlokalnym obszarze działania.

Kierunki działań do celu operacyjnego 2.:

1. Podejmowanie współpracy z Powiatowym Urzędem Pracy w Kłobucku w zakresie upowszechniania ofert pracy, informacji o wolnych miejscach pracy, usługach poradnictwa zawodowego, szkoleniach, przygotowaniu zawodowym dorosłych i stażach.
2. Zmniejszanie skutków bezrobocia poprzez pomoc finansową udzielaną przez GOPS.
3. Prowadzenie pracy socjalnej z osobami bezrobotnymi.
4. Promowanie w obszarze rynku pracy zasady równości płci, uwzględnianie równości płci w podejmowanych działaniach na rzecz osób bezrobotnych; opracowanie i realizacja lub współudział w realizacji projektów i akcji informacyjnych na rzecz przeciwdziałania dyskryminacji ze względu na płeć w obszarze rynku pracy.

5. Opracowywanie i realizowanie projektów służących aktywizacji osób bezrobotnych, w tym współfinansowanych z funduszy zewnętrznych, np. z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej.
6. Nawiązanie kontaktu i podjęcie współpracy z działającymi na rzecz osób bezrobotnych organizacjami pozarządowymi spoza gminy oraz podmiotami ekonomii społecznej, mogących tworzyć nowe miejsca pracy.
7. Inicjowanie i wspieranie działalności w gminie podmiotów ekonomii społecznej (także o ponadlokalnym obszarze działania), wspieranie aktywności gospodarczej mieszkańców oraz pozyskiwanie inwestorów z zewnątrz.

Kierunki działań do celu operacyjnego 3.:

1. Monitorowanie liczby osób bezdomnych i zagrożonych bezdomnością w gminie.
2. Udzielanie przez GOPS pomocy finansowej i rzeczowej osobom zagrożonym i dotkniętym bezdomnością, zapewnienie im dostępu do poradnictwa specjalistycznego i wsparcia medycznego.
3. Prowadzenie pracy socjalnej z osobami zagrożonymi i dotkniętymi bezdomnością.
8. Utworzenie w gminie mieszkań socjalnych.
4. W razie potrzeby zapewnianie osobom bezdomnym schronienia.
5. Podejmowanie współpracy z Kościołem w zakresie planowania i prowadzenia działań na rzecz wspierania osób bezdomnych i zagrożonych bezdomnością.
6. Nawiązanie kontaktu i podjęcie współpracy z działającymi na rzecz osób bezdomnych organizacjami pozarządowymi spoza gminy.

Czas realizacji działań:

Działania ciągle w latach 2016-2021.

Podmioty odpowiedzialne za realizację działań:

Wójt, Rada Gminy, Urząd Gminy, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, placówki oświatowe w gminie, placówki kultury, świetlice wiejskie.

Partnerzy w realizacji działań:

Powiatowy Urząd Pracy w Kłobucku, placówki oświatowe szczebla ponadgimnazjalnego w powiecie, inwestorzy, lokalni przedsiębiorcy, organizacje pozarządowe, podmioty ekonomii społecznej, noclegownie i schroniska spoza gminy, Kościół, społeczność lokalna.

Źródła finansowania działań:

Budżet samorządowy (gminny, powiatowy) i centralny, fundusze zewnętrzne, m.in. fundusze strukturalne Unii Europejskiej, inne programy, organizacje pozarządowe, sponsorzy indywidualni.

Wskaźniki monitoringowe:

- liczba beneficjentów systemu pomocy społecznej objętych wsparciem z powodu ubóstwa bezrobocia i bezdomności,
 - liczba osób ubogich, bezrobotnych i bezdomnych objętych pracą socjalną,
 - liczba dzieci z rodzin ubogich objętych wsparciem,
 - liczba osób bezrobotnych z gminy objętych przez Powiatowy Urząd Pracy różnymi formami wsparcia,
 - liczba opracowanych i realizowanych projektów w zakresie aktywizacji grup zagrożonych wykluczeniem społecznym oraz liczba osób nimi objętych,
 - liczba mieszkań socjalnych w gminie,
 - liczba osób bezdomnych, którym zapewniono schronienie.
-

Prognoza zmian:

Podjęcie działań powinno przyczynić się m.in. do:

- zwiększenia liczby osób zaktywizowanych,
 - zwiększenia liczby miejsc pracy,
 - spadku liczby osób bezrobotnych,
 - wzrostu liczby podmiotów gospodarczych, w tym podmiotów ekonomii społecznej,
 - zabezpieczenia schronienia osobom bezdomnym.
-

Cel strategiczny 2.:

Wspieranie rodzin oraz wspomaganie rozwoju dzieci i młodzieży.

Cele operacyjne:

1. Wzmacnianie rodzin, podnoszenie poziomu ich funkcjonowania.
2. Wsparcie rodzin i osób dotkniętych problemami uzależnień i przemocy w rodzinie.
3. Pomoc dzieciom i młodzieży w kształceniu i wszechstronnym rozwoju.
4. Zaspakajanie potrzeb mieszkańców w zakresie ochrony zdrowia.

Kierunki działań do celu operacyjnego 1.:

1. Udzielanie pomocy rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji materialnej z systemu pomocy społecznej oraz świadczeń rodzinnych i alimentacyjnych.
2. Zwiększenie liczby pracowników socjalnych i prowadzenie w większym zakresie pracy socjalnej z rodzinami, w szczególności dotkniętymi bezradnością opiekuńczo-wychowawczą.

3. Promowanie w gminie prawidłowego modelu rodziny oraz edukowanie rodzin w zakresie właściwego wypełniania ról rodzicielskich, m.in. przez pracowników GOPS-u i placówek oświatowych.
4. Zatrudnianie, w miarę możliwości i zdiagnozowanych potrzeb, asystentów rodziny.
5. Zwiększenie dostępności poradnictwa specjalistycznego (w tym psychologiczno-pedagogicznego, prawnego, terapii rodzinnej).
6. Zintegrowanie działań na rzecz rodziny i dziecka w gminie poprzez stałą współpracę placówek oświatowo-wychowawczych i kulturalnych, jednostek pomocy społecznej i służby zdrowia, sądu rejonowego i kuratorów sądowych, Policji, organizacji pozarządowych i Kościoła.
7. Nawiązanie kontaktu i podjęcie współpracy z organizacjami pozarządowymi spoza gminy działającymi na rzecz na rzecz rodzin, dzieci i młodzieży.

Kierunki działań do celu operacyjnego 2.:

1. Zapewnienie osobom uzależnionym od alkoholu i narkotyków dostępu do pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej.
2. Zapewnienie rodzinom dotkniętym problemami alkoholowymi, narkomanii i przemocy w rodzinie szerszego dostępu do wsparcia psychologicznego i prawnego.
3. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej i szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, narkomanii i przemocy w rodzinie, w szczególności skierowanej do dzieci i młodzieży.
4. Kontynuowanie działalności przez Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie; podnoszenie kwalifikacji przez specjalistów w tematyce przemocy.
5. Kontynuowanie działalności Punktu Konsultacyjnego.
6. Ułatwienie dostępu do programów korekcyjnych dla sprawców przemocy.
7. Zapewnienie, w razie potrzeby, osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia.
8. Podejmowanie współpracy z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz osób dotkniętych przemocą w rodzinie, problemami alkoholowymi i narkomanii.

Kierunki działań do celu operacyjnego 3.:

1. Podnoszenie jakości kształcenia w placówkach oświatowych, m.in. poprzez doskonalenie kadr nauczycielskich.
2. Ułatwienie dzieciom i młodzieży dostępu do specjalistów (psycholog, pedagog).
3. Wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży z uwzględnieniem równości szans płci poprzez prowadzenie zajęć dodatkowych, w tym zajęć wyrównawczych.
4. Zwiększenie w gminie dostępności wychowania przedszkolnego.

5. Zapewnienie dzieciom i młodzieży dostępu do alternatywnych form spędzania czasu wolnego, m.in. poprzez rozszerzenie oferty zajęć pozalekcyjnych i pozaszkolnych przy wykorzystaniu zasobów kulturalnych i sportowo-rekreacyjnych gminy.
6. Zapewnienie uczniom niepełnosprawnym dostępu do kształcenia, m.in. poprzez prowadzenie klas integracyjnych i nauczania indywidualnego.
7. W miarę możliwości utworzenie na terenie gminy świetlic środowiskowych lub socjoterapeutycznych, rozszerzenie oferty wsparcia dla dzieci i młodzieży w ramach świetlic wiejskich oraz Klubu młodzieżowego w Ostrowach nad Okszą.

Kierunki działań do celu operacyjnego 4.:

1. Zapewnienie mieszkańcom dostępu do świadczeń z zakresu podstawowej opieki zdrowotnej oraz dostępu do lekarzy specjalistów.
2. Zapewnienie dzieciom i młodzieży szkolnej opieki pielęgniarki lub higienistki szkolnej w placówkach oświatowych na terenie gminy.
3. Promowanie zdrowia i prowadzenie profilaktyki zdrowotnej.

Szczegółowe działania w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, narkomanii i przemocy w rodzinie zawiera: Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii i Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.

Czas realizacji działań:

Działania ciągłe w latach 2016-2021.

Podmioty odpowiedzialne za realizację działań:

Wójt, Rada Gminy, Urząd Gminy, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Zespół Interdyscyplinarny, placówki oświatowe szczebla podstawowego, gimnazjalnego i ponadgimnazjalnego, placówki kultury, jednostki sportowo-rekreacyjne, świetlice.

Partnerzy w realizacji działań:

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, specjaliści, placówki służby zdrowia, placówki opiekuńczo-wychowawcze, Policja, Prokuratura Rejonowa, Sąd Rejonowy, kuratorzy sądowi, organizacje pozarządowe, Kościół i społeczność lokalna.

Źródła finansowania działań:

Budżet samorządowy (gminny, powiatowy) i centralny, fundusze zewnętrzne, m.in. fundusze strukturalne Unii Europejskiej, inne programy, organizacje pozarządowe, sponsorzy indywidualni.

Wskaźniki monitoringowe:

- liczba rodzin objętych pracą socjalną,
 - liczba asystentów rodziny,
 - liczba rodzin objętych wsparciem z systemu pomocy społecznej,
 - liczba osób i rodzin objętych poradnictwem specjalistycznym oraz liczba porad,
 - liczba projektów adresowanych do rodzin,
 - liczba osób objętych pomocą terapeutyczną i rehabilitacyjną,
 - liczba rodzin objętych wsparciem psychologicznym oraz z systemu pomocy społecznej z powodu alkoholizmu, narkomanii i przemocy w rodzinie,
 - liczba interwencji przeprowadzonych w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
 - liczba osób objętych oddziaływaniem Zespołu Interdyscyplinarnego,
 - liczba osób korzystających ze wsparcia Punktu Konsultacyjnego,
 - liczba uczniów objętych nauczaniem indywidualnym,
 - liczba przedsięwzięć w zakresie promocji zdrowia i profilaktyki zdrowotnej,
-

Prognoza zmian:

Podjęcie działań powinno przyczynić się m.in. do:

- spadku liczby rodzin zmagających się z problemami opiekuńczo-wychowawczymi,
 - poszerzenia wiedzy w zakresie właściwego wypełniania ról rodzicielskich,
 - zwiększenia dostępności wsparcia dla rodzin,
 - podniesienia jakości kształcenia w placówkach oświatowych,
 - zwiększenia szans edukacyjnych dla dzieci mających problemy w nauce,
 - poszerzenia oferty spędzania czasu wolnego oraz wzrostu liczby dzieci i młodzieży z niej korzystających,
 - poszerzenia wiedzy mieszkańców w zakresie profilaktyki uzależnień,
 - zwiększenia dostępności wsparcia dla osób uzależnionych i współuzależnionych,
 - zmniejszenia skali przemocy w rodzinie,
 - poprawy stanu zdrowia mieszkańców, w tym dzieci i młodzieży,
 - poszerzenia wiedzy mieszkańców w zakresie profilaktyki zdrowotnej oraz zdrowego trybu życia.
-

Cel strategiczny 3.:

Utrzymanie osób starszych i niepełnosprawnych w środowisku zamieszkania oraz umożliwienie im udziału w życiu społecznym.

Cele operacyjne:

1. Usprawnianie osób starszych i zapewnienie im właściwej opieki.
2. Ograniczenie skutków niepełnosprawności oraz aktywizacja społeczna i zawodowa osób niepełnosprawnych.

Kierunki działań do celu operacyjnego 1.:

1. Udzielanie przez GOPS pomocy finansowej i rzeczowej osobom starszym.
2. Prowadzenie pracy socjalnej z osobami starszymi.
3. Zapewnienie dostępu do usług opiekuńczych, obejmujących pomoc w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych, opiekę higieniczną, zaleconą przez lekarza pielęgnację oraz, w miarę możliwości, zapewnienie kontaktów z otoczeniem.
4. Podejmowanie współpracy z działającymi na rzecz osób starszych organizacjami pozarządowymi spoza gminy, poszerzanie możliwości spędzania czasu wolnego przez osoby starsze, w tym poprzez organizowanie cyklicznych imprez, spotkań integracyjnych, zajęć, wycieczek, klubów seniora.
5. Podejmowanie działań inicjujących wolontariat na rzecz osób starszych

Kierunki działań do celu operacyjnego 2:

1. Udzielanie przez GOPS pomocy finansowej i rzeczowej osobom niepełnosprawnym.
2. Prowadzenie pracy socjalnej z osobami niepełnosprawnymi.
3. Prowadzenie działań zmierzających do likwidacji barier architektonicznych.
4. Zachęcanie przedsiębiorców z gminy do tworzenia miejsc pracy dla osób niepełnosprawnych, np. poprzez rozpowszechnianie informacji o ulgach i formach wsparcia przysługujących z tego tytułu pracodawcom.
5. Inicjowanie i wspieranie podejmowania na terenie gminy działalności przez podmioty ekonomii społecznej (jak np. spółdzielnie socjalne, zakłady aktywności zawodowej) mogące tworzyć miejsca pracy dla osób niepełnosprawnych.
9. Podejmowanie współpracy z organizacjami pozarządowymi spoza gminy działającymi na rzecz osób niepełnosprawnych oraz z podmiotami ekonomii społecznej.
6. Podejmowanie działań inicjujących wolontariat na rzecz osób niepełnosprawnych.

Czas realizacji działań:

Działania ciągle w latach 2016-2021.

Podmioty odpowiedzialne za realizację działań:

Wójt, Rada Gminy, Urząd Gminy, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, placówki kultury, jednostki sportowo-rekreacyjne.

Partnerzy w realizacji działań:

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kłobucku, Powiatowy Urząd Pracy, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, domy pomocy społecznej, ośrodki wsparcia, placówki służby zdrowia, placówki kultury, oświatowe, pracodawcy, organizacje pozarządowe, Kościół, społeczność lokalna.

Źródła finansowania działań:

Budżet samorządowy (gminny, powiatowy) i centralny, Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, Fundusz Pracy, fundusze zewnętrzne, m.in. fundusze strukturalne Unii Europejskiej, inne programy, organizacje pozarządowe, sponsorzy indywidualni.

Wskaźniki monitoringowe:

- liczba osób starszych i niepełnosprawnych objętych wsparciem z systemu pomocy społecznej,
- liczba osób starszych i niepełnosprawnych objętych pracą socjalną,
- liczba osób objętych usługami opiekuńczymi,
- liczba zrealizowanych działań mających na celu poszerzenie oferty spędzania czasu wolnego przez osoby starsze,
- liczba osób objętych specjalistycznymi usługami opiekuńczymi,
- liczba ofert pracy dla osób niepełnosprawnych.

Prognoza zmian:

Podjęcie działań powinno przyczynić się m.in. do:

- zwiększenia udziału seniorów i osób niepełnosprawnych w życiu społecznym,
- podniesienia jakości świadczonych usług,
- podniesienia jakości funkcjonowania osób starszych i niepełnosprawnych w środowisku zamieszkania.

Cel strategiczny 4:

Podniesienie poziomu bezpieczeństwa w gminie.

Cele operacyjne:

1. Przeciwdziałanie przestępczości, w tym wśród nieletnich.
2. Zwiększenie poczucia bezpieczeństwa mieszkańców.

Kierunki działań do celów operacyjnych 1-2:

1. Zapewnienie bezpieczeństwa w gminie przez organy i organizacje do tego powołane – Policję, Ochotniczą Straż Pożarną.

2. Podjęcie działań mających na celu reaktywowanie Posterunku Policji w Miedźnie.
3. Zwiększenie liczby patroli policyjnych na terenie gminy, monitorowanie miejsc publicznych.
4. Zatrudnienie ratownika nad zalewem w Ostrowach nad Okszą.
5. Opracowywanie i realizowanie w placówkach oświatowych programów profilaktyczno-edukacyjnych z udziałem Policji i Ochotniczej Straży Pożarnej; organizowanie dla dzieci i młodzieży spotkań z policjantami na temat odpowiedzialności prawnej nieletnich, zagrożenia narkomanią, niebezpieczeństw związanych z używaniem dopalaczy.
6. Zapewnienie dzieciom i młodzieży alternatywnych form spędzania czasu wolnego.
7. Podejmowanie przez jednostki gminy i jej mieszkańców współpracy z instytucjami o zasięgu ponadlokalnym, Policją, Prokuraturą Rejonową, Sądem Rejonowym, kuratorami sądowymi i organizacjami pozarządowymi na rzecz przeciwdziałania przestępczości.
8. Zapewnienie mieszkańcom bezpieczeństwa na drodze, m.in. remont dróg gminnych, budowę przydrożnych chodników i oświetlenia, organizację dowozu dzieci i młodzieży do szkół, nasilenie kontroli trzeźwości kierujących pojazdami.

Czas realizacji działań:

Działania ciągłe w latach 2016-2021.

Podmioty odpowiedzialne za realizację działań:

Wójt, Rada Gminy, Urząd Gminy, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, placówki oświatowe szczebla podstawowego i gimnazjalnego, placówki kulturalne, jednostki sportowo-rekreacyjne, świetlice wiejskie.

Partnerzy w realizacji działań:

Policja, Prokuratura Rejonowa, Sąd Rejonowy, kuratorzy sądowi, Ochotnicza Straż Pożarna, społeczność lokalna.

Źródła finansowania działań:

Budżet samorządowy (gminny, powiatowy) i centralny, fundusze zewnętrzne, m.in. fundusze Unii Europejskiej, inne programy, organizacje pozarządowe, sponsorzy indywidualni.

Wskaźniki monitoringowe:

- liczba popełnionych i wykrytych przestępstw,
- liczba opracowanych i realizowanych programów profilaktyczno-edukacyjnych oraz liczba osób nimi objętych,
- liczba zorganizowanych dla dzieci i młodzieży spotkań z policjantami,
- liczba zrealizowanych inwestycji w celu poprawy bezpieczeństwa na drodze.

Prognoza zmian:

Podjęcie działań powinno przyczynić się m.in. do:

- spadku przestępczości, w tym wśród nieletnich,
 - poszerzenia wiedzy dzieci i młodzieży na temat zagrożenia przestępczością i jej skutków,
 - zwiększenia stanu bezpieczeństwa w gminie, w tym bezpieczeństwa na drodze.
-

Cel strategiczny 5.:

Rozwój kapitału społecznego i ludzkiego.

Cele operacyjne:

1. Doskonalenie kadr i służb pomocowych oraz polepszenie dostępu do informacji o możliwościach uzyskania wsparcia.
2. Wspieranie instytucji społeczeństwa obywatelskiego.

Kierunki działań do celu operacyjnego 1.:

1. Doskonalenie kadr pomocy społecznej w gminie poprzez zapewnienie dostępu do literatury fachowej oraz możliwości udziału w szkoleniach, konferencjach i innych formach doskonalenia zawodowego.
2. Utrzymanie liczby pracowników socjalnych w GOPS-ie na poziomie zgodnym ze wskaźnikami określonymi w ustawie o pomocy społecznej.
3. Zwiększenie liczby pracowników świadczących osobom starszym usługi opiekuńcze.
4. W miarę możliwości zwiększenie liczebności kadry pracującej z osobami uzależnionymi, współuzależnionymi i dotkniętymi przemocą w rodzinie.
5. Zapewnienie mieszkańcom dostępu do informacji o możliwościach uzyskania i dostępnych formach świadczeń pomocowych, m.in. przez zamieszczanie informacji dotyczących funkcjonowania pomocy społecznej, np. na stronie internetowej Biuletynu Informacji Publicznej Urzędu Gminy i Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej.

Kierunki działań do celu operacyjnego 2.:

1. Wspieranie inicjatyw społecznych, zachęcanie mieszkańców do udziału w rozwiązywaniu lokalnych problemów społecznych.
2. Realizowanie zadań z zakresu rozwiązywania problemów społecznych przy współpracy z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego.

3. Promowanie działalności organizacji pozarządowych i podmiotów ekonomii społecznej oraz udzielanie im pomocy w pozyskiwaniu środków z innych niż budżet gminy źródeł finansowania.
4. Opracowywanie i realizowanie, przy współpracy z organizacjami pozarządowymi oraz innymi partnerami projektów służących aktywizacji mieszkańców gminy, w tym współfinansowanych z funduszy zewnętrznych, np. z funduszy Unii Europejskiej.
5. Propagowanie idei pomocy innym (w tym wolontariatu oraz działalności charytatywnej) oraz pozyskiwanie wolontariuszy i darczyńców.

Szczegółowe działania w zakresie współpracy samorządu gminy z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego zawiera Program współpracy gminy Miedźno z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i wolontariacie.

Czas realizacji działań:

Działania ciągle w latach 2016-2021.

Podmioty odpowiedzialne za realizację działań:

Wójt, Rada Gminy, Urząd Gminy, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej i inne jednostki organizacyjne gminy.

Partnerzy w realizacji działań:

Organizacje pozarządowe, inne podmioty prowadzące działalność pożytku publicznego, Kościół, społeczność lokalna.

Źródła finansowania działań:

Budżet samorządowy (gminny, powiatowy i wojewódzki) i centralny, fundusze zewnętrzne, m.in. fundusze strukturalne Unii Europejskiej, inne programy, organizacje pozarządowe, sponsorzy indywidualni.

Wskaźniki monitoringowe:

- liczba szkoleń, konferencji i innych form doskonalenia zawodowego, w których uczestniczyła kadra pomocy społecznej,
- liczba pracowników socjalnych GOPS-u,
- liczba organizacji pozarządowych funkcjonujących w gminie, liczba działających w gminie podmiotów ekonomii społecznej,

- liczba przedsięwzięć z zakresu rozwiązywania problemów społecznych, realizowanych we współpracy z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego,
- liczba wspieranych przez samorząd gminy organizacji pozarządowych.
- liczba opracowanych i zrealizowanych projektów służących aktywizacji mieszkańców gminy.

Prognoza zmian:

Podjęcie działań powinno przyczynić się m.in. do:

- profesjonalizacji kadry pomocy społecznej,
 - zwiększenia jakości świadczonych usług,
 - zróżnicowania form i zwiększenia efektywności współpracy z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami ekonomii społecznej.
 - zwiększenia aktywności mieszkańców, wzrostu liczby inicjatyw społecznych.
-

2. WDROŻENIE STRATEGII, MONITOROWANIE JEJ REALIZACJI

Koordynatorem realizacji działań wyznaczonych w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Miedźno na lata 2016-2021 będzie Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Miedźnie. Działania te będą podejmowane zgodnie z harmonogramem ujętym w opracowywanych planach działań.

W celu oceny realizacji założeń strategii będzie prowadzony monitoring zapisów strategicznych, polegający na zbieraniu i analizowaniu informacji dotyczących realizowanych bądź zrealizowanych już działań. Gromadzone dane pozwolą zidentyfikować i rozwiązać problemy, które pojawią się w trakcie wdrażania dokumentu, oraz stwierdzić, czy wyznaczone działania zmierzają w zamierzonym kierunku i przynoszą zakładane zmiany.

Ocena skuteczności polityki społecznej prowadzonej w gminie oraz działań wynikających z realizacji strategii będzie przeprowadzana raz w roku przez zespół oceniający powołany przez Kierownika GOPS. Raport zespołu będzie przedstawiany Wójtowi i Radzie Gminy wraz z sugestiami przyjęcia proponowanych rozwiązań (np. programów celowych) oraz, w przypadku stwierdzenia istotnych zmian społecznych, podjęcia ewentualnych działań korygujących, mających na celu aktualizację założeń obowiązującej strategii, łącznie z prezentacją oceny zasobów pomocy społecznej w Gminie Miedźno.

Do oceny stopnia wdrożenia wyznaczonych działań zostaną wykorzystane m.in. sformułowane pod każdym celem strategicznym wskaźniki monitoringowe. W większości ą one dostępne w zbiorach statystyki publicznej oraz w zasobach informacyjnych instytucji i organizacji realizujących strategię i współdziałających w jej realizacji. W przypadku części danych

może zaistnieć potrzeba przeprowadzenia badań ankietowych wśród mieszkańców gminy oraz w kluczowych dla rozwiązywania lokalnych problemów społecznych podmiotach.

Przygotowany wykaz nie wyczerpuje wszystkich wskaźników, jakie mogą być zastosowane w procesie monitorowania realizacji strategii. W miarę rozwoju systemu monitorowania dokumentu będą mogły zostać zidentyfikowane nowe wskaźniki, które w odpowiedni sposób będą charakteryzowały przebieg realizacji podejmowanych działań.

3. RAMY FINANSOWE

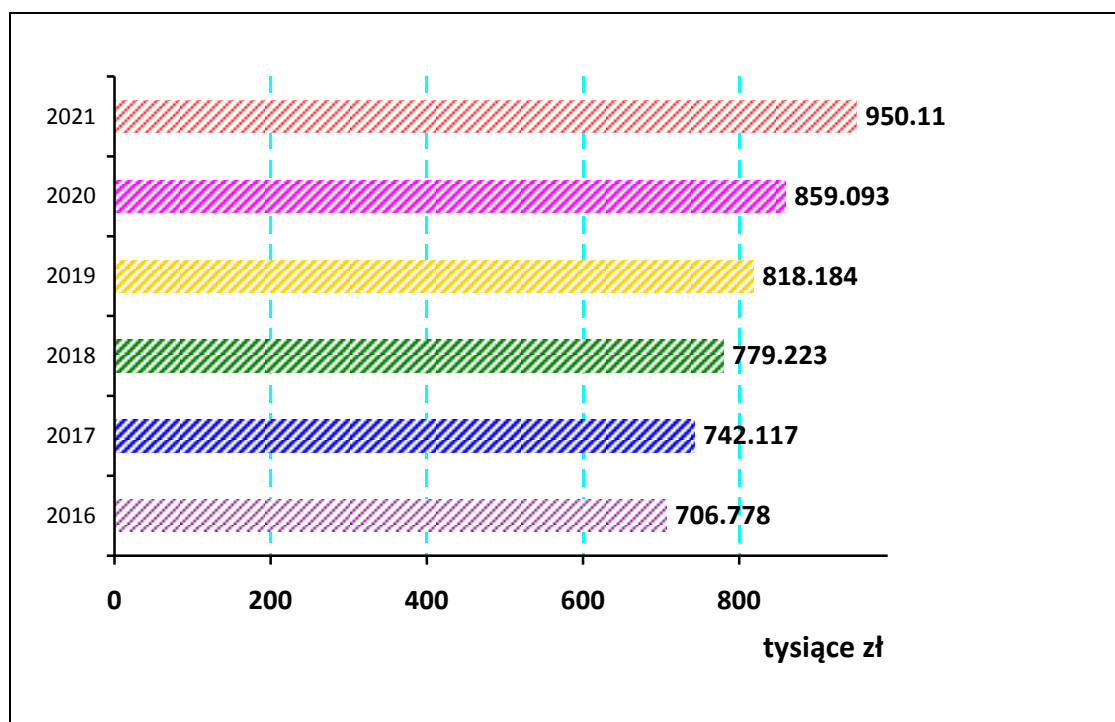
Ustawa o pomocy społecznej (Art. 16b ust. 2 pkt 3 podpunkt c) nakłada obligatoryjny wymóg określenia ram finansowych Strategii. Są one przedstawione w poniższej tabeli.

Tabela 47. Ramy finansowe Strategii w latach 2016-2021

szacunkowa wielkość wydatków (w złotych) w latach:					
2016	2017	2018	2019	2020	2021
706.778	742.117	779.223	818.184	859.093	950.110

Poniżej przedstawiono wykres prezentujący skalę wydatków zaplanowanych w ramach finansowych Strategii.

Wykres 16. Szacunkowa wielkość wydatków (w tys. zł) w poszczególnych latach.

4. PROGRAMY I PROJEKTY

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Miedźno będzie skuteczna, o ile przedstawiciele samorządu lokalnego znajdą zasoby umożliwiające opracowanie i realizację programów i projektów zgodnych z przyjętymi w dokumencie działaniami. Programy i projekty można realizować w okresach rocznych, dłuższych lub krótszych, w zależności od ich charakteru. Mogą one być przyjmowane stosownymi uchwałami przez Radę Gminy.

4.1. PROGRAMY

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Miedźno na lata 2016-2021 będzie realizowana w szczególności poprzez poniżej wymienione programy:

1. Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii i Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie,
2. Program współpracy gminy Miedźno z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i wolontariacie na lata 2015-2019.
3. Programy operacyjne krajowe i europejskie.

4.2. PROJEKTY

Projekty stanowią „bank pomysłów”, tzn. ich realizacja jest wskazana, ale możliwa będzie dopiero wtedy, gdy ich wnioskodawcy pozyskają niezbędne środki finansowe. Prezentowane poniżej projekty powstały w trakcie prac nad strategią. Ich autorami są przedstawiciele instytucji i organizacji pozarządowych działających w gminie w obszarze polityki społecznej.

Projekt 1. „Jak radzić sobie z przemocą.”

Wnioskodawca projektu:

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kłobucku.

Cel główny projektu

Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie.

Cele szczegółowe projektu

- Psychoedukacja dotycząca pojęcia przemocy, rodzajów przemocy, przemocy w rodzinie;
- Edukacja dotycząca cykli przemocy;
- Uzyskanie wiedzy na temat praw osobistych w kontekście praw człowieka;

- Edukacja dotycząca choroby alkoholowej jako głównego czynnika wywołującego agresję;
- Nabywanie umiejętności korzystania ze wsparcia społecznego,
- Edukacja w zakresie prawnych aspektów przemocy oraz instytucji udzielających pomocy,
- Tworzenie „planów bezpieczeństwa”.

Miejsce realizacji projektu

Gmina powiatu kłobuckiego.

Beneficjenci projektu

Osoby doznające przemocy w rodzinie, ze szczególnym uwzględnieniem rodzin z problemem alkoholowym, kierowane przez pracowników jednostki oraz zgłaszające się samodzielnie, mające na utrzymaniu dzieci w wieku szkolnym.

Partnerzy w realizacji projektu

- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej,
- Policja,
- Kuratorzy sądowi.

Czas realizacji projektu

Realizacja projektu będzie uzależniona od możliwości finansowych.

Projekt 2. „Mój pierwszy milion zarobię i wydám w Polsce.”

Wnioskodawca projektu:

Gminny Ośrodek Kultury, ul. Filipowicza 5, 42-120 Miedźno.

Cel główny projektu

Nauka przedsiębiorczości dla młodzieży.

Cele szczegółowe projektu

- Aktywizacja młodzieży;
- Kształtowanie postawy kreatywności, zaradności;
- Wskazanie możliwości świadomego budowania kariery zawodowej.

Miejsce realizacji projektu

Gmina Miedźno.

Beneficjenci projektu

- Bezpośrednio – 20 osób w wieku 16-18 lat;
- Pośrednio – cała grupa rówieśnicza beneficjentów.

Partnerzy w realizacji projektu

Firma EXTREMIS.

Czas realizacji projektu

2016 rok.

IV. UWAGI KOŃCOWE

Zapisy zawarte w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Miedźno na lata 2016-2021 będą realizowane w ramach przyjętych działań w zależności od posiadanych przez samorząd gminy i pozyskanych z zewnątrz środków finansowych. Dla osiągnięcia wyznaczonych w dokumencie celów konieczne będzie współdziałanie różnych podmiotów funkcjonujących w obszarze polityki społecznej, w tym tych, które działają na wyższym szczeblu administracyjnym.

Autorzy dokumentu pragną złożyć serdeczne podziękowania wszystkim tym, którzy uczestniczyli w jego budowie, przyczyniając się do identyfikacji problemów społecznych występujących w gminie. Jednocześnie chcą wyrazić nadzieję na dalszą współpracę w realizacji zapisów strategii.

SPIS DIAGRAMÓW, WYKRESÓW I TABEL

Diagramy

Diagram 1. Struktura dokumentu strategii	5
Diagram 2. Związek misji z celami i kierunkami działań	80

Wykresy

Wykres 1. Jaki jest dostęp do placówek oświatowo-wychowawczych w gminie?	25
Wykres 2. Jaki jest dostęp do placówek kultury w gminie?	26
Wykres 3. Jaki jest dostęp do placówek służby zdrowia w gminie?	27
Wykres 4. Jaki jest dostęp do obiektów sportowo-rekreacyjnych w gminie?	32
Wykres 5. Czy czuje się Pani/Pan bezpiecznie w miejscu zamieszkania?	34
Wykres 6. Jakie problemy najbardziej uwidaczniają się w gminie?	47
Wykres 7. Jakie osoby, rodziny, grupy mieszkańców gminy są najbardziej zagrożone marginalizacją i wykluczeniem społecznym?	48
Wykres 8. W jakim obszarze oferta pomocy świadczonej w gminie jest najbardziej niezadowolająca?	49
Wykres 9. Czy postrzega Pani/Pan istnienie nierówności szans kobiet i mężczyzn jako problem społeczny?	59
Wykres 10. Kto jest najbardziej zagrożony dyskryminacją ze względu na płeć w gminie?	60
Wykres 11. Czy w gminie są prowadzone działania na rzecz równości szans kobiet i mężczyzn lub przeciwdziałania dyskryminacji ze względu na płeć?	61
Wykres 12. Jaka jest organizacja czasu wolnego dzieci i młodzieży w gminie?	66
Wykres 13. Jak Pani/Pan ocenia realizowane w gminie działania adresowane do osób starszych?	68
Wykres 14. Jak Pani/Pan ocenia realizowane w gminie działania na rzecz niepełnosprawnych?	71
Wykres 15. Jaki jest dostęp do wsparcia i rehabilitacji dla rodzin z dziećmi niepełnosprawnymi w gminie?	71
Wykres 16. Szacunkowa wielkość wydatków (w tys. zł) w poszczególnych latach	93

Tabele

Tabela 1. Struktura wiekowa ludności gminy w latach 2013-2015	18
Tabela 2. Ruch naturalny ludności gminy w latach 2013-2015	18
Tabela 3. Ruch migracyjny ludności gminy w latach 2013-2015	19
Tabela 4. Infrastruktura techniczna w gminie w 2015 roku	20
Tabela 5. Użytki rolne, lasy i grunty leśne	21
Tabela 6. Podmioty gospodarki narodowej w gminie wg rejestru REGON w latach 2012-2014	22
Tabela 7. Indywidualna działalność gospodarcza mieszkańców gminy w latach 2012-2014	22
Tabela 8. Zasoby mieszkaniowe w gminie w latach 2012-2014	23
Tabela 9. Dodatki mieszkaniowe przyznane w gminie w latach 2013-2015	24
Tabela 10. Placówki oświatowo-wychowawcze w gminie w roku szkolnym 2014/2015	25
Tabela 11. Zakłady opieki zdrowotnej, prywatne praktyki lekarskie i apteki w gminie w 2015 r.	27
Tabela 12. Schorzenia dzieci i młodzieży w wieku 0-18 lat z gminy w 2015 roku	28
Tabela 13. Schorzenia ludności gminy w wieku 19 lat i więcej w 2015 roku	28
Tabela 14. Profilaktyka zdrowotna dzieci i młodzieży z gminy w 2015 roku	29
Tabela 15. Przestępstwa popełnione w gminie w latach 2014-2015	33
Tabela 16. Stan zatrudnienia w GOPS oraz potrzeby w tym zakresie na koniec 2015 roku	35
Tabela 17. Wykształcenie kadry GOPS-u oraz potrzeby w tym zakresie na koniec 2015 roku	36
Tabela 18. Środki finansowe wydatkowane przez gminę na pomoc mieszkańcom gminy w latach 2013-2015	37
Tabela 19. Beneficjenci pomocy społecznej w gminie w latach 2013-2015	37
Tabela 20. Struktura wiekowa beneficjentów pomocy społecznej w gminie w 2015 roku	38
Tabela 21. Aktywność zawodowa beneficjentów pomocy społecznej w gminie w 2015 roku	38
Tabela 22. Powody przyznania pomocy społecznej w gminie w latach 2013-2015	39
Tabela 23. Formy wsparcia udzielanego w gminie przez GOPS w latach 2013-2015	40

Tabela 24. Skierowania i pobyt w domach pomocy społecznej w latach 2013-2015.....	40
Tabela 25. Wartość świadczeń rodzinnych przyznanych w gminie w latach 2014-2015	41
Tabela 26. Świadczenia rodzinne przyznane w gminie w 2013 r.	41
Tabela 27. Świadczenia rodzinne przyznane w gminie w 2014 r.	42
Tabela 28. Świadczenia rodzinne przyznane w gminie w 2015 r.	42
Tabela 29. Świadczenia alimentacyjne przyznane w gminie w latach 2013-2015	43
Tabela 30. Działalność PCPR-u w odniesieniu do ludności gminy w latach 2013-2015	44
Tabela 31. Jednostki wsparcia spoza gminy, z oferty których korzystali mieszkańcy gminy	45
Tabela 32. Organizacje pozarządowe w gminie w 2015 roku.....	46
Tabela 33. Parafie Kościoła rzymskokatolickiego w gminie w 2015 roku	46
Tabela 34. Bezrobotni w gminie i ich udział w liczbie ludności gminy w wieku produkcyjnym w latach 2013-2015	50
Tabela 35. Stopa bezrobocia w powiecie, województwie i w kraju w latach 2012-2014	50
Tabela 36. Bezrobotni w gminie na koniec 2015 roku według wieku, czasu pozostawiania bez pracy, stażu pracy i wykształcenia	51
Tabela 37. Pomoc społeczna przyznana w gminie z powodu bezdomności w latach 2013-2015.....	53
Tabela 38. Populacje osób, u których występują różne kategorie problemów alkoholowych	54
Tabela 39. Środki finansowe przeznaczone w gminie w latach 2013-2015 na profilaktykę i rozwiązywanie problemów uzależnień oraz przemocy w rodzinie.....	55
Tabela 40. Lokalny rynek napojów alkoholowych oraz działalność GKRPA w latach 2013-2015 w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień w gminie.....	55
Tabela 41. Udział kobiet w liczbie ludności gminy w latach 2013-2015	58
Tabela 42. Udział kobiet w liczbie osób bezrobotnych w gminie w latach 2013-2015	58
Tabela 43. Problemy występujące w środowisku szkolnym i rodzinnym dzieci i młodzieży z gminy uczęszczających do szkół podstawowych i gimnazjalnych.....	63
Tabela 44. Osoby w wieku poprodukcyjnym w strukturze ludności gminy w latach 2013-2015	67
Tabela 45. Rodziny w gminie korzystające z pomocy społecznej z powodu niepełnosprawności w latach 2013-2015	69
Tabela 46. Wsparcie udzielone przez PCPR niepełnosprawnym mieszkańcom gminy w latach 2013-2015	70
Tabela 47. Ramy finansowe Strategii w latach 2016-2021	93